

Řešení mimořádných událostí a krizových situací na území obce Vepříkov

Vladimíra Jágrik

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Vladimíra Jágrik**
Osobní číslo: **L21389**
Studijní program: **B1032A020002 Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Řešení mimořádných událostí a krizových situací na území obce Vepříkov**

Zásady pro vypracování

- Zpracujte průzkum literárních pramenů, teoretické a metodické poznatky týkající se řešení mimořádných událostí a krizových situací.
- Analyzujte a zhodnoťte řešení mimořádných událostí a krizových situací včetně připravenosti občanů na území obce Vepříkov.
- Navrhněte a formulujte doporučení pro zlepšení připravenosti obce a občanů.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. BLAŽKOVÁ, Kateřina; BUČEK, David a DITTRICH, Daniel. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení*. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
2. KOLEKTIV AUTORŮ. *Ochrana obyvatelstva v případech krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru II*. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0722-8.
3. SEIDL, Miloslav; TOMEK, Miloslav a VIČAR, Dušan. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline, EDIS vydavateľstvo Žilinskej univerzity, 2014. ISBN 978-80-554-0939-9.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Robert Pekaj**
Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: *3.5.2024*

Jméno a příjmení studenta: Vladimíra Jágrik

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce cílí na problematiku připravenosti malé obce Vepříkov v Kraji Vysočina, na možný vznik mimořádných událostí, na krizové situace, zpracování návrhu podkladů pro Dokumentaci pro řešení mimořádných událostí a krizových situací a prezentaci těchto materiálů občanům. Část práce je zaměřena na prozkoumání literárních pramenů, historii obce z pohledu mimořádných situací, další pak na metodické a teoretické poznatky řešení mimořádných situací a dotazníkové šetření.

V práci jsou vedeny řízené rozhovory s odborníky na téma přípravy dokumentace pro obec a analýza současného stavu obce a její připravenosti.

Výstupem práce je návrh Dokumentace obce pro řešení mimořádných událostí a krizových situací obce Vepříkova, návrhy preventivních opatření a podkladů z pohledu informování občanů napříč generacemi.

Klíčová slova: dokumentace, návrh, plán, připravenost, událost.

ABSTRACT

The bachelor's thesis focuses on the issue of preparedness of the small village of Vepříkov in the Vysočina Region, on the possible emergence of extraordinary events and crisis situations, the preparation of draft documents for dealing with extraordinary events and crisis situations, and the presentation of these materials to citizens. Part of the work is focused on the examination of literary sources, the history of the village from the point of view of extraordinary situations, the other part is focused on methodological and theoretical knowledge of solving extraordinary situations and a questionnaire survey.

The work consists of guided interviews with experts on the topic of preparing documentation for the municipality and analysis of the current state of the municipality and its readiness.

The output of the work is a proposal for documentation of the municipality for dealing with extraordinary events and crisis situations in the municipality of Vepříkova, proposals for preventive measures and documents from the point of view of informing citizens across generations.

Keywords: documentation, design, plan, readiness, event.

Mé velké poděkování patří vedoucímu práce Ing. Robertu Pekajovi za jeho odborné vedení, ochotu, vstřícnost, cenné rady a připomínky. Dále velký dík starostovi obce Vepříkov Petru Bártovi, za poskytnutí informací o obci a paní starostce obce Hrušek, paní Janě Filipovičové, za spoustu cenných informací a podkladů k řešení mimořádné události, jakou se stalo tornádo v jejich obci. Dále bych chtěla poděkovat profesionálním hasičům plk. Martině Koubové, vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS JMK, z krajského ředitelství a jejímu kolegovi pplk. Miroslavu Menšíkovi, jejich kolegům z HZS Havlíčkův Brod kpt. Mgr. Radce Votoupalové a por. Bc. Jaroslavu Báčovi za mnoho cenných informací, podklady a jejich čas. Obrovský srdečný dík mým rodičům a dětem za podporu při studiu a hlavně mému muži, bez kterého bych nebyla dnes tam, kde jsem a pravděpodobně bych nikdy nepsala tuto bakalářskou práci, z celého srdce dík za oporu, kterou v tobě mám. A poslední dík směřuje k mým vnoučatům, jež mi dávali nejvíc energie, a také mým přátelům.

MOTTO:

„Člověk se nemusí bát žádné krize;
měl by se obávat jen toho,
aby ho v krizi neoslepilo zoufalství,
ztráta naděje.“

(Tomáš Halík, 1948)

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 OBEC VEPŘÍKOV	13
1.1 HISTORIE OBCE Z HLEDISKA VZNIKU MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ	13
1.2 OBECNÍ SYMBOLY A SPOLKOVÁ ČINNOST	19
1.3 SOUČASNOST OBCE VEPŘÍKOV	20
2 SPECIFIKCE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ	22
2.1 LEGISLATIVA.....	22
2.2 POJMOVÝ APARÁT	24
2.3 HROZBY, SITUACE A RIZIKA – SPECIFIKA MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ.....	26
2.4 OCHRANA OBYVATELSTVA V ZAHRANIČÍ	30
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ OBCE	33
3.1 POVINNOSTI STAROSTY MALÉ OBCE Z POHLEDU KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	33
3.2 PŘÍPRAVA OBCE NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI	35
3.3 OBECNÉ ZÁSADY PŘI MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH	36
3.3.1 Evakuace a její charakteristika.....	37
3.3.2 Řešení mimořádné události v obci Vepříkov	41
3.3.3 Ukrytí	45
3.4 MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI VĚTŠÍHO ROZSAHU.....	46
4 RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ PŘI NATUROGENNÍCH HROZBÁCH	48
4.1 NATUROGENNÍ HROZBY V OBCI	48
4.2 RIZIKO VZNIKU TORNÁDA V ČECHÁCH.....	51
5 RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ PŘI ANTROPOGENNÍCH HROZBÁCH	57
5.1 RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ.....	57
5.2 PREVENCE V OBCI.....	60
6 PRŮZKUM INFORMOVANOSTI A PLÁN OPATŘENÍ	62
ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
SEZNAM OBRÁZKŮ	72
SEZNAM TABULEK	73
SEZNAM PŘÍLOH	74

ÚVOD

Dnešní doba přináší zcela odlišná rizika hrozeb ovlivňující bezpečný chod obcí a bezpečnost jejich občanů oproti desítkám let nazpět a naprosto odlišná od rizik, která byla před staletími. Naši předci řešili otázku krupobití, mrazu, sucha, bouří, ale také moru, cholery a jiných infekčních a virových nemocí, na které nebyla známa léčba. Byli odkázáni na solidaritu, pomoc vrchnosti a bližního. Nejinak tomu bylo i v malé obci Vepříkov na úpatí Železných hor. Jak se s tím naši předci vyrovnali, jaké měli možnosti a prostředky pro obnovu vesnice, jež stihl krutý zničující požár. V dnešní době nese obec hrdý titul Vesnice roku Kraje Vysočina.

V současnosti se stále více objevují rizika podobná problematice našich předků, ale v mnohem rozsáhlejší pojetí. Lze mluvit o zcela nečekaně nastupujících událostech, jako jsou přívalové deště, bleskové povodně, záplavy, námrazy a náledí, vichřice, hurikány a tornáda, která bývala spíše otázkou výskytu v oblasti Ameriky. Extrémní sucha podobná Africké vyprahlé zemi, s následkem nedostatku vody, vysychání vodních ploch a řek, ztráty pramenů. Globální oteplování způsobující vystoupaní na velmi vysoké letní teploty blíží se padesáti stupňům celsia, a prodlužování období s vysokými teplotami od brzkých jarních měsíců, až po podzim, podmínky, na které organismus Evropanů není zcela zvyklý. V těchto časech jsou to ale i rizika rozsáhlých požárů lesních porostů, velkých objektů, dopravních nehod, radiační a ropné havárie, pandemie, terorismus či kyberterorismus, otázka bojů islámských radikálů a jiných náboženských rozporů, nebezpečí zbrojení, válečných konfliktů a v neposlední řadě imigrace. Tato a další nejmenovaná rizika nejsou ohrožením jen pro osoby, ale také pro zvířata, volně žijící zvěř, mají podstatný vliv na životní prostředí, mohou způsobit značné škody. Snahou je docílit eliminace těchto rizik. Eliminovat rizika, která lze ovlivnit lidskou silou. Otázka je, jak se připravit na dopad těchto událostí a pohrom? Odpovědí je: informovanost a předcházení vzniku mimořádných událostí nebo včasné zahájení opatření proti mimořádným událostem.

Řešením je vyspecifikování problematiky mimořádných událostí a krizových situací (dále jen MU a KS). Každá obec je zcela individuální v řešení konkrétní strategie, s důrazem na dodržování aktuálních zákonů, platných právních norem a dokumentů vycházejícího z Havarijního a Krizového plánu Kraje Vysočina a Krizových plánů obcí s rozšířenou působností. V roce 2019 provedl Kraj Vysočina aktualizaci těchto plánů, ve kterých zanalyzoval rizika Kraje Vysočina, kde přibyla rizika: extrémní dlouhodobá sucha a narušení

dodávek pitné vody. Byly zpracovány nové typové plány. (Roční zpráva o stavu požární ochrany Kraje Vysočina za rok 2019, 2020)

Součástí práce je specifikace událostí, které mohou narušit běžný chod malé obce a jak se s takovými situacemi vypořádat, jaká učinit opatření ze strany starosty obce a zastupitelů a popis spolupráce se složkami Integrovaného záchranného systému (dále jen IZS).

Tato práce se věnuje především problematice malých obcí, která se mírně liší od problematiky obcí s vyšším počtem obyvatel. Malými obcemi se rozumí obec s počtem obyvatel do 500 osob trvale žijících v obci. Autorka práce v obci Vepříkov trvale žije, je jejím rodištěm, proto je jí známo, že občané by mohli být více informováni, lépe připraveni k řešení mimořádných událostí, které mohou přijít zcela nečekaně. Několik mimořádných situací již obec postihlo, jsou jí známy z vyprávění svých předků, z Kronik obce Vepříkova a záznamů z Pamětních knih okolních Sborů dobrovolných hasičů.

Cílem této práce je analýza a zhodnocení zabezpečení připravenosti obce Vepříkov, návrh plánu pro zlepšení připravenosti obce Vepříkova a jejich občanů. Vypracování podkladů pro dokumentaci obce Vepříkova na vznik mimořádné události a vytvoření zjednodušené dokumentace obce Vepříkov k řešení mimořádných událostí a krizových situací, které jsou předkládány Hasičskému záchrannému sboru (dále jen HZS). Tato dokumentace bude předložena starostovi a příslušnému odboru HZS v Havlíčkově Brodě ke schválení.

Součástí práce je zachycení mimořádné události tornáda na Jižní Moravě, která neušla pozornosti nikomu v České republice. Jsou zde zachyceny velmi emoční útržky ze vzpomínek osob, jež byli v centru tornáda. Z těchto situací vychází a měly by vycházet další poznatky na základě nichž by měly být výstupy opatření do budoucna a upozornění, že nic není nemožné. V této práci bude využito několik metod k zjištění připravenosti obce Vepříkov.

V bakalářské práci budou aplikovány metody:

- Řízený rozhovor s hasiči, kteří zpracovávají dokumentace připravenosti obcí, hasiči krizového oddělení HZS.
- Analýza informovanosti formou dotazníkového šetření.
- Interview (strukturovaný rozhovor) se starosty obcí, jež zasáhla mimořádná událost.
- Shromažďování dat k podkladům pro přípravu dokumentace.
- Zhodnocení současného stavu připravenosti v obci.

- Zhodnocení shromážděných informací.
- Vyhodnocení a návrh řešení informovanosti.
- Návrh zpracování dokumentace.

Výstupem práce by mělo být zpracování návrhů řešení pro problematiku týkající se hlavně bezpečnosti obyvatelstva, napříč generacemi a příprava podkladů jako pomocný materiál starostovi obce včetně dokumentace a vyhodnocení současného stavu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OBEC VEPŘÍKOV

Obec Vepříkov se nachází na Vysočině v podhůří Železných hor, nedaleko Chotěboře, pouhých 8 km od silnice spojující Čáslav a Havlíčkův Brod. Leží je v mírně svažitém terénu, obklopena lesy. Rozloha obce čítá 1 141 ha. Původním názvem Vepřkův dvůr, poté zkráceně Weprzkov, počeštěn na Vepřkov a protože výslovnost byla obtížná, došlo k přejmenování na Vepříkov. (Vepříkov, 2012)

První záznam v historických knihách pochází z roku 1542, uvedených v záznamech z panství chotěbořského, které bylo majetkem pánů Trčků z Lípy, nejvýznamnějšího českého šlechtického rodu, a to v souvislosti vlastnictví a správy dvou významných a rozlohou větších rybníků Jarossowskij, dnes Velký Kazbal a Malý Kazbal, ležících mezi Przibrami a Weprzkovem. Ferdinandem II. byly zabrány všechny statky chotěbořské roku 1634, se vším jměním, a tedy i s obcí Vepříkov. Ferdinand II. poté věnoval roku 1636 celý majetek Jaroslavu Sezimovi Rašínovi z Ryzmburku (Rumburku). Rok 1654 čítal ve Vepříkově počet rolníků 13 a postupně došlo k rozrůstání a v roce 1790 již bylo evidováno na 50 popisných čísel. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

1.1 Historie obce z hlediska vzniku mimořádných událostí

Mnohokrát bylo řečeno a napsáno, že neštěstí nechodí po horách, ale po lidech, a tak se ani občané obce Vepříkova nevyhnuli několika zásadním mimořádným událostem a katastrofám. Nekvalitní hygiena, špatné podmínky při přebývání v improvizovaných obydlích, nedostatek stravy, to vše mělo vliv na vznik závažných infekčních a virových chorob. Zejména se tak stalo po rozsáhlém ničujícím požáru z poloviny roku 1911, a z nedostatečné prevenci povinného očkování. Rozsah morové rány ve vztahu k obci a zdraví jejích občanů nebyl nikde písemně dochován, přesto o jeho výskytu v oblasti Chotěboře a Havlíčkova Brodu vypovídají Morové sloupy, které vznikaly, aby ochránily města před touto nemocí, nebo jako poděkování za přeživší, nebo uzdravené občany. V kraji pod Železnými horami vypukla roku 1866 cholera, a i v obci Vepříkov zahynulo na tuto zákeřnou nemoc 5 osob a tím se odstartovala řada několika po sobě jdoucích mimořádných událostí, zapisujících se do dějin obce Vepříkova, o kterých jsou vedeny dohledatelné záznamy. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

Nelítostné počasí se projevilo 30. července 1896, kdy se nad krajinou Vepříkova zatáhla obloha a přišlo ničující krupobití. Veškerá úroda na polích a zahrádkách byla zcela zničena

čtvrthodinovou smršť, při které padaly kroupy velikosti vlašských ořechů. Ze záznamů, ve kterých se uvádí tato pohroma, je psáno, že zem pokryla deseti centimetrová vrstva krup. Za své vzala veškerá úroda, ale také okenní tabule, střechy domů, stodol. Co nezničilo krupobití, zničily následné deště. Pro obyvatele to znamenalo čas plný bídy, nouze a strádání. Finanční pomoc byla poskytnuta z Okresního hejtmanství ve výši 450 zlatých a snížení daní o třetinu. Uvádí se v záznamech o obci, že mnoho rodin muselo Vepřikov opustit a hledat podporu v jiných okolních obcích.

Po živelné pohromě, o patnáct let a jeden den déle, 31. července 1911, který se zapsal jako nejčernější den v obci Vepřikov, v kronice obce Vepřikova je uvedeno, že po jedné hodině odpolední vypukl v obci ničující požár téměř celé vesnice. Toho času čítala obec 67 čísel popisných, z nichž zbylo po požáru 8 domů nepoškozených, což se liší od zprávy z pamětní kroniky hasičské obce Uhelná Příbram, kde uvádí počet šesti domů a školy, které požár nezasáhl nebo byl hasiči a občany uchráněn.

(Obecní úřad Vepřikov, 2010)

Obrázek 1 Z prezentace Obec Vepřikov – Požár 1911

(Obecní úřad Vepřikov, 2010)

Pravděpodobně toho času byly některé domy rozestavěné, jak uvádí pamětníci při svých vzpomínkách. V obci zasahovaly okolní čerstvě založené hasičské sbory i sbor místní, který byl založen již roku 1901, ale jejich vybavenost zdaleka nestačila pro včasný účinný zásah, který byl ovlivněn mnoha aspekty. Přes veškerou snahu, byly následky katastrofické,

Vepříkov téměř z map zmizel. Obec se povedlo navzdory osudu do dvou let obnovit. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

Z hasičské kroniky, založené na počátku minulého století, dříve Pamětní knihy Sboru dobrovolných hasičů z Uhelné Příbrami, se uvádí ke katastrofickému požáru Vepříkova: „Dne 31. července 1911 byl pro obec Vepříkov osudným okolo druhé hodiny odpolední, kde vznikl oheň ve stodole Josefa Dvořáka a podporován větrem úžasnou rychlostí rozšířil se po doškových střeších od sucha zprahlých. Začátkem jako by couval ku kraji zdi, avšak se obrátil vítr a oheň se rozlétl na obě strany na střechy asi 50 m od sebe vzdálené. Pak jedno stavení za druhým podléhalo zlověstnému živlu. Nebylo ušetřeno nic. Hospodářské nářadí, stroje, v příbytkách nábytek, někde i peřiny, zásoby potravin, oděv, obuv, vše lehlo popelem. Začínali se žně, lidé byli na polích, a tak ve chvatu sotva pustili dobytek z chlévů a jiného již nemohli zachránit. Mnoho prasat též uhořelo i drůbež. Sjelo se velké množství hasičských sborů, avšak pro strašný žár nebylo k tomu žádného přístupu, až teprve zbytky hasili. Hrozil nezastavitelně hlad, ale to hrabě Dobřenský z Chotěboře se jich ujal otcovsky a za sto korun dal napéct chleba i na druhý den, aby se nasýtily. V automobilu nechal dovést dva popálené Josefa Sekeru a Marii Němcovou do nemocnice Německo Brodské¹, kde v krátké době popáleninám podlehli. Byli tam povoláni vojáci, aby tam postavili celtý a pomohli, aby ti osadníci, neb v noci, za deštivého počasí, nemuseli býti pod širým nebem. Ze všech těch 67 hospodářských stavení zůstalo tam jen 6 domků se školou. Ostatní i se stodolami lehlo popelem. Škoda jest ohromná, jde do tisíců. Jest to hrozná katastrofa, jest ale dosti soucitných lidí, kteří peněžitými dary a oděvem hledí jim pomoci. Obilí se muselo posekat, svázat a nechat na polích a pak lidé pracovali na postavení příbytků. Ještě že rok 1911 byl rok suchý, takže se jim venku nic nezkazilo. V Uhelné Příbrami dne 26. prosince 1911 zapsal Michael Voldán, jednatel.“ (Voldán, 1911)²

Pamětníci uvádí, že takováto pomoc hraběte Jana Václava Dobřenského³ z Chotěboře nebyla jen jednorázová, ale že se o osud občanů zajímal i dlouho poté. Následkem neutěšeného stavu a podmínek, ve kterých občané přežívali po požáru, vypukl tyfus, na jehož následky další tři občané zemřeli.

---

¹ Uváděna nemocnice Německo Brodská, je areál dnešní nemocnice Havlíčkův Brod.

² Přepsáno doslova z Pamětní knihy Sboru dobrovolných hasičů Uhelné Příbrami založené 2. února 1902.

³ Uváděný v historických dokumentech jako Jan Václav II. Dobřenský z Dobřenic, rytíř Maltézského řádu, pán z Chotěboře.

O této události z 31. července 1911 psala i pražská Národní politika: „*Celá vesnice lehla popelem. Hrozným neštěstím byla postižena chudá horská obec Vepříkov v okresu chotěbořském, která v pondělí odpoledne lehla popelem. Oheň vznikl v usedlosti pana Doležala⁴ a v krátké chvíli stála celá ves v plamenech.*“. Další tisk také uváděl: „*Ministerstvo vojenství propůjčilo nešťastníkům stany k ubytování.*“ Tato událost byla uvedena a popsána v souvislosti s rozsáhlým zničujícím požárem Hřenska, že to bylo pravděpodobně naposledy, kdy vyhořela téměř celá vesnice. Toto citovalo CNN Prima NEWS dne 28. července 2022. V kronikách je mimo jiné uvedeno, že kdyby nebylo tak tropické vedro, nemuseli být následky tak ničivé. Snad proto je téměř každý občan Vepříkova hasičem. (© FTV Prima spol. s r.o., 2022)

Obrázek 2 Z prezentace Obec Vepříkov – Požár 1911
(Obecní úřad Vepříkov, 2010)

Tři roky po této téměř likvidační události, kdy se obec vzpamatovávala a znovuobnovovala, vypukla První světová válka, a také občané Vepříkova byli povoláni. Bohužel 20 místních rodáků se z ní nevrátilo, na jejich počest je zde vystaven pomník. Je umístěný u zdejší kapličky z roku 1936, ve které se prováděli bohoslužby. V obci stojí pomník i kaplička dodnes, památka padlých je každoročně uctívána. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

---

⁴ V Pamětní knize Sboru dobrovolných hasičů Uhelné Příbrami, ve zprávě o zásahu tamních hasičů, se uvádí stodola Josefa Dvořáka, ve které požár vznikl. Historické prameny se zde rozcházejí v původu požáru.

V meziválečném období byla obec podstatně rozšířena a počet obyvatel vzrostl. Jednalo se stále o obec zemědělskou, čítala i několik živnostníků: dvě pohostinství, tři obchody, dvě kovářství, z nichž jedno stále funkční, kolářství a dvojí obuvnictví. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

V období druhé světové války byl založen v obci fotbalový oddíl. Obec se nadále rozvíjela. Roku 1947 byl zaveden elektrický proud. Mezníkem byla léta 1948–1949, kdy vzniklo zemědělské družstvo, jež po třech letech zaniklo a bylo znovuobnoveno až roku 1957. O tři roky později bylo sloučeno s Jednotným zemědělským družstvem Miřátky. Po tomto sloučení se sloučili i obce, a Miřátky jsou tak dodnes místní částí Vepříkova. Rozmach sportovních aktivit obce se projevil ještě v padesátých letech, kdy byla založena Jednota Sokol a oddíl ledního hokeje, který dosáhl na tehdejší dobu obrovského úspěchu a stal se přeborníkem okresu a členem hokejového týmu byla dokonce žena. (Obecní úřad Vepříkov, 2010)

Jak šel čas, byla obec Vepříkov postižena několika dalšími MU. Převážně se jednalo o pohromy způsobené vodou, ale obci se nevyhýbaly ani záplavy sněhu, způsobující odříznutí obce od okolních hlavních silnic, kalamity způsobené vichřicemi a orkány. V osmdesátých letech byla obec zaplavena vodou z protržené hráze Žlebského (Lesního) rybníka ležícího na kopci nad obcí. Voda se valila z kopce úbočím, rozlila se do okolí koryta potoka. Současně byla zaplavena silnice od Chotěboře a Uhelné Příbrami, potok nepobíral vodu. Zasaženy byly domy a zahrady, které se nacházely v nižší úrovni obce, pod hrázemi rybníků a v okolí potoka. Přeplnily se všechny rybníky v obci a pod obcí se stala z pole laguna. Další šíření vody zadržela částečně stará hráz bývalého rybníka na konci obce, něco odvedl potok do Trnového rybníka a následně Jiříkovského. Voda se dostala do příbytků občanů, zničena byla úroda na zahrádkách. Valící se vlna splavila z polí spousty hlíny, kamení a brambor, které byly vysazeny na poli nad obcí. Po opadnutí vody došlo k čerpání sklepů hasičskými čerpadly, čištění sklepů, kanálů a odstraňování nánosů, vysoušení příbytků. Vznikly značné škody, ale žádný dům nebyl staticky poškozen.

V obci je kaskáda tří rybníků, jež napájí Vepříkovský potok, který je pravostrannou větví říčky Sázavky. Ten protéká okolními rybníky Spálený, Braněcký, Mlýnský a Jiříkovský. Nad obcí se nachází několik samostatných rybníků a les. Pod kaskádou těchto lesních rybníků, je několik dalších menších rybníčků a tůní. Jiříkovský rybník je schopen zadržet větší množství vody, která by mohla napáchat škody v dalších obcích po proudu říčky Sázavky směrem k obci Habry.

Průzkumem současné kroniky obce Vepříkova bylo zjištěno, že od roku 1986 dochází téměř každým druhým rokem k přeplnění toků. Poslední záznam z 11. července 2021 uvádí, že došlo k prudkému přivalovému dešti. Déšť se spustil již v odpoledních hodinách poměrně hustý a intenzivní. Bez přestávky pršelo více jak 6 hodin, v podvečer již na okolních polích stálo velké množství vody. Po setmění, již země nebyla schopna pohltit tolik vody. Rybníky a potok protékající obcí se přeplnily a rozlily z břehů. To již byli aktivovány složky hasičů a místní dobrovolníci pro čerpání vody ze sklepů a domů. Zasahovaly složky místního Sboru dobrovolných hasičů Vepříkov, která je zařazena jako Jednotka požární ochrany V (dále jen JPO), okolní Sbory dobrovolných hasičů (dále jen SDH) Uhelná Příbram, Habry a jednotka HZS Chotěboř, se svými čerpadly. Na pomoc byly povolány bagry, aby napomohly vybudovat koryto, jež mělo odvést nemalé množství stále se valící vody a bahna z lesů a polí nad obcí od novostaveb.

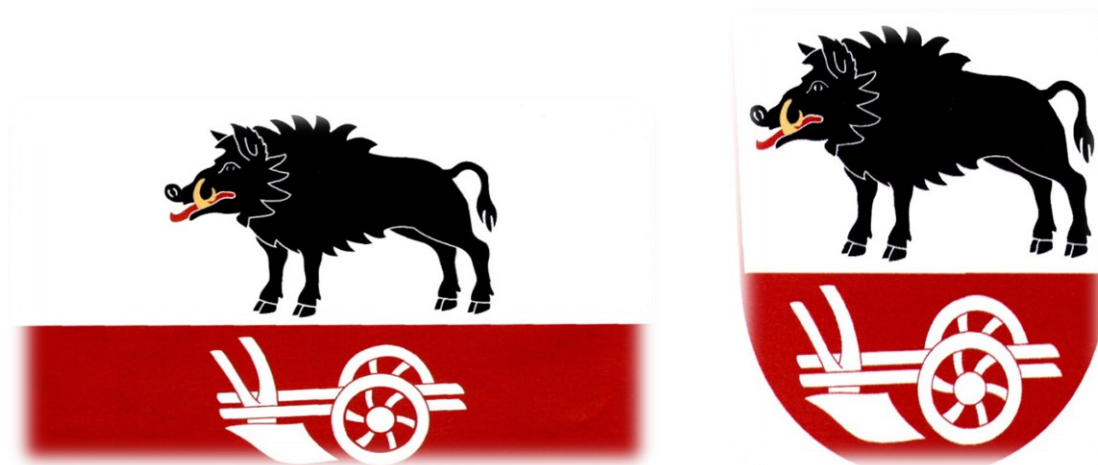
Obrázek 3 Blesková povodeň Vepříkov 2021

Se slábnoucím deštěm, okolo 23 hodiny se povedlo zregulovat tok vody z polí, odčerpávat vodu ze sklepů a uvolnit splavy od nánosů bahna a větví. Během takovéto události se provádí neustálá kontrola toků, průchodnost kanálů. V několika dalších dnech docházelo k vysoušení domů, ale také k úklidu doslova celé obce. Voda a bahno způsobily nemalé škody v domech, sklepech, garážích, na zahradách.

Obec je velmi často postihována velkými poryvy větru, způsobující pády stromů na elektrická vedení a na místní komunikace. Již mnohokrát byla obec bez elektrické energie i na několik dní, nejdéle trval výpadek více jak týden. Bohužel výpadky elektrické energie způsobují i námrazy na elektrickém vedení a stromech, které zpřetrhávají vedení na sloupech v okolí obce. Obec a její občané jsou na opakující se situace již připraveni, bohužel současná doba stále přináší nová rizika, kterým musí čelit.

1.2 Obecní symboly a spolková činnost

Ve znaku obce i na obecním praporu se objevil symbol divokého prasete v bílém poli, za který se občané rozhodně nestydí. Jelikož obec byla při založení ryze zemědělského zaměření, proto se ve znaku objevuje i rouchadlo v červeném poli – zemědělský stroj k orbě půdy.

Obrázek 4 Obecní vlajka a znak obce – Obec Vepříkov
(Obecní úřad Vepříkov, 2010)

Uvolněným starostou je pan Petr Bárta z Miřátek. Za jeho vedení obec získala mnohá ocenění za spolupráce se spolky, které jsou nedílnou součástí obce. Jedná se spolky Sbor dobrovolných hasičů, občanské sdružení Stodola krásných krámů, spolek, jež zachovává historické dědictví obce, Cyklistický klub, Myslivecké sdružení, chovatele, včelaře a spolek pro Návrat k původnímu hospodaření v přírodě a v krajině, v obci Vepříkov. Sportovní vyžití poskytuje místní dětské a workoutové hřiště, discgolfové hřiště, areál s travnatou

a vodní plochou na okraji obce, vhodný pro pořádání hasičských soutěží a společenských akcí, hřiště pro nohejbal a fotbal. Díky součinnosti všech spolků a občanů, získala obec Vepříkov mnohá ocenění, a to diplom Za zachování venkovského dědictví, v roce 2013 získává bílou stuhu Za činnost s mládeží, roku 2014 diplom Za systematický rozvoj obce a rok poté modrou stuhu Za společenský život. Cena Naděje pro živý venkov byla udělena roku 2016, následný rok 2017 diplom Za zachování podvědomí o historii obce. Největším oceněním pro obec a její občany, bylo získání titulu Vesnice kraje Vysočina roku 2018, na kterou jsou místní náležitě pyšní. Obec je součástí Svazku obcí Podoubraví, Svazku obcí Haberska. Zastupitelé se pravidelně zúčastňují zápolení Podoubravského víceboje.

1.3 Současnost obce Vepříkov

Obec Vepříkov k roku 2023 čítá aktuálně 257 obyvatel, 142 domů na rozloze 11,4 km² v nadmořské výšce 500 m. Místní část Miřátky, čítá 79 obyvatel ve 30 domech, její vznik je datován roku 1591, rozloha je 3,35 km² a nachází se v 500 m n.m. Typ půdy v katastru obce Vepříkov a Miřátek je kambizemě⁵, jež se nachází především ve svažitých podmínkách pahorkatin, vrchovin a hornatin. Tato půda je využívána převážně k zemědělským a lesnickým účelům. Celý katastr obce se nachází v oblasti mělkých vod se středním vodohospodářským potenciálem zejména v období měsíců březen, duben. Nejnižší stav spodních vod je v měsících září až listopad. Obě vesnice leží v okrese Havlíčkův Brod, v Kraji Vysočina.

Součástí obce nejsou významnější lokality typu biotopy nebo chráněné území, avšak na soutoku Vepříkovského a Jiříkovského potoka se nachází přírodní rezervace Havranka.

V obci je obchod s potravinami, je zde rozveden plyn, vodovod, kanalizace a obě obce mají také svoji čističku odpadních vod (dále ČOV). Odpadové hospodářství je řešeno firmou AVE CZ, HBH odpady s.r.o. a Technickou a lesní správou Chotěboř s.r.o. Obec disponuje kontejnery na tříděný odpad. Došlo k zasíťování poskytovatelem internetu Metropolitní spol. s r.o. a Tlapnet spol. s r.o., O2 a Fortech spol. s.r.o. ve větší části obce. Od roku 2020 je možné využít v části obce také vysokorychlostní internet. V obci probíhá v současnosti příprava na uložení optického kabelu do další částí, od hlavní silnice k nové zástavbě, kde bude položen nový asfaltový povrch.

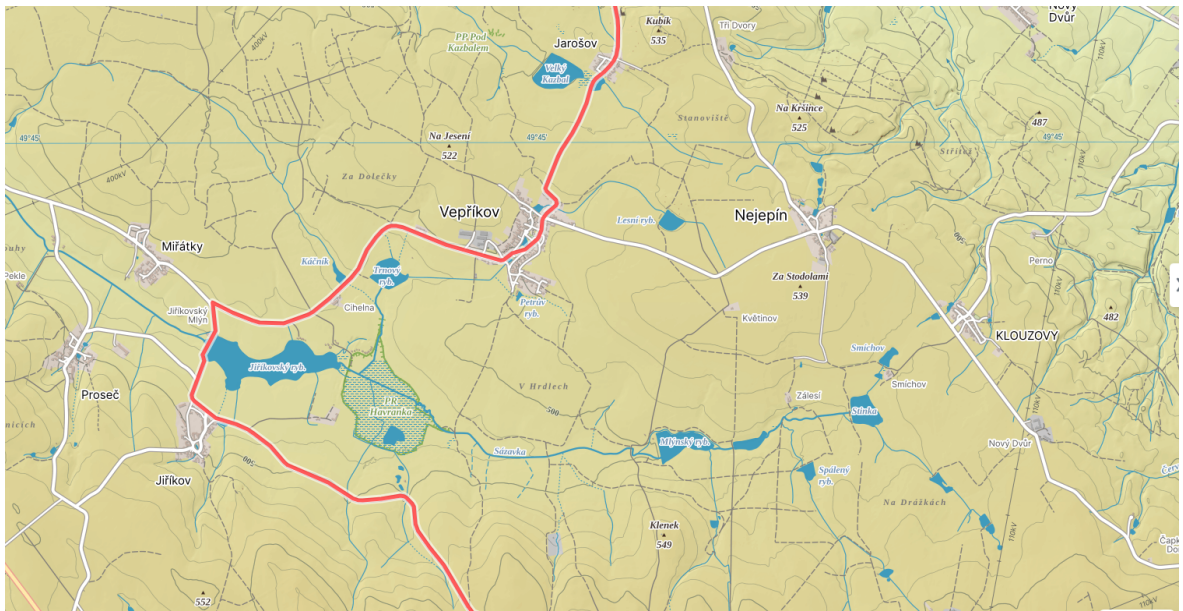
---

⁵ Kambizem – typ půdy patřící mezi kambisol, jedna z nejrozšířenějších půdních typů, dříve nazývaná hnědozem – hnědá půda. Z latinského slova *cambiare*, změnit.

V majetku obce je budova Obecního úřadu s komunitním centrem, včetně kadeřnictví a knihovny, budova pohostinství, včetně kulturního sálu, hasičská zbrojnice, budova muzea Stodola krásných krámů, čistička odpadních vod (dále jen ČOV).

V roce 2023 byl vybudován nový informační kiosek. Již několik let sloužící cyklistům i altán včetně nabíječky na elektrokola naproti hospodě. Obec Vepříkov leží na cyklotrase 4156 a 4153 a může tak projíždějícím cyklistům poskytnout pomoc dobití jejich elektrokol. Na obecním úřadě je zřízena i dobíjecí stanice pro elektromobily. Obec se stále rozrůstá a rozvíjí.

(Bárta et. al., 2024)

Obrázek 5 Cyklotrasa 4153

(Cyklotrasa 4153, 2024)

2 SPECIFIKACE KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ

Na krizové situace a jejich řešení z pohledu ochrany obyvatelstva je třeba mít připraven plán krizové připravenosti. Lze jej mít ve zjednodušené formě, jako například Dokumentaci obce k řešení mimořádných událostí a krizových situací. Je připravován s ohledem na rizika vycházející z polohy dané obce a okolí. Tyto dokumenty si obce pojmenovávají dle způsobu zpracování.

Dokumentace se zpracovává v souladu s právními normami, zákony, předpisy a vyhláškami. Na starosty malých obcí jsou kladeny nároky stejné jako na starosty Obcí s rozšířenou působností (dále ORP), co se týče dodržování zákonů, povinnost předávání informací k aktualizaci a vedení dokumentací obce. (Král, 2003)

Starostové při uvedení do své funkce prochází školením Ochrany obyvatelstva. Jednou z opor je metodická pomůcka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnických osob a podnikajících fyzických osob s názvem Sebeochrana obyvatelstva. Tento materiál je v souladu se zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, zabezpečující ochranu obyvatelstva. Odpovídá na nejčastější dotazy o ochraně obyvatelstva, využití vhodných objektů pro improvizované ukrytí, vhodnosti prostor, na svépomocné budování improvizovaných úkrytů a improvizovaných pomůcek a prostředků ochrany dýchacích cest. Starosta získá dále informace charakteru, jak se zachovat při ohrožení, provádění záchranných a likvidačních prací, jaká má práva vůči právnickým nebo podnikajícím fyzickým osobám. (Soubor přednášek a prezentací pro školení starostů k úloze obcí, 2003), (Král, 2003)

Další oporou je vydaná příručka Ministerstvem vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále MV GŘ HZS ČR) Řešení mimořádných událostí a krizových situací z roku 2018, ve které jsou uvedeny základní definice pojmů, povinnosti při řešení mimořádných událostí, krizových situací, jak provádět přípravu, řešení a finanční zabezpečení. (Martínek et al., 2006)

2.1 Legislativa

Obce jsou součástí územních samosprávních celků, jejichž úkoly a pravomoci ustanovuje zákon o obcích. Své záležitosti řeší samostatně nebo v přenesené působnosti, za kterou se považuje státní správa jejíž výkonem byla obec pověřena. V souvislosti s Ochranou

obyvatelstva, řešením mimořádných událostí a krizových situací a s požární ochranou je opora zejména starostovi obce a obecnímu úřadu v těchto zákonech:

- Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o Bezpečnosti České republiky.
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (řešení mimořádných událostí).
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (řešení krizových situací).
- Zákon č. 241/2000 sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona 320/2002 Sb.
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru).
- Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému.
- Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva, ve znění pozdějších předpisů.
- Usnesení vlády č. 98/2020 Sb., usnesení vlády České republiky č. 240 o přijetí krizového opatření (pandemie).
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

(Martínek et al., 2006), (Příručka pro školení starostů, © 2018), (Sbírka zákonů Česká republika, 2000), (Česko, 2000)

2.2 Pojmový aparát

Pojmy užívané v této práci, objasňující oblasti spojené s ochranou obyvatelstva, mimořádnými událostmi a krizovými situacemi spojenými s problematikou obce při mimořádných událostech a krizových stavech:

- *Havarijní plán* – dokument, který napomáhá příslušným orgánům řešit úkoly spojené s haváriemi na správním území obce, ve kterém jsou detailně popsány veškeré činnosti a opatření ke zmírnění nebo odstranění následků MU. Jedná se o tři typy plánů – havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a vnitřní havarijní plán.
- *Integrovaný záchranný systém* (dále jen IZS) – koordinovaný postup složek usilující o připravenost na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Pojem vymezen zákonem č. 239/2000 Sb., 2 písm. a). (Česko, 2000)
- *Krizová situace* (dále jen KS) – je mimořádná událost vyhlášení krizového stavu podle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury, jiná nebezpečí, při nichž jsou vyhlášeny krizové stavy na základě analýzy hrozeb jako je narušení dodávek potravin, ropy, migrační vlna velkého rozsahu, bezpečnosti informací kritické infrastruktury a nebo na základě analýzy rizik jako jsou dlouhodobá sucha, mrazy, extrémní vítr, přívalové povodně, deště, epidemie s vyhlášením stavu nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. Pojem definovaný zákonem č. 240/2000 Sb., § 2 písm. b). (Česko, 2000)
- *Krizové řízení* – řídicí opatření orgánů zaměřující se na činnost krizového řízení (dále jen KŘ), jeho analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury. Pojem definovaný v zákoně č. 240/2000 Sb., § 2 písm. a). (Česko, 2000)
- *Krizový stav* – jeho vyhlášení probíhá podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), dále podle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o Bezpečnosti České republiky a zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Provádí se v případě ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí bezodkladně s uvedením důvodu, ve velkém rozsahu. Jedná se zejména o stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav. Pojem definovaný zákonem č. 240/2000 Sb. (Česko, 2000)

- *Likvidační práce* – činnosti vedoucí k odstranění nežádoucích následků vzniklých mimořádnými událostmi, popsána v zákoně č. 239/2000 Sb., § 2 písm. d). (Česko, 2000)
- *Mimořádná událost* – člověkem a jeho činnostmi vyvolané škodlivé působení sil, vlivy přírodního charakteru, havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí. Události, které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Vymezeny zákonem č. 239/2000 Sb., § 2 písm. b) (Česko, 2000)
- *Nebezpečí* – možné zdroje a příčiny mimořádných událostí, hrozba ztrát je též rizikem. Definuje zákon č. 239/2000 Sb., § 2 písm. b) (Česko, 2000)
- *Ochrana obyvatelstva* (dále jen OO) – plnění úkolů civilní ochrany jako je varování, vyrozumění, evakuování, ukrytí a nouzové přežití a další opatření k zabezpečení ochrany života, majetku a životního prostředí. Vychází ze zákona č. 239/2000 Sb., § 2 písm. e). (Česko, 2000)
- *Ohrožení* – stav kdy došlo k aktivaci zdroje rizika a jeho působení na okolí. Vymezuje zákon č. 239/2000 Sb., § 2 písm. b). (Česko, 2000)
- *Operační plány* – jsou součástí Krizového plánu, detailně popisují a specifikují činnosti konkrétních druhů krizových situací a informují o možných řešeních na daném území, stanovují potřebu nasazení sil a prostředků při řešení KS.
- *Ostatní složky Integrovaného záchranného systému* – síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, které jsou vyčleněné a lze je využít k záchranným a likvidačním pracím. Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání. V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem. Vymezeno v zákoně č. 239/2000 Sb., § 4, odst. 2 a 3). (Česko, 2000)
- *Riziko* – funkce pravděpodobnosti vzniku mimořádných událostí a s určitou velikostí jejich následků, nežádoucích následků. Uvedeno v zákoně č. 239/2000 Sb., § 2 písm. b). (Česko, 2000)

- *Záchranné práce* – činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých MU, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí a vedoucí k přerušení jeho příčin. Popsáno v zákoně č. 239/2000 Sb., § 2 písm. c). (Česko, 2000)
- *Základní složky Integrovaného záchranného systému* – složky, které zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky. Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky, vymezeno v zákoně č. 239/2000 Sb. (Martínek et al., 2006)

(Příručka pro školení starostů, © 2018), (Sbírka zákonů Česká republika, 2000), (Česko, 2000), (Martínek et al., 2006)

2.3 Hrozby, situace a rizika – specifika mimořádných událostí

Na území obcí se mohou vyskytnout hrozby, rizika a události, které lze dělit do několika skupin a podskupin.

Mimořádné události si lze rozdělit do skupin:

- živelné pohromy – povodně a záplavy, vichřice, sesuvy půdy, sněhové kalamity a laviny, rozsáhlé námrazy, zemětřesení,
- havárie – požáry a výbuchy, úniky nebezpečných látek, ropných produktů, kontaminace území, ovzduší, vod, poškození vedení, dálkovodů,
- katastrofy – letecké, železniční, lodní a nehody spojené s požárem, havárie jaderných zařízení, porušení vodních staveb a děl.

Rizika lze dělit podle příčiny vzniku na přírodní a antropogenní.

Rizika přírodní se dále dělí na:

- živelné pohromy – dlouhotrvající sucha, sníh, mrazy, vichřice, záplavy a povodně, zemětřesení,
- epidemie – onemocnění většího počtu nakažených osob.

Antropogenními riziky, můžeme je také označovat antropogenními změnami a vlivy:

- vnitrostátní společenské asociální krize – terorismus, občanské nepokoje, sabotáže, záškodnictví – bojové otravné látky
- mezinárodní ozbrojené konflikty – použití chemických a nukleárních zbraní a ochrana obyvatelstva za válečného stavu
- provozní havárie a havárie spojené s infrastrukturou – požáry, exploze, přeprava a úniky radioaktivní, toxických a ropných látek, velké dopravní nehody vč. leteckých a lodní dopravy,
- zhroucení informačních, komunikačních, varovacích a vyrozumívacích systémů,
- destrukce staveb.

Krizová situace je stav časově ohraničený, omezený:

- krátkodobý – hodiny, dny,
- střednědobý – dny až týdny,
- dlouhodobý – týden a déle.

Ty se člení do dalších dílčích skupin podle vlivu, jež je vyvolávají. Podle postiženého území na místní (okolí obce, objekt podniku – lokálně), regionální (charakter oblasti jednoho nebo více krajů), republikové (území velikosti republiky) a globální (několika států v jedné krizové situaci).

Krizová situace je období, po jehož dobu je bezprostředně narušena bezpečnost státu a ústavní orgány tento stav mohou vyhlásit na dobu danou zákonem č. 240/2000 Sb., krizový zákon:

- stav nebezpečí – vyhláší hejtman nebo primátor, jde-li o mimořádnou událost na území hlavního města Prahy, v území kraje nebo jeho části, nejdéle po dobu 30 dnů a prodloužení pouze se souhlasem vlády,
- nouzový stav – vyhláší vláda, při nebezpečí z prodlení předseda vlády, nejdéle na dobu 30 dní, prodloužení je pak přípustné při předchozím odsouhlasení Poslaneckou sněmovnou, na území celého státu nebo jen jeho části,
- stav ohrožení státu – vyhláší parlament na návrh vlády, bez časového omezení a bez dalších podmínek, území rozsahu je celý stát nebo jen jeho část,

- válečný stav – vyhlášen parlamentem, bez časového limitu, je vyhlášen pro celou republiku a jeho ukončení závisí na pominutí hrozby.

Pro vyhlášení jednotlivých krizových stavů jsou dány důvody, za jakých může být krizový stav vyhlášen. U stavu nebezpečí se jedná o situace ohrožení života, majetku a životního prostředí, kdy ještě situace nedosahuje intenzity ohrožení značného rozsahu, anebo není-li možné situaci odvrátit běžnou činností správních orgánů samosprávnými celky nebo složkami IZS. Při nouzovém stavu jde o živelné pohromy, ekologické či průmyslové havárie, které ohrožují značné množství lidí na zdraví, došlo by k rozsáhlým škodám na majetku nebo na životním prostředí, přičemž by byl ohrožen veřejný pořádek a bezpečnost. Stavem ohrožení státu je myšleno bezprostřední ohrožení svrchovanosti státu, ohrožení demokracie. Válečný stav by byl vyhlášen při napadení České republiky nebo došlo-li by k plnění mezinárodních smluvních závazků o společné obraně. (Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2024)

Velikost krizové situace je dána rozsahem ztrát na životech, velikostí devastační účinnosti na životní prostředí, ničující vliv na kulturní hodnoty. Nelze opomenout náročnost likvidačních prací a realizace záchrany osob z postižených oblastí, kulturních a hmotných hodnot a obnovy životního prostředí.

První krok efektivního řešení krizového systému je vytvoření analýzy rizik. Na každé krizové riziko se vytváří typový plán dle Metodiky zpracování krizových plánů. Tyto rizika byla vtypována ministerstvy a ostatními relevantními úřady.

Specifikace rizik:

- **Bojové biologické látky** – látky patřící mezi hrozbu zbraní hromadného zabíjení. Zbraň nesoucí živé patogenní mikroorganismy s vysokým ničivým účinkem. Její použití je zakázáno mezinárodní úmluvou, přesto je lehce zneužitelné pro teroristické útoky. (Kolektiv autorů, 2014)
- **Epidemie** – rozumí se závažné ohrožení zdravotního stavu velkého počtu obyvatel, výskyt infekčního onemocnění v lokalitě zvyšující se nemocnost nad hranici běžnou v dané oblasti a v určitém období, onemocnění populace, jež není na danou nemoc očkována, nezabírají běžně dostupné léky.
- **Havárie velkého rozsahu způsobená vybranými chemickými látkami a chemickými přípravky** – postižení způsobující nevratné zdravotní změny

obyvatelstva velkého rozsahu intoxikací, popálením, alergiemi, genetickými změnami a postiženími lidských orgánů (chlor, amoniak, toxické látky).

- **Námrazy, náledí, silné mrazy** – extrémní průběh počasí v podzimních a zimních měsících, případně zjara s prudkými výkyvy teplot pod nulové hodnoty. Námrazy způsobené náhlým deštěm a mlhy působící na silně podchlazený povrch vozovek a země, způsobující nešjízdnost, neschůdnost komunikací. Řadí se zde také námrazy elektrického vedení, stromů, trolejí a kolejí.
- **Narušení dodávek elektrické energie** – krátkodobé výpadky v dodávce elektrické energie delší jak 12 hodin způsobují například ohrožení průmyslové a výrobní sféry, dopravních systémů, narušení stabilní situace ve státě, u přerušení delšího, více jak 48 hodin již způsobuje zkázu rychle se kazících potravin, u dlouhodobého narušení dodávky elektrické energie může dojít i ke zvýšené kriminalitě a poklesu životní úrovně.
- **Narušení dodávek potravin** – narušení takového rozsahu, které by ohrozilo obyvatelstvo hladomorem, rozvratem společnosti, zvýšení společenské nesnášenlivosti, kriminalitou, násilím.
- **Narušení dodávek plynu** – narušení průmyslové výroby, chodu domácností a podniků, pokles životní úrovně. Střednědobé mají vliv na výpadky důležité pro běžný chod života.
- **Povodně a záplavy** – riziko způsobené výrazným zvýšením a průtokem vody, vodních toků a hladin mimo jejich koryto, břehy, způsobující dlouhodobé poškození území nebo lidského zdraví, utonutím nebo poškození, anebo zničením obydlí, elektrických rozvodů, dopravní infrastruktury, narušení potrubních systémů (plynovody, ropovody, vodovody, kanalizace), znehodnocení vodních zdrojů, hnilobné a rozkladné procesy, narušení dodávek a skladování životně důležitých produktů (oblečení, potraviny, spotřební zboží).
- **Sněhová kalamita** – enormní dlouhotrvající srážky sněhu celoplošné nebo lokální s tvorbou závějí za působení silných poryvů dlouhotrvajících větrů způsobující neprůjezdnost vozovek, železnice, narušení letecké dopravy. Přetížením lesních a stromových porostů je možné poškození jejich nadzemních částí přetížeností. Riziko se může projevit i u lehkých staveb, poškození produktvodů a elektrického vedení.

- **Vichřice a větrné smrště** – vznikají vyrovnáním rozdílů atmosférických tlaků v různých místech země způsobující převrácení a shazování lehčích předmětů z povrchu, láme větve a stromy, chůze proti větru je obtížná. S rostoucí silou vzrůstá riziko vyvrácení stromů, ničení střech, poškození nadzemních produktovodů, elektrického vedení, převrácení aut, padající části staveb, ohrožení lidských životů a zvířat, poškození životního prostředí.

Toto je pouze část možných rizik, lze sem zařadit riziko pádu letadla, tornáda, dlouhodobé inverze, narušení hrází významných vodohospodářských děl, ale také železniční nehody, kolapsy finančního a devizového trhu a další. (Martínek et al., 2006), (Příručka pro školení starostů, © 2018)

2.4 Ochrana obyvatelstva v zahraničí

Obec Vepříkov, jak již bylo zmíněno, leží uprostřed kraje Vysočina, obklopena dalšími kraji, a tak by se mohlo zdát, že mezistátní problematika řešení MU se jí dotýká minimálně. Avšak zde je třeba zmínit hrozby, jež jsou zmíněny v Bezpečnostní strategii 2023, která je základním dokumentem bezpečnostní politiky. Zde je uvedeno, že pokud by došlo k válečnému napadení, týkalo by se to každého z nás. Válkou mezi Ruskem a Ukrajinou definitivně skončilo období míru a bylo třeba reagovat. Česká republika nabídla pomoc Ukrajině, ukrajinským uprchlíkům byl poskytnut azyl. I občané obce se zúčastnili sbírek na pomoc těmto občanům.

Organizační struktury krizového řízení – Polsko

Sousední země, například Polsko, při řešení problematiky krizových situací vychází z Organizační struktury krizového řízení, vycházejícího z plošného rozdělení a rozdělení státu. Dle zásady přednosti územního systému se zapojením celého veřejného systému se člení:

- rada ministrů – stát,
- vojvoda – vojvodství,
- starosta – okres,
- starosta obce, starosta města – magistrátu.

Krizové řízení definují jako činnosti vykonávané orgány veřejné správy (státní správou, samosprávou), které jsou důležitým prvkem řízení bezpečnosti státu. Ta je klíčovou součástí bezpečnostního systému státu, která zahrnuje orgány veřejné moci a vedoucí organizačních jednotek plnících úkoly související s národní bezpečností, jakož i poradní orgány, správní aparát, operační postupy související s infrastrukturou. Crisis management (dále jen CM) je tvořen čtyřmi vzájemně provázanými a paralelními skupinami. Jedná se o skupinu prevence krizových situací, která minimalizuje rizika, specifikuje pravděpodobnosti, následky vzniku hrozeb, je pověřena legislativou. Druhá skupina je zřízena pro přípravu na převzetí kontroly nad krizovou skupinou, zabezpečuje realizace plánovaných aktivit – Územního plánování a plánů CM, včetně postupů na krizové situace, cvičení a sociální výchovy. Třetí skupina reaguje na krizovou situaci – pomoc obětem a omezení materiálních škod, koordinovaně realizovaná institucemi specializovanými na zajištění bezpečnosti, tj. servis, inspekce, ostraha a ověření přípravné fáze. Poslední skupina je zaměřena na odstraňování následků krizových situací a rekonstrukce, např. odhad ztrát, finanční pomoc a zajištění základních životních podmínek pro evakuované obyvatelstvo. (Brzezinski, 2019)

Systémy krizového řízení, ochrany a záchranných systémů Makedonie

Ředitelství ochrany a záchrany republiky Makedonie bylo zřízeno podle zákona o obraně, ochraně a záchraně. Zahájilo svoji činnost v roce 2005. Jde o nezávislou státní agendu, která vznikla sloučením předchozího odboru civilní ochrany na Ministerstvu obrany a Inspektorátu požární ochrany při Ministerstvu vnitra. Ředitelství nese odpovědnost za prevenci, zmírňování následků, provozní činnosti a obnovu, což jsou segmenty systému ochrany a záchrany.

(Mitavska, 2015)

Dílčí závěr teoretické práce

Teoretická část práce seznamuje čtenáře s historií obce v kontextu s mimořádnými událostmi zasahujícími do životů občanů, popisuje, jakým způsobem stávající situace byly řešeny. Zmiňuje se o největší katastrofě obce Vepříkova, kdy téměř došlo k jejímu zániku. Také zde byla popsána teorie všeobecných pojmů z oblasti mimořádných událostí a krizových stavů a rozebrány nařízení vycházející z vyhlášek a zákonů v souvislosti se zabezpečením obce, různá doporučení a nařízení.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 KRIZOVÉ ŘÍZENÍ OBCE

V životech občanů obce mohou nastat situace mimořádného charakteru, takzvané mimořádné události přírodního a antropogenního charakteru. S mimořádnými událostmi, jejich řešením a přípravou na ně, se zabývá a připravuje obecní úřad, v čele se starostou obce. Obecní úřad organizuje a provádí opatření chránící své občany, varuje a informuje. „*Starostovi obce zákon ukládá: zajišťovat varování osob nacházejících se na území obce, před hrozícím nebezpečím a organizovat, v dohodě s velitelem zásahu nebo starostou obce s rozšířenou působností, evakuaci osob z ohroženého území obce.*“ (Příručka pro školení starostů, © 2023)

Obec zajišťuje evakuaci v případě hrozícího nebezpečí, podílí se na zajištění ubytování v nouzové situaci pro obyvatele obce, zajistí jejich bezpečnost a zdraví, ochranu majetku. Zabezpečí majetek obce a minimalizuje dopady na životní prostředí. (Pro případ ohrožení, 2001)

Oblast financování je doslova popsána v příručce, jenž napomáhá starostům v uvedení do problematiky MU a KS: „*Finanční zabezpečení je pokryto z příspěvku státu, na výkon státní správy v přenesené působnosti v souladu s § 7 a § 9 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Dále mohou být využity možnosti krajů pro zabezpečení jednotlivých úkolů dotacemi do rozpočtů obcí podle § 10 zákona č. 250/2000 Sb. Chce-li obec dosáhnout vyšší úrovně připravenosti na řešení mimořádných událostí a krizových situací, musí využít vlastních zdrojů.*“ (Příručka pro školení starostů, © 2018)

3.1 Povinnosti starosty malé obce z pohledu krizového řízení

Obce spravují své záležitosti zcela samostatně nebo v přenesené působnosti, za přenesenou působnost se považuje státní správa, jejímž výkonem je pověřena obec. Povinnosti v souvislosti s ochranou obyvatelstva a řešením MU a KS, jsou stanoveny zákonem č. 133/1985 Sb., zákonem č. 239/2000 Sb., zákonem č. 240/2000 Sb. (Martínek et al., 2006)

Starostové obcí jsou při svém nástupu do funkce zaškolováni. Získávají informace, jež v případě ohrožení mohou napomoci rychlému rozhodování na příchozí mimořádné události. Podílí se na vytváření dokumentací pro zvládnutí MU a KS, poskytují informace a podklady místo příslušnému odboru krizového odboru HZS, který je vytváří. Starosta obce

jej schvaluje, v minulosti to byl odbor okresního odboru pro ochranu obyvatelstva a krizového řízení, v okresním městě. (Martínek et al., 2006)

Starosta je povinen občany informovat a poskytovat veškeré informace související s řešením MU a KS dle zák. č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, dle § 15 odst. 4: „Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva.“ (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Obec při řešení MU a KS navazuje na povinnosti uložené obci na úseku požární ochrany v samostatné působnosti obce:

- zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů, poskytuje členům jednotky sboru dobrovolných hasičů finanční odměnu, udržuje akceschopnost jednotky a zabezpečuje materiální a finanční potřeby jednotky,
- zabezpečuje výstavbu objektu a jeho údržbu pro provoz jednotky, zdroj vody pro hašení organizuje preventivně výchovnou činnost,
- obecně závaznými vyhláškami vydává požární řád obce a stanovuje podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích s větším počtem zúčastněných osob.

Tato jednotka zajišťuje bezprostřední pomoc obci při výskytu mimořádné události, je pomoci po příjezdu a předání velení veliteli HZS. Zajišťuje požární dozor a dozor při dohašování. Dále zajišťuje preventivní činnost v obci ze strany požární ochrany. Účastní se povinných a nepovinných školení. Všechny zásahy provádí dle patřičné dokumentace. (Martínek et al., 2006), (Příručka pro školení starostů, © 2018)

Při mimořádné události provádí koordinaci vždy velitel zásahu, který může požádat starostu obce o spolupráci se smluvními partnery pro plnění likvidačních a záchranných prací. Velitel zásahu má pravomoc zákazu nebo zamezení vstupu na místo mimořádné události, nařídít odstranění stavby, která ohrožuje bezpečnost obyvatel, vyzývat právnické a fyzické osoby k součinnosti, rozdělovat místa na sektory a pověřovat vedením velitele sektoru, zřizovat štáb velitele zásahu.

Starosta obce je také oprávněn ze zákona vyzývat fyzické a právnické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci. O této skutečnosti informuje hejtmana kraje a zabezpečí, že budou tyto prostředky navraceny tomu, kdo je poskytl. Vydává potvrzení o poskytnuté věci. Od této povinnosti jsou vyloučeny osoby do 18 let a nad 62 let věku, osoby invalidní

a nezpůsobilé, poslanci a senátoři a vážně ohrožené osoby poskytnutím pomoci. Výjimkou jsou také kojící ženy, těhotné a po porodu, do devátého měsíce věku narozeného dítěte. (Příručka pro školení starostů, 2018)

3.2 Příprava obce na mimořádné události

Obec poskytuje podklady příslušnému odboru HZS, pro katastr obce Vepřikov je to konkrétně Havlíčkův Brod. Z rozhovoru vedeném s kpt. Mgr. Radkou Votoupalovou a por. Bc. Jaroslavem Báčou dne 8. 9. 2023 bylo zjištěno, že za posledních několik let se v oblasti Havlíčkobrodská nevyskytly mimořádné události většího rozsahu. Doba Covidu-19 prověřila součinnost složek. Hasiči stejně tak jako v jiných okresech a krajích napomáhali s rozvážením zdravotního materiálu, s dezinfikováním objektů atd. (Votoupalová a Báča, 2023)

Orgán HZS kontroluje připravenost obcí na mimořádné události a plnění povinností daných zákonem č. 240/2000 Sb., dle § 21 odst. 2 a zákonem č.239/2000 Sb. Uvádí, že dokumentace zpracované obcemi, by měli posloužit jako prvotní dokument a příručka, pomoc při vzniku MU pro starosty a velitele zásahu, krizový štáb obce. Proto je třeba provádět alespoň každé dva roky jejich aktualizaci. Tyto informace jsou podstatné a zásadní pro zpracování havarijního plánu, územního plánu nebo regulačního plánu.

Informace poskytnuté starostou obsahují charakteristiku území obce – její geografická, demografická a klimatická specifika, popis infrastruktury, plán pro konkrétní činnosti, jak bude probíhat varování a vyrozumění v obci. Udává, kam bude obyvatelstvo v případě nebezpečí evakuováno, případně možnosti nouzového ukrytí, provedení nouzových dodávek vody, vymezení a uskladnění nebezpečných látek. Vede přesnou evidenci o občanech se sníženou mobilitou, nemohoucí či trvale ležící a mentálně postižené osoby. Mimo výše uvedené také specifikuje vymezení záchranných, likvidačních prací a obnovovacích práce, jejich odstranění, zabezpečuje skladování prostředků civilní ochrany. Určuje postupy, jak snížit škodlivost účinku MU. Volí vhodná místa pro poskytování náhradního ubytování, náhradního prostoru při zřizování krizového štábu. Veškeré podklady sjednané s fyzickými, právními subjekty, zásadní pro věcnou pomoc a pomoc, v rozsahu potřebnou pro likvidaci či zachraňovací procesy, jsou podepsané oběma stranami. Obsahuje smlouvy, jež jsou sjednávány k poskytnutí pomoci na vyžádání – plánovaná pomoc se zahrnuje do poplachového plánu IZS. Obecní úřad veškeré právní a fyzické osoby v obci

seznamuje se specifiky MU, v případě plnění úkolu pro obecní úřad, využije informací z analýzy možného ohrožení. (Ochrana obyvatelstva a krizové řízení, 2015)

3.3 Obecné zásady při mimořádných událostech

V případě ohrožení jsou občané vyrozuměni zpravidla využitím elektronických nebo rotačních sirén, hlášením z místního rozhlasu, amplionu pojízdného rozhlasového vozu, megafony a také rozesíláním zpráv na mobilní telefony spoluobčanů – MIS. Nutností je dodržování několika zásad:

- respekt – snaha získání informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, místní rozhlas, vyhláška, pokyny zaměstnavatele),
- varování – ostatních osob v nejbližším okolí,
- poplašné a neověřené zprávy nešířit – bezdůvodná panika,
- telefonování v nejnutnějším případě – přetíženost sítí,
- pomoc – poskytnutí pomoci sousedům, starým, nemocným a nemohoucím,
- záchrana života – prvotně záchrana životů, druhotná záchrana majetků a zvířat,
- disciplína – uposlechnutí pokynů složek IZS, orgánů státní správy a samosprávy, a uposlechnutí pokynu k evakuaci. (Pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele, 2020)

Česká republika má pouze jeden varovný signál, a to kolísavý tón sirény po dobu 140 vteřin, ten je vysílán třikrát, v třiminutových intervalech. Poté zazní verbální zpráva o události. Signál pro požární poplach, je vyhlašován přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty, kdy 25 vteřin je tón trvalý, následuje 10 vteřin přestávka a po dobu dalších 25 vteřin zní opět trvalý tón sirény. Zvuk sirény vždy varuje před nebezpečím, je nutné dodržovat opatření stanovená obcemi, případně zaměstnavatelem, jde-li o ohrožení objektu. (Pro případ ohrožení, 2001), (Příručka pro školení starostů, 2018)

Při spuštění sirény, veřejného rozhlasu operačním střediskem nebo starostou obce, pokud zjevně nejde o povodeň, je třeba učinit patřičná opatření, a to vyhledat úkryt v nejbližší budově, při cestě automobilem zaparkovat a vyhledat úkryt. Poté, co občan vyhledá bezpečný úkryt by mělo následovat uzavření a zabezpečení oken a dveří, protože siréna může také značit únik nebezpečných látek, radiačních zplodin, toxinů. Jde-li elektrický

proud, je doporučeno zapnout sdělovací prostředky, při výpadku elektřiny zapnout přenosný radiopřijímač, telefon. (Pro případ ohrožení, 2001)

3.3.1 Evakuace a její charakteristika

Evakuace, jedná se o činnost, kdy již nelze zvládnout MU a je třeba ochránit zdraví osob, zvířat, majetek a provést jejich přemístění do bezpečné oblasti. V té době, kdy je stav vyhlášen, je třeba podniknout mnoho opatření a být již na tento stav připraven. Lze charakterizovat jako souhrn organizačních a technických opatření zabezpečující přemístění osob, zvířat, věcí.

Předchází tomu vyspecifikování témat a příprava z tzv. časového hlediska:

- vyrozumění a zaktivování evakuační komise,
- vyhlášení evakuace,
- upřesnění počtu evakuovaných osob,
- vyčlenění sil a prostředků pro zabezpečení bezproblémové evakuace,
- materiální a technické zabezpečení,
- určení evakuačních tras, prevence a příprava občanů na evakuaci a zvládnutí MU,
- příprava jednotek provádějících evakuaci osob,
- pořádkové a bezpečnostní sbory, zdravotnictví,
- doprava, zásobování,
- nouzové ubytování,
- způsob návratu osob.

Evakuaci můžeme rozdělit dle místa – prostorová a objektová, dle způsobu realizace evakuovaného prostoru – řízená a samovolná, podle zabezpečení – plánovaná a neplánovaná a podle způsobu jejího řešení – dobrovolná a násilná.

V případě evakuace je třeba vymezit problém, kdy evakuovat a jaké otázky si předtím třeba položit:

- proč evakuovat,
- koho nebo co evakuovat,

- kdy provést evakuaci, odkud a kam, čím,
- jak rychle je třeba evakuovat, jak bude evakuace řízena, samotné logistické provedení.

Rozlišujeme krátkodobou a dlouhodobou evakuaci, kdy je specifikovaná mimořádná událost a její následky v kontextu s nutností setrvání občana mimo domov a zachování jeho bezpečí.

Při nutnosti evakuace je také třeba zvážit, jakým způsobem by bylo řešeno evakuování zvířat. Jakým způsobem by probíhal jejich přesun, místo, kam by byla vypuštěna, zajištění potravy a vody, bezpečnost ustájení a kolik kusů zvířat by bylo přemístěno. (Seidl, Tomek a Vičar, 2014)

V praxi by situace vypadala následovně:

Starosta nebo velitel složek IZS nařídí v případě MU, při ohrožení zdraví občanů evakuaci. Starosta nebo jeho zástupce zařídí varování doporučeným způsobem. Může se jednat o upozornění místním rozhlasem, textovou zprávou apod. Zde je doporučené hlášení dle vzoru vydaného pracovníky krizového řízení Kraje Vysočina v podkladech pro zpracování Dokumentace obce vycházející z Havarijního a Krizového plánu Kraje Vysočina a krizových plánů ORP: „*Vážení občané, věnujte pozornost následující závažné zprávě. Z důvodu zhoršení ... (doplnit), bylo rozhodnuto o provedení evakuace. K přípravě a provedení evakuace vydávám tyto pokyny: Evakuace bude provedena z části obce – prostoru ohraničeného ... (doplnit). Evakuaci podléhá veškeré obyvatelstvo z tohoto prostoru. Všichni občané zde bydlící, se dostaví s evakuačním zavazadlem do... čas ... hodin k budově obecního úřadu – jinam ... (doplnit) ... atd.*“ (Vzory tísňových a dalších zpráv obyvatelstvu, 2024), (Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017)

Evakuaci zajišťuje pracovní skupina krizového štábu, byla-li zřízena. Starosta nebo jeho zástupce vydá pokyn k zahájení evakuace s dostatečným časovým předstihem, umožňuje-li to situace. Předá rozhodnutí k evakuaci s určením místa a času pro evakuaci osob, firem, předává informaci jejich vedení. Dohlíží na dodržování veřejného pořádku a zabraňuje vzniku paniky, provádí následně kontrolu v oblasti evakuace. Zajistí akceschopnost evakuačního střediska. Pověří osoby zodpovědné za evidenci evakuovaných osob v místě nouzového ubytování a organizuje případné vyhledávání chybějících osob. Starosta nebo člen krizového štábu zajistí evidenci osob, které se v prostoru evakuace budou nacházet a provádějí tam záchranné a likvidační práce. Zajistí ubytování, stravování, sociální

a zdravotnické zabezpečení, slučuje rodiny. Krizový štáb má přehled o ponechaných hospodářských zvířatech.

Občan musí provést doporučená opatření z výzvy. Je povinen vzít si s sebou věci nejnnutnější, tzv. evakuační zavazadlo. Evakuační zavazadlo by mělo být lehce přenosné, označené jménem a adresou. Dobře poslouží batoh, cestovní taška nebo kufr. To by mělo obsahovat: rozumné množství trvanlivých potravin, nejlépe v konzervách, vhodně zabalený chléb či jiné pečivo a pitnou vodu, předměty denní potřeby, talíř či misku, příbor. Je vhodné sbalit i pojistné smlouvy či cennosti. Neopomenout toaletní a hygienické potřeby, oblečení, náhradní prádlo, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo deku, kapesní nůž, zápalky, šití, svítilnu na baterie, přenosné rádio, včetně náhradních baterií. Léky, osobní doklady a peníze je vhodné mít v přenosné příruční tašce, kabelce. (Pro případ ohrožení, 2001)

V případě úniku nebezpečných látek, vyžaduje-li to situace, provést před opuštěním domova improvizovanou ochranu těla doporučeným způsobem a prostředky, u všech osob opouštějících prostor. Před odjezdem uhasit oheň v topidlech, uzavřít přívody vody a plynu, doporučuje se vypnout okruh elektrické energie mimo okruhu pro lednice a mrazáky. Vhodné a morální je ověřit, zda byli informováni sousedé a nejbližší. Dětem se doporučuje vložit do oděvu vizitku nebo cedulku se jménem rodičů, telefonní kontakt a jméno dítěte. Děti, které se sami pohybují po obci, je vhodné dovést k rodičům nebo osobám zajišťujícím nad nimi obvykle dohled. Dobře uzamknout a zabezpečit byt, dům, volně stojící věci jako zahradní nábytek a květináče je vhodné umístit do chráněných prostor. Barvy a látky, které by mohly poškodit životní prostředí, je dobré správně uskladnit, překontrolovat jejich řádné uzavření.

Při řízené evakuaci je občan povinen podřídit se vydaným pokynům, dostavit se na shromaždiště nebo se nechat přepravit. Shromaždiště je již předem určené. Do evakuačních středisek jsou obyvatelé sváženi buď hromadnou přepravou nebo vlastními dopravními prostředky. V případě užití vlastních vozidel, je třeba oznámit místo dočasného pobytu, všechny osoby, které se evakuují. (Pro případ ohrožení, 2001), (Příručka pro školení starostů, 2018)

Evakuovaní občané se soustředí v evakuačním středisku, kde jsou následně informováni o dalším postupu a opatřeních, aby bylo zajištěno bezpečí osob. V místě evakuačního centra je obyvatelům poskytnuta možnost ubytování, stravování. Evakuační středisko musí být označeno rozeznávacím znakem CO. Součástí je také přijímací středisko, kde se provádí

příjem evakuovaných osob, jejich přerozdělování. Evakuované osoby jsou informovány o průběhu evakuace. (Příručka pro školení starostů, 2018)

Obdobná situace zabezpečení domácností a evakuace může vzniknout při vichřici nebo tornádu. Neumožňuje-li to čas, před nebezpečím je vhodné okamžité ukrytí v domech. V tomto případě se obyvatelům doporučuje ukrytí ve sklepech, místnostech uzavřených, bez oken či se silnou příčkou, zakrýt se koberci, příkrývkami, ukrýt se za stůl, vlézt do vany. Vyčkat do pomnutí nebezpečí. Dále se řídit pokyny starosty a zasahujících složek IZS.

Případ ohrožení povodněmi, záplavami, narušení vodních děl je specifické tím, že je třeba vybrat pro evakuaci bezpečné místo, které nebude postiženo vodou. Pro zajištění obydlí je třeba mít nachystány pytle s pískem, dovoluje-li to čas, případně využití jiných zábran proti vniknutí vody do objektů. V případě potřeby dochází k evakuaci.

Po jakékoliv MU, jež mohla narušit statiku domu, je třeba si nechat zkontrolovat před návratem obydlí a přívody energie, plynu, vody. Dojde-li k úhynu zvířat, škodám na potravinách musí proběhnout včasná likvidace. Vyžaduje-li to situace, je vhodné co nejdříve oslovit humanitární organizace, pojišťovny a pro ně nafotit škody, ještě před jejich odklizením, mít připraveny čísla pojistných smluv. (Pro případ ohrožení, 2001)

Vyžaduje-li to situace, může obec a velitel zásahu nařídít ukrytí obyvatelstva ve stálých úkrytech, platí stejné podmínky chování jako pro evakuaci. Chování osob v úkrytech vyžaduje dodržování společenských zásad a to ukázněnost, ohleduplnost, dodržování řádů a zásad vydaných pro pobyt v úkrytech, udržení pořádku a čistoty, neplýtvat potravinami a vodou. V prostorech nekouřit a nepoužívat otevřený oheň či elektrické vařiče. Není-li v dosahu bydliště prostor stálého ukrytí, lze využít improvizovaných úkrytů a jejich příprava se váže k výběru vhodného objektu – domu, bytu, tam, kde jsou dostatečně pevné zdi, s co nejmenším počtem okenních a vstupních otvorů. Jde-li o únik nebezpečných látek nebo jiné nebezpečí, je vhodné zvolit prostory na odvrácené straně budovy. (Pro případ ohrožení, 2001)

V době sedmdesátých až osmdesátých let se v katastru obce Vepříkova vystavěl objekt pod místním názvem Zesilovačka, který sloužil mimo jiné i jako bunkr, s nálepkou přísně tajné, jež měl sloužit obsluze zesilovací stanice. Zesilovací stanice sloužila pro posílení signálu kabelu MKKM-1, zkratka pro Mezinárodní kabelovou koaxiální magistrálu (1962-1991). Pamětníci uvádějí, že šlo o kabel horké linky mezi špičkami států Varšavské smlouvy Berlín – Praha – Moskva. Krypt nesl číslo 6010016. Jednalo se o budovu Vepříkov 42, v jejíž

sklepních prostorech se nacházel kryt civilní obrany. Bohužel byl v minulosti zrušen, na filtro–ventilacích a na naftovém agregátu a dalším zařízení pro nouzové přežití poté již nebyly prováděny žádné revize i přes sdělení, že přístroje jsou nadále plně funkční. Dnes jsou to jen skladové prostory a z části budovy vznikly byty. Je s podivem, proč tyto objekty jsou rušeny nebo nejsou s hrozbami sužujícími Česko, Evropu a svět obnovovány, a jejich počty se stále snižují. (Blažek, 2019)

3.3.2 Řešení mimořádné události v obci Vepříkov

Starosta obce Vepříkova při rozhovoru na téma MU a řešení této problematiky uvedl, že: „*Pokud by vznikla MU a došlo na nutnost vyrozumění občanů, bylo by využito místního rozhlasu*“, kde by sám provedl hlášení. „*Taktéž by to bylo i v místní části Miřátky. Současně by byla rozeslána hromadná textová zpráva na mobily, emaily a vytvořen příspěvek a odkazy na facebookových stránkách obce. Zkrátka by došlo k informování občanů na kontakty, které poskytl občané obci právě pro tyto účely. Byl by svolán krizový štáb obce složený ze sedmi členů,*“ starostu by v jeho nepřítomnosti zastoupil místostarosta. (Bárta, 2024)

Poté by se postupovalo dle Plánu krizové připravenosti obce Vepříkova a Dokumentace obce Vepříkov pro řešení mimořádných událostí a krizových situací, jak je uvedeno v přílohách P I. až P III. V krizovém štábu jsou zástupci spolků hasičů, myslivců, členové zastupitelstva. Vyžadovala-li by to situace a byla nad rámec možností zvládnutí obcí, vyžádal by si starosta součinnost s ORP. Poté by již šlo o řešení na úrovni ORP Chotěboř.

Postupy by byly voleny dle MU. Pořádek by byl zajištěn Policií České republiky (dále jen PČR). PČR odpovídá za zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti na evakuačních trasách. Zdravotnické zabezpečení zajistí Zdravotnická záchranná služba (dále jen ZZS) Kraje Vysočina, včetně přepravy zraněných. Bylo by použito jako shromaždiště hřiště u obecního úřadu a prostory dvora u obecního úřadu.

Starosta také sdělil, že: „*Samotná budova obecního úřadu, přesněji celé první patro, by bylo vhodné i jako provizorní místo pro evakuaci obyvatel, jelikož disponuje toaletami a prostory vhodnými pro lůžka, je zde i kuchyně. V prostorách obecního úřadu by byl zřízen krizový štáb, náhradní variantou pro zřízení krizového štábu by mohla být, dle slov starosty, místní čistící stanice odpadních vod, ve které je dána elektrocentrála a na střeše jsou solární panely, které za běžného provozu dobíjejí baterie a tím snižují náklady na její provoz. Čistička disponuje koupelnou, toaletou a kanceláří.*“ (Bárta, 2024)

Dalšími prostory, které p. Bárta označil za vhodné k evakuaci: „*Budova místní hospody disponuje kuchyní, skladem, sklepem, také lze využít prostory sálu pro ubytování evakuovaných osob. Prostor hospody by mohl sloužit ke stravování, a i zde by byla kapacita pro lůžkovou část. Dále je tu budova hasičárny s malou kuchyňkou a toaletami. Celkem by se jednalo o minimálně 147 míst. Bylo by však třeba posílit kapacitu toalet a řešení sprch.*“ (Bárta, 2024).

V tomto případě by bylo zažádáno o vyslání nouzových kontejnerů z HZS Kraje Vysočina, ale v budoucnu se jeví řešení v podobě Skupiny dobrovolníků ochrany obyvatelstva (dále jen SDOO) a jejich vybavení.

Tabulka 1 Kapacita krátkodobého nouzového ubytování

Budova	Podlahová plocha	WC	Sprcha	Stravování	Možnost ubytování
Kulturní dům	252 m ²	ANO	ANO	ANO	63
Hasičská zbrojnice	60 m ²	ANO	NE	ANO	15
Budova obecního úřadu	234 m ²	ANO	NE	NE	58
Kancelář ZOD	44 m ²	ANO	NE	ANO	11
Plánovaný počet ubytovaných					147

(Jágrík, 2024 – zpracování vlastní)

K situaci, jež by vyžadovala evakuaci z celé obce, kdy by byla postižena budova obecního úřadu, hospody i hasičské zbrojnice, sdělil pan Bárta: „*Pravděpodobně by většina odjela vlastními osobními automobily, kdo by tuto možnost neměl, použil by se transportér Ford, který je v majetku obce a přistavené autobusy. Smluvní zajištění je dlouhodobě uzavřeno s Autobusovou dopravou Jiří Toma Habry a ARRIVA autobusy a.s. Lze zažádat i o evakuační autobus v případě nouze z HZS Kraje Vysočina. Ubytování je opět dlouhodobě smluvně řešeno s Hotelem Vysočina Chotěboř, VOŠ a OA Chotěboř. Dále Hotelem u Zámku a s Rekreačním střediskem Geofond ČR v Chotěboři. V případě, že by byla zasažena i oblast Chotěboře, došlo by k hledání náhradních variant.*“

Řešením větší soběstačnosti, jak již bylo zmíněno, by bylo do budoucna, nejen pro obec Vepříkov, ale také pro okolní obce, zřízení jednotek SDOO, jež by v situacích MU poskytovali pomoc složkám IZS, jako týlové zabezpečení. Problém je v současnosti s otázkou jejich financování a upřesnění dalších technických a administrativních otázek. O těchto složkách je zmínka i v Koncepci ochrany obyvatelstva HZS ČR do roku 2025 s výhledem na 2030, jako o složkách Nestátních neziskových organizací. Jde o Skupiny dobrovolníků ochrany obyvatelstva při SH ČMS. Hasičská základna je téměř v každé obci, což se jeví jako velmi dobré řešení. Členem skupiny se může stát kdokoliv, se zájmem pomoci, není zde podmínkou členství ve výjezdových jednotkách, ale naopak zapojili by se i ostatní členové SDH. Cílem je vytipovat hasiče se znalostmi požární ochrany, zdravotnictví a logistiky. Historie SDOO a prvotní myšlenka se datuje již k roku 2016, ale nyní se dostává více do podvědomí nejen hasičů, ale i širší veřejnosti.

V současné době jsou skupiny založeny v hlavním městě Praze, v Plzeňském kraji a v Pardubickém. Věnují se třem oblastem zabezpečení. První je skupina zaměřená na oblast humanitární a zdravotnickou, je určena pro pomoc obětem MU zaměřující se na distribuci a poskytování humanitární pomoci, pomoc evakuovaným osobám v rámci evakuačních středisek, přesuny osob. Poskytují pomoc traumatické první pomoci, označovanou zkratkou TAPP a následné poskytnutí nebo spolupráci při poskytnutí traumatické neodkladné pomoci – TANA. Zároveň poskytuje první pomoc v součinnosti se zasahující ZZS, je podporou při krizové komunikaci, napomáhá při využití psychosociální pomoci. Zde najdou uplatnění právě zdravotně zaměření hasiči, zdravotní sestry, lékaři, psychologové. Druhá skupina se zaměřuje na logistickou činnost. Náplní logistické skupiny je regulace pohybu v místě zásahu, stavba improvizovaného ubytování, stravovací zázemí pro zasahující. Zajištění stravování v místě zásahu je velmi důležitým prvkem, dle kapacit pak půjde i o stravování osob postižených MU. Zajišťuje technické zázemí složkám IZS či orgánům krizového řízení, dopravy, materiální vybavení v návaznosti na centra logistiky a humanitární sklady. Třetí skupinou je skupina základní, ta se specializuje na přípravné a likvidační práce v místě MU, všude tam, kde je žádoucí proškolený a organizovaný pracovník, hasič. Členové této skupiny staví protipovodňové zábrany, hráze, plní pytle s pískem, pracují na odstraňování překážek a sutin. Podstatnou částí této skupiny je zajišťování likvidačních a asanačních prací. Propagační leták s činností viz příloha IV. V současnosti jsou aktivními skupinami SDOO v Bráníku (Praha), které se zaměřují především na stavění protipovodňových hrází a zábran, na všeobecnou protipovodňovou činnost, další SDOO je v Borové (u Poličky), ta disponuje

skupinou logistiky a SDOO Březiny se zaměřením na zdravotnickou pomoc. (SKUPINY DOBROVOLNÍKŮ OCHRANY OBYVATELSTVA, 2024)

Tento projekt byl nyní představen na 1. ročníku Konference ochrany obyvatelstva 2024 pořádaného SH ČMS ve spolupráci s Pardubickým krajem a HZS Pardubického kraje, kde bylo možné shlédnout i materiální vybavení SDOO. Doposud je v jednání a v připomínkování, jakým způsobem bude docházet k financování těchto skupin, jakým způsobem budou aktivovány, kdo a jak bude zajišťovat materiální vybavení a údržbu. Již před 12 lety byla řešena situace, kdyby došlo na mobilizaci, že by byly vyloučeny právě složky IZS. Členové výjezdových jednotek by byli určeni pro spolupráci se složkami IZS a ostatní členové (členové SDOO) by tak mohli v této organizované skupině pomoci specifikovanou činností. Nyní se této problematice aktivně věnuje především Pavel Říha a Nikola Fenclová, členové SH ČMS. Záměr je, aby jednotlivá skupina by byla sestavena minimálně z pěti členů základny SH ČMS. Zřízení SDOO při SDH schvaluje Valná hromada. V programu je plán odborné přípravy preventivní činnosti, školení mezi generacemi, taktická cvičení a spolupráce s Krajskými sdruženími hasičů, Okresními sdruženími hasičů, provádění školení na zdravotníky, preventisty, specialisty.

Další obdobná skupina vznikla na popud vzniku MU tornáda na jižní Moravě v Jihomoravském kraji a jako reakce na Covid-19 či povodně. Jedná se o Dobro tým. Vznikl s podporou hejtmána Jihomoravského kraje (dále jen JMK) p. Jana Grolicha. Dle slov plk. Mgr. Koubové Martiny, vedoucí oddělení pro ochranu obyvatelstva a krizového řízení z HZS JMK v Brně, je taková organizace dobrovolníků velmi vítaným pomocníkem, přesto: *„Jak se ukázalo při tornádu na Moravě, nejzávažnějším problémem se stala neorganizovaná skupina dobrovolníků. Bylo nutné vyčlenit skupinu, která by tyto lidi organizovala, zajistila jim potraviny, vodu, místo pro odpočinek a hygienu a také ošetření zranění a náplň práce, ošetření drobných poranění, pojištění atd.“* (Koubová, 2023). Proto v roce 2022 byla vznesena myšlenka na koordinaci dobrovolníků. Viz příloha P V. Na sklonku prázdnin roku 2023 byl představen projekt DOBROTÝM. Ten se přidal ke krizovému štábu JMK, do odborné pracovní skupiny humanitární pomoci – vedoucí Dobrotýmu. Dobrotým je složen z řídicí skupiny, ti pod sebou mají skupinu terénních koordinátorů. Terénní koordinátoři už pak registrují a určují podskupiny dobrovolníků z řad studentů, makléřů, grafiků, pracovníků sociálních služeb a dalších zaměření. Aktivace Dobrotýmu vychází z kanceláře hejtmána JMK, který přímým nařízením aktivuje vedoucího Dobrotýmu. Současně informuje o aktivaci týmu tajemníka krizového štábu JMK. Ten je již poté také

ve spojení s vedoucím skupiny dobrovolníků. Vedoucí aktivuje a řídí vedoucí týmů řídicí skupiny a ti aktivují terénní koordinátory a ti své pracovníky. Reálné fungování má na starosti Jihomoravské dobrovolnické centrum. (Představuje se Dobrotým, 2023)

„Zkušenosti z tornáda či uprchlické krize jednoznačně poukázaly na potřebu profesionálů, kteří budou koordinovat dobrovolnické aktivity ať už jednotlivců či institucí. Stanou se prodlouženou rukou nejen pro složky IZS, ale třeba také pro starosty postižených obcí,“ říká náměstek ředitele krajské ředitelství policie plk. Libor Kachlík. (Kachlík, 2023), (Představuje se Dobro tým, 2023)

3.3.3 Ukrytí

Mohou nastat situace, které si vyžádají ukrytí. V tomto případě je třeba zvolit správné evakuační místo, tím by měli být dle okolností vytipována místa určená jako odolné úkryty při hrozbě náletů, plynotěsné úkryty při úniku nebezpečných a radioaktivních látek, ale i jednoduché úkryty budované svépomocí, které lze využít také pro únik látek. (Seidl, Tomek a Vičar, 2014)

Rozlišujeme úkryty stálé a improvizované. Způsob ochrany a její rozsah se stanovuje plánem ukrytí – součástí plánu havarijního.

Stálé úkryty – jsou jimi trvalé ochranné prostory, umístěné v podzemních prostorech staveb. Dělíme je na stálé tlakově odolné a stálé tlakově neodolné a ochranné systémy podzemních dopravních staveb. (Martínek, 2023)

Improvizované úkryty jsou nejrychlejší pomocí, lze si je zbudovat okamžitě, v místě bydliště, při úniku nebezpečných látek, světelných a tepelných záření, proti radiaci a radiačnímu prachu. Nejsou vhodné pro nálety, to by vyžadovalo větší úsilí zabezpečení a uspořádání (zpevnění stěn, zabezpečení oken dveří, zpevnění stropů atd.). Při budování improvizovaných úkrytů při úniku nebezpečných látek ve vlastním domě je třeba si uvědomit, že občan musí disponovat velkým množstvím lepicích pásek – izolep a igelitů, k utěsnění spár oken, dveří, textilie a materiály vhodné pro utěsnění kouřovodů. V domácnosti by mělo být dostatečné množství balených tekutin, čistá voda a minerálky, trvanlivé pečivo, potraviny v sušeném stavu, konzervy s hotovým jídlem, instantní polévky. Vhodné je mít doma kempingový vařič na plynovou bombu. Je třeba si ale uvědomit, že v takto zaizolovaném prostředí nelze dlouhodobě pobývat, řešením jsou rekuperace vzduchu (po úpravě, aby nenasávala vzduch zvenčí) nebo čističky vzduchu s ionizátory, které by tuto dobu prodloužili. Čas, než dojde kyslík, je závislý na počtu osob, ročním

období, pohybu a na stresu. Je třeba mít neustálý kontakt a přehled o průběhu události v postiženém území. (Sebeochrana obyvatelstva, 2001)

Jde-li o události typu vichřice, námraza, sněhová kalamita, které bývají předem předpovídány, je vhodné se dopředu zásobit trvanlivými potravinami, balenou vodou, dostatkem topiva v případě možnosti přitopení krbem. Dokud půjde elektřina a plyn je občan soběstačný, krize nastává při dlouhodobých přerušení těchto dodávek.

3.4 Mimořádné události většího rozsahu

Druhy MU, v okrese Havlíčkův Brod a v Kraji Vysočina, mohou mít charakter vysokého rizika, především v narušení dodávek energií velkého rozsahu, extrémní vítr, extrémně dlouhodobá sucha, přirozené povodně v okolí potoků, řek a rybníků, zvláštní povodně, ale může jít i o zásadní narušení dodávky pitné vody a potravin velkého rozsahu, také plynu. Je předpoklad, že by mohlo dojít i k epidemii, hromadným nákazám osob, ale také zvířat.

Mezi střední jsou uvedena rizika spojená s:

1. narušením funkčnosti významných systémů elektronických komunikací,
2. radiační havárií,
3. narušením finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu,
4. únikem nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení,
5. narušením bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury,
6. námrazou,
7. přívalovou povodní, přívalovými dešti,
8. požárem v zástavbě a v průmyslu,
9. výbuchem v zástavbě a v průmyslu,
10. závažnou nehodou v silniční dopravě,
11. požárem v přírodě,
12. epizootií – hromadnou nákazou zvířat,
13. závažnou nehodou v drážní dopravě,
14. vydatnými srážkami,

15. sněhovou kalamitou,
16. výskytem extrémně vysoké teploty,
17. únikem nebezpečné chemické látky při přepravě
18. narušením dodávek tepla velkého rozsahu,
19. tornádem,
20. epifytií – hromadnými nákazami polních kultur,
21. závažnými nehodami v letecké dopravě,
22. krupobitím,
23. nálezem nevybuchlé munice,
24. narušováním zákonnosti velkého rozsahu,
25. narušováním zákonnosti velkého rozsahu,
26. požárem v tunelu,
27. náledím a ledovkou,
28. mlhami,

tato rizika byla aktualizovaná Krajem Vysočina v roce 2019 a rozšířena o:

29. extrémními dlouhodobými suchy,
30. narušením dodávek pitné vody.

Toto jsou specifika s ohledem na rizika možného vzniku MU v okolí obce Vepříkova. Velkým rizikem a důsledkem nepřipravenosti nebo rozsahem mimořádné události může vzniknout takzvaný domino efekt, kdy dochází k nabalování problémů a vyžaduje radikální řešení minimalizující jeho vznik nebo šíření. Nedostačují-li síly a prostředky obce, žádá velitel a starosta obce o pomoc ORP. Situace se poté řeší na vyšší úrovni.

Řešením je prevence vzniku MU. (BLAŽKOVÁ, Kateřina et al., 2015)

4 RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ PŘI NATUROGENNÍCH HROZBÁCH

V současnosti se stále jeví obec Vepříkov jako zcela klidná oblast. Přesto zde opakovaně dochází k několika situacím, vyžadující pomoc občanům a způsobující škody na majetku. Obec varuje své občany v případě ohrožení zasláním informační zprávy na mobilní telefon. Doposud byl tento způsob vyrozumění používám jen pro malé nenadálé situace, jako je dlouhodobější výpadek energie nebo plánované odstávky elektřiny a vody. Siréna byla z budovy obecního úřadu v minulosti odstraněna, nahrazena je místním rozhlasem. Je na občanu, jaká opatření přijme.

4.1 Naturogenní hrozby v obci

Naturogenními hrozbami jsou považovány a klasifikovány události způsobené přírodou. Ve většině případů se objevují nečekaně a v míře, jež nelze předem určit.

Klasifikace hrozeb naturogenního charakteru:

- abiotické – dlouhodobá sucha a extrémně vysoké teploty, povodně a vichřice nebo tornáda,
- biotické – nákazy velkého rozsahu.

Pro oblast Vysočiny jsou největšími naturogenními hrozbami MU způsobené srážkami a povětrnostními podmínkami. Ale také požáry, které můžeme řadit do naturogenních i antropogenních hrozeb, rozlišujeme, zda příčina byla způsobena například extrémním horkem nebo nedbalostí člověka. (BLAŽKOVÁ, Kateřina et al., 2015)

Povodně – oblastí katastru obce Vepříkova protéká pouze malá klidná říčka Sázavka, z níž nevystávají pro obec závažné hrozby. Nalézají se za horizontem kopce jižně od obce. Je hrozbou rozvodnění spíše pro obce Jiříkov, Habry a Leštinu u Světlé. Avšak v regionu jsou toky jako Sázava, Doubravka, kde v období dešťů nebo tání sněhu vznikají rozsáhlé povodně. Nejčastěji postiženou obcí povodněmi v okolí je Světlá nad Sázavou, v povodí řeky Doubravky chatové oblasti a malé obce níže položené – obce Víška, Jeřišno, Heřmaň. Do těchto obcí pak HZS a SDH vysílají svoje jednotky k čerpání vody a poskytování pomoci průměrně 2 – 3krát ročně. Povodně ve Vepříkově mohou vzniknout z kaskády rybníků a potoka protékajícího obcí.

Záplavy, přívalové deště – zaplavení vodou. Jak již bylo v úvodu práce zmíněno, nachází se obec v kopcovitém, mírně zvlněném terénu protknuto potokem napájející kaskádu pěti rybníků. V době intenzivních dešťů dochází k jejich přeplnění. Postiženy jsou obvykle objekty rodinných domů pod hrázemi a v jejich okolí, ale i o hospodářské budovy. Dne 11. července 2021 došlo naposledy k rozsáhlým přívalovým dešťům. Byla postižena také celá část nové zástavby, kdy se valila voda z kopců, déšť neustával a zem již vodu nebyla schopna pobrat. Tam, kde nikdy nebyl potok, se vytvořilo koryto plné bahna a hučící vody.

Obrázek 6 Přívalový déšť 11. července 2021
(Jágrík, 2021)

V osmdesátých letech došlo k rozvodnění potoka a rybníků po protržení hráze, z nejdříve položeného rybníka v lese nad Vepřikovem. Hráz byla opravena a zpevněna. K jiným opatřením do současné doby nebylo nutné přistoupit. V lese, v němž se daný nejdříve položený zdroj vody nachází, dochází nyní ve značné míře k těžbě dřeva a k narušení přirozeného prostředí kořenového systému. Je otázkou, do jaké míry pak bude ohrožena níže položená obec vytěžením celého lesa. Bohužel i Vysočinu postihla kalamita v podobě lýkožrouta smrkového (kůrovce). Likvidací remízků, kácením lesů v okolí obce, nad obcí, prohlubováním a narovnáváním říček a potoků či likvidací rybníků je narušena přirozená regulace spodních i povrchových vod. Meliorace polí již není plně funkční. Těžkou technikou došlo ke zničení melioračních trubek v polích, dochází k zanesení a ke vzlínání vod na povrch. Vysazováním nevhodných plodin v okolí obce stoupá také riziko

nezadržitelnosti vody stékající do obce, při přívalových deštích. Tato voda bere s sebou bahno, kamení, větve a nečistoty, opakovanými záplavami dochází k zanesení potoků a rybníků, splavů a průtokových skruží či propustků. Tím se voda dostává mimo své přirozené koryto. Vhodným přirozeným opatřením by byla výsadba nového lesního porostu, v co možná nejkratší době a pravidelná kontrola hráze majitelem rybníka. Místní skupina pro obnovu venkova započala s obnovou remízků, sadů a výsadbou keřů a stromů v okolí polních cest za pomoci Mysliveckého spolku Borovina, činí tak již po několik let.

Majitelé lesích porostů se vyrovnávají z napadení broukem kácením porostů. S likvidací stromů dochází k řídnutí a stromy se stávají náchylnější k poničení vichřicemi. Dochází k dalšímu nežádoucímu efektu a to, že vzrostlé silné stromy ztrácejí stabilitu, dochází k vývrátům zbývajících kmenů. Přirozená bariéra stromů, lesních porostů zajišťuje nejen přirozenou vlhkost vzduchu, půdy, absorpci oxidu uhličitého, ale také mírní proudění vzduchu. Za několik posledních let je velmi znát poměr bezvětřných dnů a jejich síla oproti současnosti, kdy se jejich četnost zvyšuje.

Moderní technologie nabízí například mobilní protipovodňové zábrany FLOM 1300, které by mohly být umísťovány na vytipovaná místa ještě v době, kdy hladina toků teprve nastupuje. Maximální výška vodního sloupce je 1300 mm, šířka panelu 1200 mm. Jedná se o pozinkovanou ocel. Jde o jednoduchou montáž dílců, kdy 4 lidé postaví za 15 minut celých 30 m zábrany. Výrobce uvádí, že může stát na různorodém terénu. Efektivním a nejlevnějším řešením pro obec je mít nachystány pytle s pískem, snadno dostupné k okamžitému použití.

Obec je zřizovatelem zásahové jednotky SDH Vepřikov se zařazením JPO V, bohužel není vybavena pro zásahy na MU, tudíž je odkázána na SDH sousedních obcí Uhelné Příbrami a Habry, které vlastní techniku k čerpání vody, na profesionální hasiče ze stanice Chotěboř a své občany. V dosahu 20 minut je i stanice HSZ Havlíčkův Brod a Golčův Jeníkov. O modernizaci výzbroje jednotky SDH Vepřikov se jedná.

Silný vítr, vichřice, námraza – proti těmto jevům se nelze přirozenou cestou bránit, ale lze jim čelit. Vítr, ale i silná námraza, je v této lokalitě častý jev, způsobuje pády větví, kmenů stromů na elektrická vedení. Obec několikrát byla postižena dlouhodobými výpadky elektřiny. Zdejší občané se vybavují vlastními elektrocentrálami, které by jim vyrobily elektřinu pro vlastní potřebu. Pro provoz obce jsou zakoupeny od 18. června 2019 dvě elektrocentrály. Jsou určeny pro zabezpečení chodu čistírny odpadních vod Vepřikov a pro potřeby dlouhodobého výpadku elektrické energie v obci, jedná se o třífázovou

elektrocentrálu Mitsubishi o výkonu 7kW a druhá je značky Honda, dvoufázová s výkonem 3kW. Třetí elektrocentrála obce je záložním zdrojem na ČOV Miřátky. Zde by stálo za úvahu, zda z rozpočtu nebo z dalších grantů nezakoupit další menší elektrocentrály, které by byly vhodné k zápůjčce občanům. Mnoho domácností Vepříkova používá plynové sporáky a topí krby a kamny. Kdyby byli občané zcela odkázáni pouze na elektřinu, vznikl by zvláště v zimních měsících opravdu velký problém, proto dalším z rizik se jeví **omezení dodávky plynu**. V závislosti na délce výpadku, krátkodobě i střednědobě, lze přežít bez teplé stravy. Dlouhodobý stav způsobí problém také u ohřevu vody, způsobí nefunkčnost plynových kotlů a kamen. U výrobních prostor znemožní přijatelné pracovní podmínky. V domácnostech ovlivní hygienu.

Požáry – podobně jako u mimořádných událostí způsobených vodou by zasahovali jednotky okolních sborů při případných požárech způsobených dlouhodobým suchem. Je třeba upozornit na nevhodné vypalování trávníků, ponechávání ohnišť bez dozoru, rozdělování ohňů v době extrémního sucha nebo větrů. Zde by se dal vytknout snad jen přístup občanů k revizím komínů a zanedbaná bezpečnost při manipulaci s žhavými uhlíky z topenišť. Tato rizika by byla poté zařazena do oblasti antropogenních hrozeb.

Tornáda – tomuto tématu je věnována samostatná kapitola, jelikož toto riziko může přijít stejně nečekaně jako průtrž mračen a nelze se proti němu nikterak bránit, pouze být připraven. Snahou bylo uvést do podvědomí občanů, jak se zachovat, udržet si rozvahu a uchránit především zdraví, majetek a jak postupovat poté.

4.2 Riziko vzniku tornáda v Čechách

V blízkosti obce Vepříkov se nachází malá obec Nejepín, vzdušnou čarou necelé 2 km, kde dne 29. 4. 2023 po poledni prožili občané malé tornádo. Dle slov místních občanů, to netrvalo déle než několik minut. Přišel silný vír, jež poničil střechy několika stavení a hospodářských budov, vyvrátil i dvoustleté lípy a jasany, jež se nacházely uprostřed vesnice, dolámal spousty stromků. Pádem stromu bylo zničeno auto, vzduchem létaly trampolíny. Tato situace si nevyžádala oběti na životech, ale ukázalo se, že i na takovou situaci musí být občani připraveni. Bylo potvrzeno hydrometeorologickým ústavem, že se skutečně jednalo o tornádo. Toho dne se další tornáda vyskytla asi 40 km od obce, v Lubné na Pardubicku.

Největším tornádem na území České republiky byla postižena oblast Jižní Moravy. Tato událost by měla být pro starosty obcí, ORP, krizové štáby a vůbec pro celou republiku varováním, že tornádo může udeřit kdykoliv a kdekoliv. Popis této situace a řešení prověřilo součinnost složek, koordinaci krizových štábů obcí, ale i kraje a řešení situace na národní úrovni. Byly vedeny řízené rozhovory s krizovými pracovníky i starosty postižených obcí, hasiči, jež se jakýmkoliv způsobem podíleli na řešení MU, záchranných a likvidačních prací.

V odpoledních hodinách 24. černa 2021 nečekaně zasáhlo ničivé tornádo oblast od Břeclavi až po Ratíškovice, jednalo se o prostor 21,9 km², v délce 27,1 km a šíře postiženého území od 0,250 km až po 2,1 km. Intenzita se vyšplhala na hodnotu F4 a jednalo se i historicky nejdéle trvající evidované tornádo na území České republiky, po dobu asi 39 minut. Supercela vznikla již v Rakousku, produkovala kroupy o průměru až 9 cm, 10 cm pak na Břeclavsku. Konvektivní bouře se vytvářela nad Alpami, od ní se oddělila konvektivní buňka, jež vytvořila tornádo, v téměř stejný čas se v okolí Kremže vytvořila konvektivní bouře, jež se pomalu sunula k bouři z Alp. V podvečer došlo ke sloučení, vzájemné interakci, vznikla silná supercela, která přerostla v tornádo. Nejčtenější a nejrozsáhlejší škody byly v obcích Hrušky, Moravská Nová Ves, Mikulčice, Lužnice, Hodonín a Pánov. Tato katastrofa si vyžádala 6 obětí na životech, stovky zraněných a škody okolo 15 miliard korun. Poškozeno bylo 1202 budov, železnice mezi Moravskou Novou Vsí a Lužnicemi, vč. trakčního vedení a signálního systému. (Tornádo v Hruškách, 2023)

Z rozhovoru se starostkou obce Hrušky paní Janou Filipovičovou, ze dne 12. 9. 2023 uvádí autorka nejsilnější momenty, jež prožívala jako občan i jako starostka postižené obce:

„S přáteli jsme se setkali v odpoledních hodinách na přípravu oslavy našeho kamaráda, když tu náhle jsme uslyšeli hukot. Na radaru v telefonu jsme viděli, že se na nás žene vichřice, ale že během několika minut zažijeme tornádo, nenapadlo nikoho z nás. Nebe se zatáhlo, zvedl se velmi silný vítr, schovali jsme se do sklípku. V tu chvíli začali všude létat tašky ze střech, větve, stromy, tříštilo se sklo, ozýval se strašný rachot. Celé to trvalo několik minut. Když jsme vyšli ven, viděli jsme zkázu. Nejdříve mne upoutal pohled, že soused nemá střechu, poté, že i náš dům je zničen. První mé myšlenky byly na rodinu. Syn je hasičem, v pondělí 21. června byli povoláni na povodně do Dolních Bojanovic a po několik dní drželi pohotovost, kdy čerpali vodu ze sklepů, s krátkou přestávkou ve středu, a ve čtvrtek pokračovali v pohotovosti. Tudiž byl v době, když se na nás tornádo řítilo na hasičárně, proběhla myšlenka, snad jsou v pořádku, jeho pohled a slova se mi vryla nesmazatelně do paměti: minimálně půl vesnice je zničeno, byl problém se sem dostat, všude jsou

popadané stromy, sutě, tašky, cihle. Podvědomí zmobilizovalo síly a bylo mi jasné, že dnešní noc strávím na obci. Pobrala jsem z trosek pár nejnnutnějších věcí. Další kroky již směřovali na obecní úřad. Měli jsme obrovské štěstí v neštěstí, že tornádo přišlo v podvečerních hodinách. Občané ještě nespali. Nikdo v obci Hrušky nezemřel na následky tornáda. Přes to si tornádo v celé své dráze vzalo 6 lidských životů.“ (Filipovičová, 2023)

Lukáš Filipovič uvádí v knize „Tornádo v Hruškách, dny poté“, že ve čtvrtek se sešli na hasičárně, zkontrolovali auta po zásahu, doplnili benzín do motorových pil, natankovali naftu a nachystali výstroj, pro případ, kdyby se ozvaly opět sirény. Předpověď počasí naznačovala, že by mohl být výjezd vyhlášen, nikdo však netušil, co jednotku a všechny obyvatele nejen Hrušek ten večer čeká. Bohužel ve chvílích bezprostředně po tornádu neumožnilo vše, co na cestách leželo, výjezd autům. Rozběhli se po obci a pomáhali, kde bylo potřeba. Bylo třeba zprůjezdnit silnici, vysvobodit zaklíněné lidi v rozbořených budovách, ošetřovat zraněné, podávat informace, mezitím již přijížděly jednotky profesionálních hasičů, kteří si organizaci převzaly a jednotky z okolních obcí.

Silným momentem schůzky s paní Filipovičovou byla i slova díky, jak perfektně zafungovala spolupráce složek IZS, bezprostřední svolání zastupitelů obce a fungující krizové štáby, poskytování podpory z Jihomoravského kraje, magistrátu, neziskových organizací, firem, okolních obcí, dobrovolníků a neskutečná solidarita finanční a materiální celé České republiky, státu a v neposlední řadě pomoc psychologická. Den poté již byl zřízen krizový štáb kraje v Podivíně, kde se setkávali starostové postižených obcí spolu s krizovým štábem, složeným ze zástupců armády, policie, hasičů a zástupců kraje, pracovníků krizových odborů. Řešili se otázky rozdělování úkolů, materiální pomoc, organizace poskytované pomoci. Problémy vyvstali nedostatkem kontejnerů na odpad, kolabovala doprava, musela se zřídit odstavná parkoviště, bylo třeba zkoordinovat dobrovolníky. První finanční pomoc dorazila od neziskových organizací, stát zohlednil občany, kteří měli pojištěny své nemovitosti. (Filipovičová, 2023)

Obyvatelé bezprostředně po tornádu postupně zjišťovali škody, byl obnoven a posílen signál mobilním zesilovačem, vesnice se zaplňovala modrými plachtami, hasiči, vojáci a dobrovolníky. Poté řemeslníky a docházelo k obnově.

Při návštěvě obce Hrušky v září 2023 není po ničivém tornádu na první pohled nikde ani stopy. Jen pozorný pozorovatel si všimne prázdných míst po domech v řadách, které bylo nutné strhnout, a obyvatelé již neměli sil nebo prostředky začít znovu. Pozůstatky ran všeho, co létalo vzduchem, a dolíky po kroupách, na některých fasádách domů jsou ještě patrná.

Připomínají spolu s knihou „Tornádo v Hruškách, dny poté“, co si museli prožít v několika minutách občané postižených obcí. (Tornádo v Hruškách, 2023)

Několik úryvků z knihy Tornádo v Hruškách vypovídající o hrůze bezprostředně poté:

„Mamka volala: nemáme střechu a na střepích okna vlají moje rukávce od kroje. Když jsem viděla tu zkázu, začala jsem panicky křičet. Nešlo to zastavit. Stála jsem pod železničním mostem a dívala se na náš dům ze dvora. Dřepla jsem si a můj křik se rozléhal pod mostem.“ píše o neuvěřitelném zoufalství Miroslava Jeřábková.

„Z venku se ozýval ohromný hukot a rány tak velké, že to otřásalo celým domem. Dcera plakala, bála se o tatínka a křičela hrůzou, když dům ničilo tornádo. Starší dcera byla v části Hrušek, kde byla jen bouřka a krupobití.“ krátce ze slov Petry Talábové.

„Když to skončilo, nevěděla jsem tři čtvrtě hodiny, zda dcera žije. Nemohla jsem se dostat ven. Střecha byla uletěná. Všichni venku vypadali stejně, nechápali, nikdo nebrečel. Ulevilo se mi, až když jsem viděla přijet hasiče. Ten pocit, že i když je to špatně, tak na to člověk není sám.“ Věra Zugárková.

Očima dětí páté třídy jsou popsány minuty hrůzy, a nelze vynechat jediné slovo, mísí se zde emoce, strach, úzkost, ale i dětská upřímnost, která popisuje jejich ztráty jako jsou odfouklé trampolíny nebo bazén: *„Byla taková zvláštní šedá obloha a pak začali padat velké kroupy a pak začalo to tornádo. Odfouklo to trampolínu a bazén a zachránila jsem králíčka Vločku.“*

„Mamka mi řekla, ať vezmu psy a schovám se do koupelny. Pak šla babička na balkon a vrátila se celá pořezaná.“

„Myslím, že není co dodat, už to nechceme nikdy zažít“ Lenka Holečková.

Lze shrnout, že na bedrech starostů leželo nejen svolání krizového štábu, ale i mnoho žádostí o pomoc, vyhledávání náhradního ubytování pro seniory, zajištění občanů ošetřených v nemocnicích a jejich transport zpět do obce, která byla z větší části neobytnou, kde je narychlo ubytovat, kam s dětmi, byl ještě školní rok a budova školky byla bez střechy, škola poničena, tělocvična byla bez oken a ani vlastní dům starostky nebyl ušetřen řádění tornáda. Vozovky zásadně neutrpěly poškození, ale došlo k jejímu částečnému narušení až těžkou technikou při odklizení sutí. Bylo třeba opravit veřejné osvětlení a místní rozhlas. Postupně dochází k obnově zeleně. (Tornádo v Hruškách, 2023), (Filipovičová, 2023)

Na toto téma a na součinnost složek při mimořádných událostech v praxi, byl veden rozhovor s plk. Martinou Koubovou, vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS JMK, krajského ředitelství a jejím kolegou pplk. Miroslavem Menšíkem. Plk. Koubová k události tornáda na Jižní Moravě má zpracovanou prezentaci, která je podpůrným prostředkem pro vzdělávání hasičů nejen profesionálních, ale i dobrovolných. Plk. Koubová uvedla, že: *„Na oblast postiženou tornádem bylo vysláno v prvních dvou hodinách na 115 JPO, 5 operačních jednotek, poté bylo vyžádáno dalších 7 operačních jednotek i z jiných okresů. Během celého zásahu došlo k prostrídání 556 JPO což čítalo na 3 000 kusů požární techniky a 7 541 hasičů z celé České republiky. Armáda poskytla 104 kusů techniky a na 230 vojáků. Poprvé se tak na likvidaci mimořádné události a pravděpodobně naposledy podíleli příslušníci hradní stráže. Bylo odvezeno na 300 000 tun sutí. Spotřebovalo se na 250 000 litrů nafty a 50 000 litrů benzínu ze státních rezerv. Materiální škody byly vyčísleny na 7 miliard a náklady na krizové řízení ve výši 50 miliónů. Neštěstí si vyžádalo 6 mrtvých a více jak 200 zraněných. V oblasti bylo poškozeno více jak 1 200 budov a 91 domů bylo určeno k demolici. Z pohledu záchranářů: mimo české zdravotníky a jejich techniku bylo poskytnuto 11 sanitních vozů ze Slovenska, 17 sanitních vozů a 2 vrtulníky z Rakouska. Byl nasazen GOLEM, ATEGO, kontejnery ze Záchraného útvaru HZS ČR, svoji pomoc poskytl Český červený kříž, byl posílen signál mobilními zesilovači. Poté byl nasazen i USAR.*

Časová osa činností při mimořádné události tornáda, průběh záchranných a likvidačních prací probíhala následovně:

- *rozdělení prostoru do sektorů,*
- *rozdělení kanálů pro komunikaci,*
- *práce se samosprávou,*
- *v každé obci se nachází pracovník krizového štábu,*
- *tisk naplánovaných postupů a podkladů,*
- *tvorba check-listů,*
- *zajištění lůžkového vlaku s kapacitou 300 lůžek, vytipování míst pro skládky sutí,*
- *zajištění chladících kontejnerů, toalet, sprch, stanů pro odpočinek atd.*

Ztížením situace se staly popadané stromy, těžká orientace v poškozených budovách, náročné třídění zraněných, příjezdající auta – policie uzavírá příjezdové cesty. Sutiny se odváží v průběhu noci. Dochází k uvolnění dálnice pro hladký průjezd hasičské a vojenské techniky. Je vyhlášen krizový stav. Přichází nabídka pomoci ze zahraničí. Přichází materiální pomoc. Jsou nasazeni psychologové hasičů, policie i neziskových organizací. Velkou pomocí se stala pojízdná dílna, která zajišťovala opravy a přezutí techniky, drobné opravy vozů. V dalších dnech přijíždí statici, kteří určují, které domy přijdou k demolici. (Koubová, 2023)

5 RIZIKA A NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ PŘI ANTROPOGENNÍCH HROZBÁCH

Byla zmíněna rizika přírodního charakteru ohrožující obyvatele obce, ale bohužel dnešní doba s sebou přináší i hrozby, jež vznikají ve společnosti. Antropogenní hrozbou z pohledu rizik spojených s obcí můžeme definovat jako událost způsobenou lidskou činností, jež může ohrozit obyvatele. Hrozbou se mohou stát různé faktory, a to automobilové a průmyslové nehody, letecké katastrofy, znečištěné životní prostředí způsobené úniky nebezpečných látek, radiační nehody z různých příčin, neudržitelné zemědělské praktiky způsobené neuváženými kroky zemědělců. Bohužel jde také o teroristické útoky a extrémismus, problematika nastupující spolu s migrací, finanční a hospodářské krachy, a v neposlední řadě propracovanější a čím dál dokonalejší kybernetické hrozby. Ty bohužel posiluje nastupující stále více využívaná umělá inteligence. Přesto to, co se může jevit jako zlo, může naopak dopomoci k odhalení nekalých praktik, a k tomu je právě umělá inteligence v současnosti využívána. Ohrožení sociogenními hrozbami nebývají jen dospělí lidé, ale i děti, ve formě šikany, která také není jen o věku. Narušení dodávek vody, plynu, potravin, a nejen ty, mohou být také spouštěči domino efektu. Tyto výše zmíněné antropogenní hrozby můžeme rozdělit na kategorie nebezpečí: technogenní, sociogenní, ekonomické. (BLAŽKOVÁ, Kateřina et al., 2015)

5.1 Rizika a navrhovaná opatření

Při hledání řešení se starostou obce, jak co nejvíce eliminovat MU antropogenního charakteru na katastru obce, bylo zjištěno, že o některých opatřeních se již jedná, jiná se ukázala jako nereálná a o návrzích a provedení bylo diskutováno.

Založení JDOO starosta Petr Bárta v tuto chvíli bohužel nevidí jako reálné. Chybí způsob, jak takovouto jednotku zafinancovat, a na jeho bedrech už v tuto chvíli leží mnoho závažných rozhodnutí, jak rozdělit efektivně rozpočet, aby bylo pamatováno i na bezpečnost občanů a preventivně výchovnou činnost. Nicméně do budoucna neřekl ne.

V tuto chvíli bude zdejší jednotka SDH Vepříkov vybavena Požárním přívěsem pro hasiče, který je zadán do výroby. Mezi hasiči se říká, že je to taková malá hasičárna na kolečkách, ale například výdrž motorové stříkačky, kterou je vozík vybaven byla otestována při největším požáru v Čechách, a to požárem v Českém Švýcarsku, který vypukl 24. 7. 2022 v ranních hodinách. Výrobce uvádí, že kvalita vybavení je prvotřídní. Váha přívěsu

je 750 kg, a tudíž je zapojitelný i za osobní automobil a ten mohou tedy odvést řidiči s oprávněním C i E, ale také řidiči se základním oprávněním B.

Obrázek 7 Požární přívěs pro hasiče
(Hasičárna ve vozíku je skvělým řešením pro jednotky obce, 2023)

Vozík je mimo jiné i vybaven požární stříkačkou Tohatsu VE 1500, jež je schopna přečerpávat až 1500 l/min. při 10 barech. Připojena například na hydrantový nástavec.

Na požární přívěs lze čerpat Investiční dotace pro JSDH obcí.
(Hasičárna ve vozíku je skvělým řešením pro jednotky obce, 2023)

Obrázek 8 Popis vybavení Požárního přívěsu pro hasiče
(Hasičárna ve vozíku je skvělým řešením pro jednotky obce, 2023)

Byla rozebrána situace zabránění rozvodňování potoků a rybníků při přívalových deštích. Příčinou povodní je z větší části právě lidský faktor. V osmdesátých a devadesátých letech byly rušeny remízky a přirozené hráze z keřů a stromořadí, jež odváděly vodu od obce.

V současné době dochází v okolí obce k obnově osazování keří a stromy. Se zemědělci byl veden rozhovor a již jsou činěna opatření a v polích nad obcí vznikají travnaté pásy, jež zabraňují zanesení rybníků. Nečistoty a hlína z polí je zachycena prvotně v těchto pásích. Dále se volí vhodné druhy plodin, aby se zabránilo eroznímu efektu, kdy zem není schopna při prudkých deštích vodu vstřebat a zachytit. Na Horním rybníku obce bude v nejbližší době provedena také řada opatření. Dojde k jeho vybagrování, zpevnění hráze, jejíž stav již není v perfektním stavu a dojde k opravě stavidla. Tímto zásahem se zvýší pravděpodobnost, že nebude ohrožena v tak vysoké míře skupina obyvatel v oblasti pod Horním rybníkem.

Obrázek 9 Blesková povodeň Vepříkov 2021

(Jágrík, 2021)

Záplavy by také mohly ohrozit kulturní památku místního významu, kterou je kaplička a Pomník padlým ve světové válce. Stodola krásných krámů – místní muzeum je ohroženo spíše vodou z polí, a i zde je prováděno opatření čištěním struh a úvozů za hranicí obce. V obci Mírátky je roubenka, ale není známo, že by byla v minulosti jakýmkoliv způsobem ohrožena. Obec je připravena na dlouhodobější výpadky energií třemi agregáty, jak již bylo zmíněno i v dokumentaci obce. Byly pořízeny z prostředků, jejich nákup podpořila Nadace ČEZ v roce 2019. (Bárta, 2020)

5.2 Prevence v obci

Obecní úřad Vepříkov reaguje na vznikající stále větší potřebu informovanosti svých občanů. V plánu obce je provést ještě do konce roku 2024 posezení s občany na témata zaměřená na ochranu obyvatelstva, doplněná tématy, jež se věnují oblasti kybernetické bezpečnosti, dodržování bankovní bezpečnosti, popis situací, jak reagovat a bránit se falešným zprávám v telefonu, na emailech, jak odmítat obtěžující telefonáty a nabídky na zboží, léky, účty, nesmyslné slevy. Současně se věnovat varování před podomními prodejci, falešnými bankéři nebo pracovníky služeb. Cíl je upozornit také na nekalé praktiky a jak se proti nim bránit. Vhodnými prostředky jsou instruktážní videa, příklady a praktické ukázky.

V současnosti probíhá jednání se starostou obce o vložení propagačního letáčku do kalendáře pro rok 2025 vydávaného Svazkem obcí Podoubraví, dále postupné vkládání témat souvisejících s ochranou obyvatelstva do regionálního časopisu Posel svazku obcí Haberska a zajištění vložení informativní stránky do ročního stolního kalendáře obce Vepříkova. Dále pak zahájení publikování článků na téma ochrany obyvatelstva v magazínu Posel Svazku obcí Haberska, jež dostal novou atraktivnější podobu z formátu novin do podoby časopisu.

Při řízeném rozhovoru plk. Martinou Koubovou bylo řečeno, že je vítaná propagace jejich stránek s odkazy na KRIZPORT se zachováním původních textů, obrázků i loga HZS ČR. Kraj Vysočina se momentálně soustředí na prevenci kriminality. Zdravotníci Kraje Vysočina pořádají kurzy první pomoci. Policisté prevenci v oblasti kriminality a nekalých praktik. O těchto možnostech spolupráce, s nabídkou pomoci byl starosta seznámen. Je v jednání zintenzivnění poskytování informací na facebookových stránkách a oficiálních stránkách obce v oblasti ochrany obyvatelstva s cílem lépe připravit občany na MU a zvýšit tak jejich zájem a dostupnost těchto informací. (Koubová, 2023)

Pro další osvětu všech věkových kategorií lze využít vývěsek, úřední desky, distribuci letáků i s odkazy na stránky HZS a organizací zaměřených na prevenci a opatření oblasti ochrany obyvatel, ale také rozesíláním krátkých textových zpráv či emailů. (BLAŽKOVÁ, Kateřina et al., 2015)

Pro zvýšení bezpečnosti v obci by stálo dále za úvahu zřízení kamerového systému. Je psychologicky dokázáno, že již cedule s textem „ZÁKAZ PODOMNÍHO PRODEJE“

nebo „V OBCI JE KAMEROVÝ SYSTÉM“, u příjezdových komunikací, snižuje provádění nekalých praktik.

Jak dostat k občanům ještě více informací, které by měli mít na paměti občané při všech výše zmíněných hrozbách? Zde mohou napomoci publikace již vydané:

Pardubický kraj spolu s HZS ČR a KSH Pardubického kraje má velmi zdařilou brožuru Příručka pro seniory, která se zaměřila na oblast požární ochrany, ochranou obyvatelstva a na oblast první pomoci. Brožurka je doplněna o kvízy a tajenky. Vydání je z roku 2018.

Sebeochrana obyvatelstva z roku 2001 je dalším titulem, z něhož by bylo vhodné použít informace ohledně vytváření svépomocného vytváření improvizovaných úkrytů, ale také improvizované ochrany dýchacích cest a povrchu těla. Vydána MV GŘ HZS ČR.

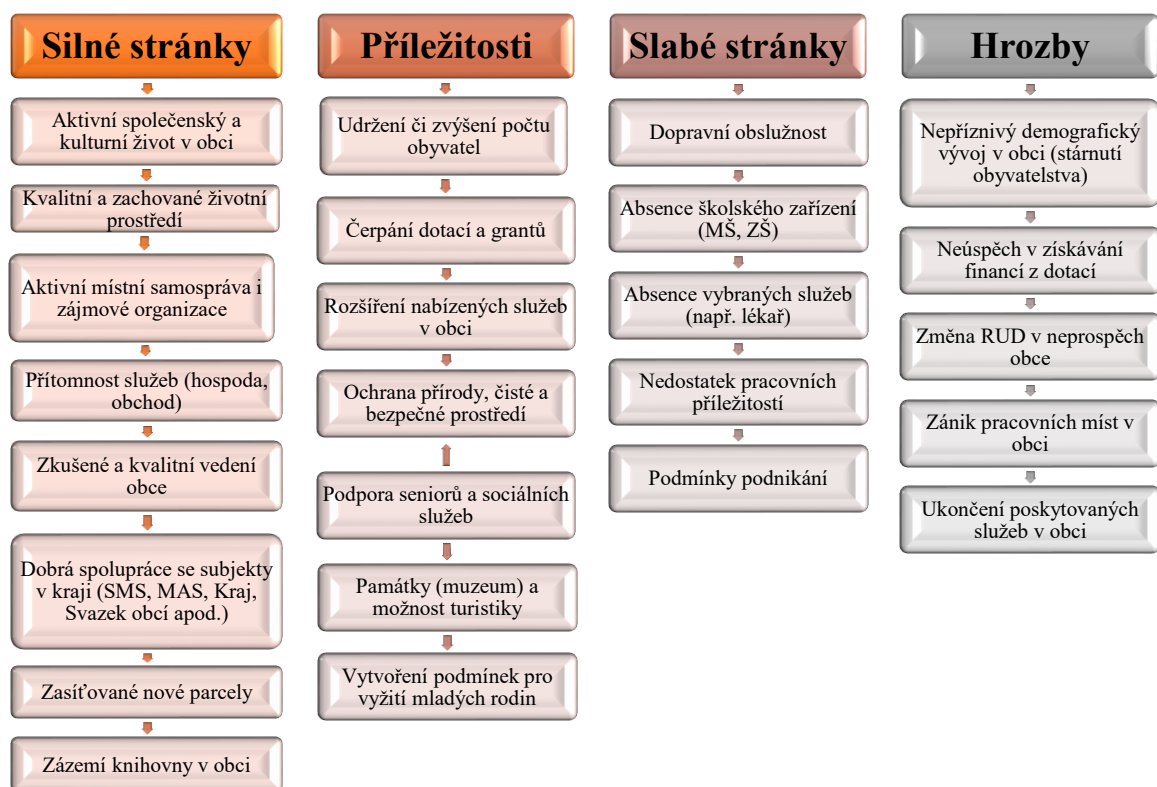
Přehledným a uceleným materiálem je příručka Pro případ ohrožení. Je určena občanům, obsahuje důležitá telefonní čísla, obecné zásady, rizika a jak se jim bránit, a hlavně způsob rozeznání od neškodných. Je zaměřena i na teroristické útoky a havárie. Tato publikace je z roku 2001 vydána MV GŘ HZS ČR.

Vhodné je čerpat informace z programů na podporu vzdělávání: HASÍK CZ, určeno pro vzdělávání žáků. Záchranný kruh je pro širokou veřejnost, napříč generacemi. Vtipná videa je možné shlédnout na YouTube. Záchranný kruh se zaměřil na oblasti pro první pomoc dětí a mládeže – Bezpečnostní portál, Internetový bezpečnostní portál www.zachranny-kruh.cz, Chraň svůj svět, chraň svůj život – zaměřeno na školy, Rizika silniční a železniční dopravy – interaktivní příručka dopravní výchovy, Včas umět a znát je napořád – interaktivní pomůcka pro mateřské školy. (Martínek, 2003)

6 PRŮZKUM INFORMOVANOSTI A PLÁN OPATŘENÍ

Již v roce 2015 bylo v obci provedeno dotazníkové šetření obecním úřadem, kde byla položena otázka, na co by se obec měla zaměřit. Bohužel odpovědělo pouze 32 respondentů. Z průzkumu bylo zjištěno, že občané mají zájem o zvýšení dopravní bezpečnosti, ochranu životního prostředí, péči o seniory, zeleň a zajištění služeb jako je pošta, restaurace a obchod. Zdravotní péče a mimoškolní aktivity byli dalšími body, jež jsou pro občany důležitým prvkem, ale také výstavba.

V rámci strategie rozvoje obce byla provedena také analýza silných a slabých stránek obce:

Obrázek 10 Strategie rozvoje obce Vepříkov 2020 – 2027

(Bárta, 2024)

Reakcí bylo zpracování studie na nové parcely. V posledních letech došlo k rozparcelování pozemků obce, jejich prodeji a k výstavbě 11 nových domů. V zástavbě vznikly nadúrovňové hydrantové nástavce, čímž se zvýšila bezpečnost. Při vzniku požáru by mohli místní hasiči i zasahující složky využít zdroj k hašení požárů. (Bárta, 2024)

Rozvoj obce se ubírá směrem výsadby nových dřevin a kácením starých stromů, upravováním zeleně. Byli zřízeny posezení pro cyklisty, dobíjecí stanice a informační cedule. Seniorům jsou pořádány posezení. Je trendem propojovat generace, a tak by stálo za zvážení, udělat posezení starší generace s kolektivem mladých hasičů, s otevřenou diskusí a sdílením na témata ochrany obyvatelstva a bezpečnosti. (Bárta, 2024)

Před zpracováním této bakalářské práce byl, v obci Vepříkov a Miřátky, v prosinci 2023, roznesen dotazník s několika otázkami, které se tentokrát zaměřily právě na otázku bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Ač občané v roce 2015 vyjádřili potřebu řešení bezpečnosti, opět došlo k malému počtu odpovídajících respondentů. Dotazník byl dán do všech popisných čísel obce Vepříkov a Miřátky. Vzor dotazníku je v příloze P IV. Vrátila se zpět pouhá desetina z Vepříkova a pouze jeden dotazník z obce Miřátky. Odpovídala většina žen ve věku nad 50 let. Jejich odpovědi byly stručné, ale lze tvrdit, že všeobecný přehled mají. Bohužel se vrátil i dotazník s odpovědí: „co je ti do toho.“ Při MU vyžadující ukrytí by občané využili ve všech případech sklepy, které jsou v obci téměř ve všech starších typech domů. Novostavby jimi nedisponují. Podvědomí varování a informování pomocí rozhlasu bylo ve všech dotaznicích správně označeno. Občané projevíli zájem o seminář, setkání na téma MU. Potravinové zásoby by měli na 7 až 10 dní. Zásoby balené vody ve většině případů v domácnostech nejsou. Někteří uvádějí, že mají studně, ale pokud by došlo ke kontaminaci vody, toto řešení by nebylo možné.

„Náhradní zdroj vody by byl zajištěn pomocí cisterny s vodou dodanou VaKem. Avšak tato cena za kubík vody se včetně daně poté pohybuje okolo 200 Kč, a tudíž by to pro tak malou obec byl celkem velký výdaj. I toto by měl občan mít v podvědomí. Užitková voda by mohla být vedena z obce Miřátky, kde jsou obecní studny s dostatkem vody.“ Informaci sdělil starosta p. Petr Bárta. (Bárta, 2024)

Dle dotazníku bylo dále zjištěno, že by občané přivítali informace formou letáčku s postupy v případě ohrožení, evakuace a základního seznamu věcí s sebou (evakuační zavazadlo), avšak i zde se objevil názor, že letáků je již mnoho, a že by byl dostačující leták na vývěsce nebo kdyby byl umístěn přímo na hlavní stránce obce. Je na zvážení, zda by při výpadku energie a datového spojení byli občané schopni si informace vyhledat nebo si je vybavit v myšlence. Občané jsou si vědomi rizika tornáda a přivítali by i plánek možnosti ukrytí při události leteckých náletů, kam se schovat.

ZÁVĚR

Při přípravě obce a občanů na události, jež by byly označeny jako mimořádná událost, krizový stav, je třeba vytvořit patřičné podmínky. Neméně důležitý je zájem občanů o získávání těchto informací. Starosta obce se může sebevíc snažit, ale pokud budou občané laxní, neinformovaní, neukáznění, s pocitem, že jim stačí žít v nevědomosti, nelze udělat více. Je to již na rozhodnutí každého občana.

Lze konstatovat, že s odstupem času, při setkávání s občany, se o informace zajímají více. Možná jen to, že se o věci mluví, je přiměje se podívat na danou problematiku, vyhledají si na internetu informace sami. Při čtení textu, poslechu rádia, jim informace a podnět otevře oči. Je to snad stud nebo pocit, že občanům cosi vnucujeme, což je zakořeněno ještě z dávné minulosti, nebo snad pocit, že to bych měl vědět, to nevím, stydím se to přiznat, co nutí člověka takto reagovat.

Odmítání informací typu: to se stát u nás přeci nemůže. Podívejme se na vznik tornáda na Jižní Moravě, na povodně v obci Troubky a v Praze, na rozsáhlý požár v Českém Švýcarsku, který vznikl z nepatrného ohýnku. Všude tam došlo k ohrožení velkého množství lidí prakticky přírodou. Stav, kdy sama příroda zareagovala a udeřila mohutnou silou.

Je třeba si uvědomit, že jsou tu také hrozby výbuchu jaderných elektráren, jako byl v osmdesátých letech výbuch v Černobylu nebo v nedávných letech Fukušima. Nemusí jít pouze o velké katastrofy. Nehoda může vzniknout i z převrácené cisterny s nebezpečným jaderným odpadem nebo s nebezpečnou látkou, ze silnice druhé třídy, jež protíná okres Havlíčkův Brod, kde denně projedou tisíce aut. Nikdo z nás nechce zůstat bez elektřiny, jídla, tepla. Nebezpečí je všude kolem nás. Nelze je podceňovat.

Proces zpracování Dokumentace obce pro řešení mimořádných událostí a krizové stavy vyžaduje sběr dat a informací, z mnoha oblastí, které protkávají činnost obce. Krizové situace a mimořádné události jsou klíčovými slovy, které znamenají, že je ohroženo zdraví občanů, jejich majetek, zvířata nebo prostředí, v němž žijí se svými rodinami. Důležité je proto zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, udržet si zdravý rozum, rozvahu, nepanikařit a umět říct, nejsem si jist a vědět, kde informace získat a být ochotný spolupracovat a pomáhat.

Každý občan a starosta obce si přeje, aby jeho obec byla tím nejbezpečnějším místem. Proto dalším důležitým bodem je prevence a připravenost. Plán obce nebo dokumentace je základním kamenem úspěšného řešení mimořádné události. Tato dokumentace je součástí

této bakalářské práce. Pravidelné revize, proškolení a informování, cvičení napomáhá efektivnímu zdolávání krizí.

Koordinace a spolupráce složek Integrovaného záchranného systému, starosty a občana vytvoří perfektní součinnost, pořádek a přehlednost. Plán obce určuje, kdo jaké má povinnosti, udává postupy a prostředky pro řešení krize, poslouží jako manuál. Vzhledem k rychlým nástupům mimořádných událostí je třeba flexibility a rychlé reakce.

Tato práce by měla napomoci si uvědomit, jaká rizika mohou obec ohrozit a jaká opatření již byla vykonána. Měla by být návodem, kde další informace získat a jak se v případě mimořádných událostí zachovat a jak být připraven materiálně, kdy mít po ruce evakuační zavazadlo nebo alespoň seznam, co okamžitě sbalit. Mít na paměti, že nemusí mít každý doma dvouměsíční zásoby potravin a vody, ale alespoň na 14 dní, kdyby v obci došlo ke kalamitnímu stavu nebo epidemii, jež by občana „uvěznila“ v jejich obydlí, jako tomu bylo v době Covidu-19.

Nová zpracovaná Dokumentace obce pro řešení mimořádných událostí a krizové stavy obce Vepříkova a Plán odezvy obce Vepříkova, viz. příloha P I, P II a P III, budou poté, co projdou schválením uloženy na obci. Kopie byly zaslány starostovi obce a na příslušný odbor Hasičského záchranného sboru v Havlíčkově Brodě ke schválení a následnému dalšímu využití. Další postup proškolení občanů bude zařazen do ročního plánu činností obce, propagační materiály budou zadány k tisku již během roku 2024.

Zpracováním této práce se povedlo odhalit nedostatky a dát do pohybu zajištění větší informovanost obyvatel obce Vepříkova a Miřátky, zaktualizovat dokumentaci připravenosti na MU a KS. Velký dík patří starostovi obce, že je této věci nakloněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BÁRTA Petr, Vepříkov 11. 4. 2024. [činnost starosty při mimořádných událostech, evakuace a možnosti ubytování, informace poskytl starosta obce Vepříkov].

BÁRTA, Petr et al., 2024. *Strategie rozvoje obce Vepříkov na období 2020–2027*. 2.aktualizované vydání. Obec Vepříkov.

BÁRTA, Petr, 2020. *Strategie rozvoje obce Vepříkov na období 2020–2027*. Obec Vepříkov.

BLAŽEK, Tomáš, 2019. OZS-400 Vepříkov. Nenápadným domkem procházely hovory Varšavské smlouvy [online]. 13. 9. 2019 [cit. 2024-04-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/vysocina-veprikov-varsavska-smlouva-telefon-kabel-linka-berlin-praha-moskva-ozs-400-mkkm-1.A191009_506875_jihlava-zpravy_epsal

BLAŽKOVÁ, Kateřina et al., 2015. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

BRZEZIŃSKI, 2019. *Krizový management* [online]. [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: https://www.academia.edu/93711150/M_Brzezi%C5%84ski_2019_Crisis_management_In_J_Itrich_Drabarek_ed_2019_Encyclopedia_of_Public_Administration_Warszawa_Elipsa_pp_65_66?email_work_card=view-paper

Cyklotrasa 4153 [online], 2024. [cit. 2024-04-21]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zemepisna?source=base&id=2140805&x=15.5703541&y=49.7392366&z=15>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů*. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, ročník 2000, částka 38. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, ročník 2000, částka 73. Dostupné také z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 240/2000 Sb., zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)*. In: . Česká republika: MV ČR, ročník 2000, částka 73. Dostupné také z:

<https://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

<zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>

FILIPOVIČOVÁ Jana, Hrušky 12. 9. 2023. [řízený rozhovor o tornádu na Jižní Moravě – Hrušky, starostka obce Hrušky].

FTV PRIMA SPOL. S R.O., 2022. *Jak se obec Vepřikov proměnila v ohnivě jezero aneb Z historie shořelých vesnic*. Online. MOTÝL, Ivan. CNN Prima NEWS. 28.7.2022. Dostupné z: https://cnn.iprima.cz/jak-se-obec-veprikov-promenila-v-ohnive-jezero-aneb-z-historie-shorelych-vesnic-114074?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu. [cit. 2023-12-04].

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR, 2024. *Krizové stavy*. GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR, HZS ČR [online]. [cit. 2024-04-10]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/web-krizove-rizeni-a-cnp-krizove-stavy-krizove-stavy.aspx>

HALÍK, Tomáš, 1948. *Citát* [online]. [cit. 2024-04-22]. Dostupné z: <https://citaty.net/temata/krize/>

HZS JMK, 2023. *Vaše cesta k bezpečí* [online]. [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/hzs-jihomoravskeho-kraje.aspx>

KOLEKTIV AUTORŮ, 2014. *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0722-8.

KOUBOVÁ Martina a MENŠÍK Miroslav, Brno 3. 10. 2023. [řízený rozhovor o tornádu na Jižní Moravě, postupy krizového štábu, nasazení jednotek, činnosti, oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS JMK].

KRÁL, Richard, 2003. *Příručka pro orgány státní správy, uzemní samosprávy, právnických osob a podnikajících fyzických osob*. Praha: Ministerstvo vnitra Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

MARTÍNEK, Bohumír, 2023. *Ochrana obyvatelstva*. Lázně Bohdaneč.

MARTÍNEK, Bohumír; ADAMEC, Vilém a HANUŠKA, Zdeněk, 2006. *Řešení mimořádných událostí a krizových situací: příručka pro starosty obcí a referenty prevence Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 80-866-4064-7.

MITREVSKA, Marina, 2015. *Crisis Management and Protection and Rescue Systems in Macedonia: Synergy or Rivalry?* [online]. 1.12.2015 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: [http://periodica.fzf.ukim.edu.mk/sd/SD%2006.sp%20\(2015\)/SD%2006.sp.22%20Mitrevska,%20M.%20-%20Crisis%20Management%20and%20Protection%20and%20Rescue%20Systems.pdf](http://periodica.fzf.ukim.edu.mk/sd/SD%2006.sp%20(2015)/SD%2006.sp.22%20Mitrevska,%20M.%20-%20Crisis%20Management%20and%20Protection%20and%20Rescue%20Systems.pdf)

OBECNÍ ÚŘAD VEPŘÍKOV, 2010. *Historie Vepříkova*. Online. 23.8.2010. Dostupné z: <http://www.veprikov.cz/historie-veprikova/d-1233>. [cit. 2023-12-04].

Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.

Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017. *Březnice* [online]. 13.9.2017 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.breznice-zlin.cz/urad-obce/krizove-situace/>

Plán krizové připravenosti, 2019. *Obec Hrušky* [online]. 18.12.2019 [cit. 2024-04-23]. Dostupné z: <https://hrusky.cz/urad/seznam-vsech-dokumentu?view=category&id=45>

Pro případ ohrožení – příručka pro obyvatele, 2020. Čtvrté. ČR: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-7616-061-3.

Pro případ ohrožení, 2001. Druhé. ČR: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR.

Představuje se Dobro tým, 2023. *Jihomoravský kraj* [online]. 26. 3. 2023 [cit. 2024-04-14]. Dostupné z: <https://www.jmk.cz/content/28493>

Příručka pro školení starostů, © 2023. Online. In: GŘ HZS ČR. HZS Kraje Vysočina. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/soubor/hzs-kraje-vysocina-menu-krizove-rizeni-ke-stazeni--prirucka-pro-starosty-pdf.aspx>. [cit. 2023-11-23].

ROČNÍ ZPRÁVA O STAVU POŽÁRNÍ OCHRANY 2019 [online], 2020. [cit. 2024-04-19]. Dostupné z: [file:///C:/Users/user/Downloads/Ro%C4%8Denka_2019%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/Ro%C4%8Denka_2019%20(2).pdf)

Sbírka zákonů Česká republika, 2000. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 1.1.2024 [cit. 2024-04-18]. Dostupné z: <file:///C:/Users/user/Downloads/sb073-00.pdf>

Sebeochrana obyvatelstva, 2001. Druhé. Praha: MJF Praha.

Sebeochrana obyvatelstva: metodická pomůcka pro orgány státní správy, územní samosprávy, právnické osoby a podnikající fyzické osoby, 2001. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 80-862-8412-3.

SEIDL, Miloslav, Miroslav TOMEK a Dušan VIČAR, 2014. *Evakuácia osôb, zvierat a vecí*. Žilina: EDIS – vydavateľstvo Žilinskej univerzity. ISBN ISBN: 978-80-554-0939-9.

SKUPINY DOBROVOLNÍKŮ OCHRANY OBYVATELSTVA: SDOO, PROJEKT SH ČMS, 2024. SH ČMS.

Soubor přednášek a prezentací pro školení starostů k úloze obcí: v oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva, 2003. 2. pracovní verze. Lázně Bohdaneč.

Tornádo v Hruškách: dny poté: sdílené příběhy a emotivní obrazy obnovy obce Hrušky, 2023. Hrušky: obec Hrušky. ISBN 978-80-11-01660-9.

VOLDÁN, Michael, 1911. *Pamětní kniha Sboru dobrovolných hasičů Uhelné Příbrami*. Uhelná Příbram.

VOTOUPALOVÁ Radka a BÁČA Jaroslav, Havlíčkův Brod 8. 9. 2023. [o tvorbě dokumentací obce a o součinnosti starostů a HZS ČR, informace poskytli pracovníci územního odboru prevence ochrany obyvatelstva a krizového řízení].

VZORY TÍSNŮVÝCH A DALŠÍCH ZPRÁV OBYVATELSTVU [online]. [cit. 2024-04-19].

Dostupné z: <https://www.sarovy.cz/cardfiles/card-1855/card-19459/files/b3-vzory-tisnovych-zprav-obyvatelstvu.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ATEGO	terénní vozidlo rychlé záchranné pomoci pro likvidaci následků při MU
CM	Crisis management
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
GOLEM	speciální zdravotnický modul pro ZZS
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JMK	Jihomoravský kraj
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KRIZPORT	veřejný portál krizového řízení v Jihomoravském kraji řízení v Jihomoravském kraji
KŘ	krizové řízení
KS	Krizová situace
MIS	Místní informační systém
MKKM	Mezinárodní kabelová koaxiální magistála
MU	mimořádná událost
MV GŘ HZS	Ministerstvo vnitra generální ředitelství Hasičského záchranného sboru
OA	Obchodní akademie
ORP	Obec s rozšířenou působností
PČR	policie České republiky
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
SDOO	Skupiny dobrovolníků ochrany obyvatelstva
SH ČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
TANA	traumatická neodkladná pomoc

TAPP	traumatická první pomoc
USAR	obřad složený z příslušníků HZS
VAK	Vodovody a kanalizace
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZZS	zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Z prezentace Obec Vepříkov – Požár 1911	14
Obrázek 2 Z prezentace Obec Vepříkov – Požár 1911	16
Obrázek 3 Blesková povodeň Vepříkov 2021	18
Obrázek 4 Obecní vlajka a znak obce – Obec Vepříkov	19
Obrázek 5 Cyklotrasa 4153.....	21
Obrázek 6 Přívalový déšť 11. července 2021	49
Obrázek 7 Požární přívěse pro hasiče.....	58
Obrázek 8 Popis vybavení Požárního přívěsu pro hasiče	58
Obrázek 9 Blesková povodeň Vepříkov 2021	59
Obrázek 10 Strategie rozvoje obce Vepříkov 2020 – 2027	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Kapacita krátkodobého nouzového ubytování.....	42
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I: Plán krizové připravenosti obce Vepříkov – návrh
- Příloha P II: Dokumentace obce pro řešení mimořádných událostí a krizových situací obce Vepříkov – návrh
- Příloha P III: Pomocná část k dokumentaci obce – návrh
- Příloha P IV: Vzor dotazníku Povědomí občanů o ochraně obyvatel
- Příloha P V: Informační leták Skupiny dobrovolníků ochrany obyvatelstva – SDOO
- Příloha P VI: Schéma zařazení Dobrotýmu do struktury řízení v Jihomoravském kraji

**PŘÍLOHA P I: PLÁN KRIZOVÉ PŘIPRAVENOSTI OBCE
VEPŘÍKOV – NÁVRH**

**PLÁN KRIZOVÉ
PŘIPRAVENOSTI**
Obce VEPŘÍKOV

Č. j.: Vep-XXXX/2024

Schválil:

Ve Vepřikově

.....
Petr Bárta

Dne: 3. 5. 2024

starosta

Plán krizové připravenosti Obce Vepříkov (dále jen „PKP“) je základním nástrojem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty.

(Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017), (Plán krizové připravenosti, 2019)

Zpracovatelem KP Obce Vepříkov je Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina (dále jen „HZS KV“). Ten při zpracování KP obce vychází z platných právních předpisů, zejm. ze zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8, a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení, a z „Metodiky zpracování krizových plánů podle § 15 až 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů“ vydanou Ministerstvem vnitra – Generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky (č. j.: MV-140690-1/PO-PKR-2011).

Na zpracování KP Obce Vepříkov se kromě HZS KV podílí zastupitelstvo obce Vepříkov, další orgány veřejné správy a ostatní dotčené subjekty, pokud je řešená problematika v jejich kompetenci.

(Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017)

(Plán krizové připravenosti, 2019)

KP – dokumentace obce Vepříkov se skládá z:

části A – základní, B – operativní a C – pomocné.

**PŘÍLOHA P II: DOKUMENTACE OBCE VEPŘÍKOV PRO ŘEŠENÍ
MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ A KRIZOVÝCH SITUACÍ – NÁVRH**

OBEC VEPŘÍKOV

**Dokumentace obce Vepříkov pro řešení
mimořádných událostí a krizových
situací**

část	kapitola	odkaz	
ZÁKLADNÍ ČÁST	1. Informace o plánu <i>(důvod zpracování)</i>	str. 3	
	2. Přehled možných ohrožení <i>(výčet ohrožení na území obce + odkazy na operativní část)</i>	str. 5	
	3. Zajištění akceschopnosti <i>(zjištění vzniku MU, vyzoomění, aktivace KŠ, svolání členů KŠ, spojení)</i>	str. 9	
	4. Zásady používání plánu <i>(manipulace s plánem, odpovědnost)</i>	str. 10	
	5. Legislativa <i>(výčet právních předpisů, atd.)</i>	str. 10	
	6. Povinnosti a oprávnění orgánů obce při přípravě a řešení MU a KS <i>(zákon o IZS, krizový zákon)</i>	str. 11	
OPERATIVNÍ ČÁST	POVINNÉ	<u>ÚNIK NEBEZPEČNÉ LÁTKY PŘI PŘEPRAVĚ</u> – postup řešení	A1
		<u>PŘÍVALOVÉ DEŠTĚ</u> – postup řešení	A2
		<u>VICHŘICE / TORNÁDA</u> – postup řešení	A3
		<u>POŽÁR (LESNÍ, V OBCI)</u> – postup řešení	A4
		<u>DLOUHODOBÉ NARUŠENÍ DODÁVEK ELEKTŘINY</u> – postup řešení	A5
		<u>NARUŠENÍ DODÁVEK PITNÉ VODY</u> – postup řešení	A6
	NEPOVINNÉ	<u>HROMADNÁ SILNIČNÍ NEHODA</u> – postup řešení	A7
		<u>DLOUHODOBÉ NARUŠENÍ DODÁVEK PLYNU</u> - postup řešení	A8
		<u>LETECKÁ NEHODA</u> – postup řešení	A9
POMOCNÁ ČÁST KONKRETNÍ	<u>Důležité kontakty</u> <i>KŠ obce, složky IZS, havarijní a pohotovostní služby, ...</i>	B1	
	<u>Způsob varování a vyzoomění v obci</u> <i>prostředky varování a vyzoomění obyvatelstva</i>	B2	
	<u>Způsoby evakuace</u> <i>vyhlášení evakuace, shromažďovací prostory, dopravní zabezpečení</i>	B3	
	<u>Nouzové přežití</u> <i>ubyt. a strav. kapacity, nouz. zdroje pitné vody, nouzové základní služby obyvatelstvu</i>	B4	
	<u>Síly a prostředky dislokované na území obce</u> <i>Složky IZS (základní, ostatní), další využitelné síly a prostředky ...</i>	B5	
	<u>Krizové řízení ORP okresu Havlíčkův Brod</u> <i>kontakty...</i>	B6	
	<u>Základní údaje o obci</u> <i>geografické a demografické údaje, významné subjekty / objekty, infrastruktura</i>	B7	
	<u>Mapa obce</u>	B8	
POMOCNÁ ČÁST OBEČNÁ	<u>Nahlášení mimořádné události</u>	C1	
	<u>Varování obyvatelstva</u>	C2	
	<u>Improvizované ukrytí</u>	C3	
	<u>Evakuace, evakuační zavazadlo</u>	C4	
	<u>Improvizovaná ochrana</u>	C5	
	<u>Humanitární pomoc</u>	C6	
	<u>Následná opatření</u>	C7	

1. Informace o plánu

Dokumentace obce pro řešení mimořádných událostí a krizových stavů obce Vepříkov (dále jen „plán“) je zpracován pro přípravu a řešení mimořádných událostí, které se mohou vyskytnout na území obce. Je základním dokumentem obecního úřadu pro zabezpečení úkolů a opatření na ochranu životů, zdraví, majetku nebo životního prostředí při vzniku mimořádných událostí.

Stěžejní část plánu tvoří dokumenty v příloze „A“ (tzv. operativní část), kde jsou uvedeny jednotlivé kroky řešení té konkrétní situace, která může v obci nastat s odkazy na další dokumenty, které se nachází v příloze „B“, resp. v příloze „C“ (pomocná část – konkrétní nebo obecná).

Zpracovatelem plánu jsou orgány obce v součinnosti s Hasičským záchranným sborem Kraje Vysočina, který poskytuje obcím metodickou pomoc při zpracování (charakter možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení). Tento dokument vychází z Havarijního a Krizového plánu Kraje Vysočina a krizových plánů ORP. Je dokumentem starosty obce k řešení mimořádných událostí a krizových situací a vyhlášení krizových stavů (zákon č. 239/2000 Sb., o IZS, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy).

Mimořádnou událostí (MU) se rozumí škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Jestliže MU dosáhne takových rozměrů, že předurčené zdroje postiženého územního celku k jejímu řešení nestačí, je třeba použít nadstandardních opatření státu – vyhlášení krizového stavu (KS). Mimořádnou událost po dobu vyhlášení krizového stavu označujeme jako krizovou situaci. Jsou vyvolány činností člověka, přírodními vlivy, ekologickými nebo průmyslovými haváriemi, nehodami. Starosta obce zajišťuje připravenost obce na mimořádné události a krizové situace ve svém správním obvodu. (Plán krizové připravenosti, 2019)

Ochranou obyvatelstva se rozumí plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku.

(Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017)

Plán schvaluje starosta obce.

Krizové stavy:

1. Stav nebezpečí je vyhlášen hejtmanem kraje pro území kraje nebo jeho část. Doba trvání stavu nebezpečí je nejvýše 30 dnů (lze prodloužit jen se souhlasem vlády).

2. Nouzový stav vyhláší vláda ČR pro celý stát nebo omezené území. Doba trvání nouzového stavu je nejvýše 30 dnů (lze prodloužit jen se souhlasem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR).

3. Stav ohrožení státu vyhláší Parlament ČR na návrh vlády pro celý stát nebo omezené území v případech, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Doba trvání v tomto případě není nijak omezena.

4. Válečný stav – souvisí s obranou ČR před vnějším napadením.

Krizová rizika stanovená Krizovým plánem Kraje Vysočina:

Krizová ohrožení v KV s vysokým rizikem, řešená z úrovně kraje

- narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu
- přirozená povodeň
- zvláštní povodeň
- radiační havárie
- extrémní vítr

Krizová ohrožení v KV s vysokým rizikem, řešená z centrální úrovně (nelze řešit z úrovně kraje)

- narušení dodávek plynu velkého rozsahu
- narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu
- narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury
- narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací
- narušení dodávek potravin velkého rozsahu
- narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu
- migrační vlny velkého rozsahu

Krizová ohrožení v KV, s rizikem středním:

- přívalová povodeň
- extrémní dlouhodobé sucho
- únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení
- sněhová kalamita
- narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu
- epidemie – hromadné nákazy osob
- tornádo
- vydatné srážky
- požár v zástavbě a v průmyslu
- výskyt extrémně vysoké teploty
- závažná nehoda v drážní dopravě
- průval odkališť a zamoření vodotečí škodlivými látkami – vliv na ostatní státy
- narušování zákonnosti velkého rozsahu
- výbuch v zástavbě a v průmyslu
- epizootie – hromadné nákazy zvířat
- závažná nehoda v letecké dopravě
- námraza,
- požár v přírodě
- narušení dodávek tepla velkého rozsahu
- výskyt extrémně nízké teploty
- závažná nehoda v silniční dopravě
- výbuch ve skladu výbušnin, trhavin, munice, střeliva
- únik nebezpečné chemické látky při přepravě
- krupobití
- únik biologických agens a toxinu při přepravě
- požár v tunelu

(Plán krizové připravenosti, 2019)

2. Přehled možných ohrožení

Na základě zpracované analýzy rizik v Kraji Vysočina je obec Vepříkov s velkou pravděpodobností ohrožena těmito typy mimořádných událostí:

- únik nebezpečných látek (zejména při přepravě po silnici),
- přívalovými dešti, které mohou mít za následek vznik tzv. „bleskových“ povodní (tato situace není řešena v povodňových plánech obcí v rámci přirozených povodní – bleskové povodně mohou nastat prakticky kdekoliv na území ČR nezávisle na tom, zda je obec lokalizována v okolí vodních toků),
- vichřice či tornáda,
- požáry (v krajině – lesní, polní, požáry travin; v obci – budovy, infrastruktura),
- dlouhodobé narušení dodávek elektřiny
- narušení dodávek pitné vody (z důvodu technologické havárie nebo kontaminace zdrojů pitné vody).

a) „Povinně“ zpracované:

ÚNIK NEBEZPEČNÉ LÁTKY PŘI PŘEPRAVĚ

A1

obecný popis ohrožení + dopady	- k úniku nebezpečné látky může dojít při její přepravě po pozemní komunikaci (silnice III. třídy), může dojít k úniku kapalné látky do půdy, podzemní nebo povrchové vody, plynné látky do vzduchu (nejnebezpečnější případ z hlediska ohrožení obyvatel), v krajním případě může být únik doprovázen požárem nebo výbuchem - dopady: ohrožení zdraví a životů osob, zvířat, životního prostředí
preventivní opatření	- nelze stanovit
ohrožení v obci Vepříkov	- ohrožení jsou obyvatelé mimo objekty a v objektech v okolí hlavní silnice v obci, životní prostředí, zejm. půda a vodní toky - komunikace - možný rozsah ohrožení objektů a zařízení (obecní úřad, kulturní dům, prodejna, muzeum)

(Plán krizové připravenosti, 2019)

PŘÍVALOVÉ DEŠTĚ

A2

obecný popis ohrožení + dopady	těžko předvídatelný intenzivní déšť s následkem náhlého zaplavení sklepů obytných domů, komunikací, ucpání kanalizace a úzkých profilů mostů bahnem, listím apod., eroze na nezpevněných cestách a také polích a zahradách, sesuvů půdy, protržení hrází rybníků, odplavení a poškození nedostatečně upevněných předmětů, poškození břehů vodních toků.
preventivní opatření	je-li ČHMÚ vydána výstraha, že hrozí nebezpečí přívalových dešťů, je třeba o tom informovat obyvatele obce (systém SMS, rozhlas, megafony apod.) s doporučením provedení patřičných opatření: <ul style="list-style-type: none"> - majitelé vozidel připravit vozidlo k evakuaci nebo ho včas odvézt na bezpečné místo, - odvézt do bezpečí domácí a hospodářská zvířata, - připravit si prostředky pro zabezpečovací práce (pytle s pískem ...), - uzavřít přívod vody, plynu a elektrické energie, - uhasit otevřený oheň v topidlech, - připravit evakuační zavazadla pro všechny členy rodiny, - informovat se o způsobu a místě, kam se v případě evakuace přemístit, - přestěhovat majetek v domě do míst, která nejsou ohrožena povodní (vyšší podlaží), - utěsnit kanalizaci a odpady v přízemí a ve sklepech, - sledovat zprávy sdělovacích prostředků, - odstranit nebo řádně zajistit snadno odplavitelné předměty v okolí budovy, - v budově ani mimo budovu nenechávat v dosahu vody nebezpečné látky (chemikálie apod.), - řídit se pokyny orgánů obce a záchranářů (zvl. při evakuaci), - při odchodu z domu zabezpečit vchod a okna. <u>Dále (pro starosty):</u> <ul style="list-style-type: none"> - provést přípravu na možnou aktivaci krizového štábu obce
ohrožení v obci	- zejména objekty lokalizované v nižších polohách obce a v blízkosti místních vodních toků a na svazích

VICHŘICE / TORNÁDA

A3

obecný popis ohrožení + dopady	Vichřice: <ul style="list-style-type: none"> - jedná se o dlouhodobější atmosférický jev na rozsáhlém území (zvláště častý v horských oblastech), většinou spojený se změnou tlaku a přechodem atmosférické fronty. Intenzita se udává v metrech za sekundu – vichřice od 25 m/s (90 km/h) - nebezpečí spočívá kromě výše uvedeného také v možném dlouhodobějším výpadku el. energie, přerušení dopravních komunikací apod. Tornádo: <ul style="list-style-type: none"> - jedná se o lokální atmosférický vír s plošným rozsahem v řádu stovek metrů s velkou intenzitou bouřkové činnosti - v krátkém časovém období (minuty nebo desítky minut) může napáchat značné škody na budovách, vegetaci a elektrickém vedení
---------------------------------------	---

preventivní opatření	<p>je-li ČHMÚ vydána výstraha, že hrozí nebezpečí vichřice / tornáda, je třeba o tom informovat obyvatele obce (systém SMS, rozhlas, megafony apod.) s doporučením provedení patřičných opatření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zůstat doma, a pokud to není nezbytně nutné, nikam nevycházet, nevyjíždět - zkontrolovat uzavření všech oken a dveří - v blízkosti domu (zahradu) upevnit volně položené předměty (nebo je uschovat, je-li to možné) - odvést do bezpečí zvířata - ukryt automobil do garáže nebo zaparkovat mimo dosah pádu stromů - v případě tornáda se nezdržovat u oken a v místnostech těsně pod střechou - najít si bezpečnou místnost v nižších podlažích nebo ve středu budovy <p><u>Dále (pro starosty):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - provést přípravu na možnou aktivaci krizového štábu obce
ohrožení v obci	- může být ohrožena celá obec

POŽÁR (LESNÍ, V OBCI)

A4

obecný popis ohrožení + dopady	<ul style="list-style-type: none"> - v obci mohou být nejvíce ohroženy výrobní objekty zařazené do vyšší kategorie požárního nebezpečí, stodoly s uskladněnou slámou, senem, starší budovy v horším technickém stavu (zejm. komín a střecha) - k požárům v krajině (lesní požáry, požáry trávy) dochází především v letních měsících (extrémní sucho) vlivem blesku, lidské nedbalosti nebo úmyslného zapálení - dopady: ohrožení zdraví a životů osob, hospodářských i volně žijících zvířat, majetku, životního prostředí sáláním tepla a zplodinami hoření
preventivní opatření	dodržovat protipožární předpisy, udržovat budovy a technická zařízení v dobrém stavu, provádět pravidelné revize a údržbu technických zařízení
ohrožení v obci	- může být ohrožena celá obec

DLOUHODOBÉ NARUŠENÍ DODÁVEK ELEKTRINY

A5

obecný popis ohrožení + dopady	<p><u>narušení dodávky elektrické energie z důvodu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odstavení výroben elektrické energie (elektrárny jaderné, vodní a na fosilní paliva), - odstavení přenosové a distribuční soustavy – následkem může být rozpad soustavy jako celku, tj. i odstavení výroben. Obnova provozu celého systému je složitou záležitostí, - narušení funkčnosti dispečerského informačního a řídicího systému – kolaps celého řídicího systému má význam zcela zásadní, <p><u>možné přímé následky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ohrožení života a zdraví personálu výroben nebo rozveden el. energie, - zničení nebo poškození majetku infrastruktury energetiky,
---------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> - přímé poškození životního prostředí ve výrobnách el. energie (zejména na kapalná paliva), <u>možné velmi rozsáhlé sekundární následky (z nich vyplývají možné důsledky pro zdraví a život obyvatelstva, životní prostředí, ekonomiku, infrastrukturu):</u> - havárie radiační, způsobená vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, technické a technologické, - znečištění vody, ovzduší a přírodního prostředí haváriemi, - narušení finančního a devizového hospodářství státu, - narušení dodávek ropy a ropných produktů, plynu a tepelné energie, - narušení dodávek potravin, pitné vody, léčiv a zdravotnického materiálu, - narušení funkčnosti dopravní soustavy, veřejných telekomunikačních vazeb, veřejných informačních vazeb, - narušení zákonnosti, panika.
preventivní opatření	- nelze stanovit
ohrožení v obci	- celá obec

NARUŠENÍ DODÁVEK PITNÉ VODY

A6

obecný popis ohrožení + dopady	<ul style="list-style-type: none"> - má obvykle lokální charakter a je zpravidla spojena se vznikem jiné mimořádné události a jejím sekundárním dopadem např. extrémní dlouhodobá sucha, povodně, výpadky el. energie, technické a technologické havárie, terorismus - <u>možné následky:</u> - ohrožení života a zdraví požitím kontaminované pitné vody nebo vody z jiných neověřených zdrojů a nedostatečné hygieny, - vznik epidemií nebo hromadných onemocnění, - zničení nebo poškození majetku vodárenských zařízení, - poškození cisteren či jiných výdejních zařízení k výdeji pitné vody při možné panice nebo nepokojích, - narušení životního prostředí způsobené únikem chemikálií na úpravu vody po technologické nebo technické havárii a terorismu, diverzi a případné sabotáži, - ekonomické dopady – narušení nebo zastavení výroby a služeb závislých na dodávce pitné vody, vysoké náklady na zabezpečení nouzového zásobování pitnou vodou, rabování u prodejců balené pitné vody, - panika, narušení zákonnosti, zhoršení psychického stavu obyvatelstva
preventivní opatření	- nelze stanovit
ohrožení v obci	- celá obec

(Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017), (Plán krizové připravenosti, 2019)

b) nepovinný (zpracovávají jen ty obce, kterých se to týká):

Tato část obsahuje výčet dalších možných mimořádných událostí, které mohou dle provedené analýzy ohrožit obec Vepřikov. Součástí Operativní části budou postupy řešení pouze té mimořádné události, která v obci může nastat.

HROMADNÁ SILNIČNÍ NEHODA

A7

obecný popis ohrožení + dopady	<ul style="list-style-type: none"> - k hromadné silniční nehodě může dojít především na dálnicích a silnicích I. a II. třídy - příčinou mohou být špatný stav vozovky, lidský faktor, složité klimatické podmínky, srážka s lesní zvěří apod. - dopady: ztráty na životech, poškození vozidel, ohrožení životního prostředí únikem provozních kapalin, poškození komunikace a dopravních zařízení, omezení dopravy na daném území v řádu hodin
preventivní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - na potenciálně nebezpečných místech ve správním obvodu obce ve spolupráci s příslušným orgánem dopravy navrhnout a provést úpravy dopravních značení vedoucích k vyšší bezpečnosti (zejm. ke zpomalení provozu)
ohrožení v obci	<ul style="list-style-type: none"> - silnice Chotěboř – Habry - možný rozsah ohrožení – hlavní průtah obcí Vepřikov

DLOUHODOBÉ NARUŠENÍ DODÁVEK PLYNU

A8

obecný popis ohrožení + dopady	<p>Plyn: <u>narušení dodávky plynu z důvodu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - narušení transportu plynu v důsledku přírodní pohromy, - technologické havárie, - terorismu, - embarga – dlouhodobé přerušování dodávek, <p><u>možné přímé následky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - přímé ohrožení života a zdraví zaměstnanců plynárenských podniků a pracovníků likvidujících následky poškození plynárenského zařízení, - zničení nebo poškození majetku plynárenských podniků, - bez kontaminace životního prostředí, <p><u>možné sekundární následky:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - technické a technologické havárie velkého rozsahu, - vážné narušení produkce některých podniků, - narušení dodávek tepelné energie velkého rozsahu - narušení dodávek pro domácnosti – nutnost náhradního ubytování, - zvýšení nemocnosti obyvatelstva,
preventivní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - nelze stanovit
ohrožení v obci	<ul style="list-style-type: none"> - celá obec / část

LETECKÁ NEHODA

A9

obecný popis ohrožení + dopady	- k letecké nehodě může dojít kdekoli (ať již celostátního nebo regionálního významu), v intravilánu či extravilánu obce - dopady: ztráty na životech, ztráty na majetku, poškození infrastruktury, omezení dopravy na daném území v řádu hodin
preventivní opatření	- pravidelné předávání informací
ohrožení v obci	- vzdušný koridor Čáslav - možný rozsah ohrožení celý katastr obce

(Plán krizové připravenosti, 2019)

3. Zajištění akceschopnosti

Za zajištění akceschopnosti zodpovídá starosta obce. Pro přípravu a řešení mimořádných událostí je zřízen krizový štáb obce:

funkce	jméno, příjmení	kontakt (MT)	občanské zaměstnání
starosta	Petr Bárta	602 120 993	Starosta obce
místostarosta	Jiří Piskač	607 616 943	ZOD Kámen – vedoucí střediska Vepříkov
velitel JSDHO	Jakub Průša	702 019 153, 721 476 450	Servisní mechanik, CERE A s.
člen KŠ	Jiří Špitálník	602 643 075	podnikatel
člen KŠ	Jiří Průša	607 856 005	důchodce
člen KŠ	Zdeněk Špitálník	724 078 842	Zaměstnanec OÚ
člen KŠ	Jaroslav Špitálník	721 533 061	Zaměstnanec OÚ

Svolání členů krizového štábu obce

Svolání členů krizového štábu zajišťuje starosta obce. Jestliže vznikne mimořádná událost, jsou členové svoláni prostřednictvím mobilního telefonu. Členové krizového štábu jsou povinni mít v pracovní i mimopracovní době zapnutý mobilní telefon. Členové KŠ se dostaví na určené místo, kde budou seznámeni s charakterem mimořádné události a s úkoly.

Pracoviště krizového štábu obce:

Starosta obce zřizuje pracoviště krizového štábu obce.

Místo pracoviště KŠO: *Obecní úřad, zasedací místnost*

Náhradní pracoviště KŠO: *Čistírna odpadních vod – technická budova*

Materiální a technické zabezpečení pracoviště KŠ
<i>kompletní kancelářské zázemí</i>
Zázemí pro stravování, odpočinek a základní hygienické potřeby
<i>budova Kulturně společenského centra Vepříkov</i>
Materiální a technické zabezpečení náhradního pracoviště KŠ
<i>Alternativní zdroje el. energie, nutno převést – NTB, tiskárna</i>

Finanční zabezpečení krizových opatření

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů ukládá obcím ve svých rozpočtech na příslušný rok vyčlenit objem finančních prostředků potřebný k zajištění přípravy na krizové situace.

Obce dále ve svém rozpočtu na příslušný rok vyčleňují účelovou rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků. Ve výjimečných případech, kdy finanční rezerva na úrovni obce nedostačuje, může se starosta obce obrátit na krajský úřad. (Plán krizové připravenosti, 2019)

4. Zásady používání plánu

Plán odezvy orgánů obce Vepříkov na vznik mimořádné události není označen žádným stupněm utajení. Jedná se však o neveřejný dokument, se kterým se mohou seznamovat jen členové krizového štábu obce, příp. další osoby, které určí starosta obce.

Starosta obce/jím pověřený pracovník zodpovídá za manipulaci s plánem, resp. s jeho částmi, povoluje opisy a výpisy s plánu. V případě zjištění neoprávněné manipulace s plánem je starosta obce/jím pověřený pracovník povinen přijmout nezbytné kroky k zamezení nebo zmírnění následků neoprávněné manipulace s plánem. (Plán krizové připravenosti, 2019)

Plán je uložen v objektu obecního úřadu Vepříkov v elektronické a listinné podobě.

5. Legislativa

A - Základní:

- Zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změně některých zákonů (krizový zákon)
- NV č. 462/2000 Sb., k provedení § 27, § 28 z č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení
- VMV č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS
- VMV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

B - Ostatní:

- Zákon č. **59/2006** Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými NCHL
- Zákon č. **254/2001** Sb., o vodách (vodní zákon)

(Plán krizové připravenosti, 2019)

6. Povinnosti a oprávnění orgánů obce při přípravě a řešení mimořádných událostí a krizových situací

§ 15 zákona č. 239/2000 Sb.: Orgány obce (obecní úřad)

Orgány obce zajišťují připravenost obce na mimořádné události a podílejí se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva

Obecní úřad při výkonu státní správy za tímto účelem:

- a) organizuje přípravu obce na mimořádné události,
- b) podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
- c) zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob před hrozícím nebezpečím,
- d) hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- e) poskytuje hasičskému záchrannému sboru kraje podklady a informace potřebné ke zpracování havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,
- f) podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- g) vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany nebo staveb dotčených požadavky civilní ochrany v obci.

K plnění výše uvedených úkolů je obec oprávněna zřizovat zařízení civilní ochrany. Při zřizování těchto zařízení a plnění úkolů ochrany obyvatel jsou orgány obce povinny postupovat podle zákona o IZS a podle zákona o požární ochraně.

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými záchrannými a likvidačními pracemi a ochranou obyvatelstva. Za tímto účelem organizuje jejich školení. (Plán krizové připravenosti, 2019)

Obecní úřad je dotčeným orgánem z hlediska ochrany obyvatelstva při rozhodování o umístování a povolování staveb, změnách staveb a změnách v užívání staveb, odstraňování staveb a při rozhodování o povolení a odstraňování terénních úprav a zařízení.

§ 16 zákona č. 239/2000 Sb.: Starosta obce

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací:

- a) zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,
- b) organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou ORP evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,
- d) je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

§ 21 zákona č. 240/2000 Sb.: Starosta obce

Starosta obce zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací; ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí.

Starosta obce dále:

- a) za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení může zřídit krizový štáb obce jako svůj pracovní orgán,
- b) zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- c) plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány krizového řízení při přípravě na krizové situace a při jejich řešení a úkoly a opatření uvedené v krizovém plánu ORP,
- d) odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek krizového řízení určených Ministerstvem vnitra.

V době krizového stavu starosta obce:

- a) zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyrozumění orgánů krizového řízení, pokud tak již neučinil HZS kraje,
- b) nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,
- c) organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva,
- d) zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

Pokud starosta obce neplní v době krizového stavu úkoly stanovené tímto zákonem, může hejtman převést jejich výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmana zrušit.

§ 21a zákona č. 240/2000 Sb.: Obecní úřad

Obecní úřad dále za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizových situací:

- a) organizuje přípravu obce na krizové situace,
- b) poskytuje obecnímu úřadu ORP podklady a informace potřebné ke zpracování krizového plánu ORP,
- c) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob (§ 39d krizového zákona), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,
- d) vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob za stavu nebezpečí (§ 39e krizového zákona), pro kterou shromažďuje údaje, a předává údaje v ní vedené obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází,
- e) podílí se na zajištění veřejného pořádku,
- f) plní úkoly stanovené krizovým plánem obce s rozšířenou působností při přípravě na krizové situace a jejich řešení.

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení. (Plán krizové připravenosti, 2019)

Ostatní:

Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí starosta obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu. Nařízení obce se zveřejní též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu. Stejný postup se použije při vyhlášení změn obsahu již vydaného nařízení obce.

Náklady vynaložené na provedení krizových opatření stanovených obcí uhrazuje obec z obecního rozpočtu.

(Plán krizové připravenosti, 2019), (Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádné události, 2017)

B. POMOCNÁ ČÁST

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

B1

Krizový štáb obce:

funkce	jméno, příjmení	kontakt (MT)	občanské zaměstnání
starosta	Petr Bárta	602 120 993	Starosta obce
místostarosta	Jiří Piskač	607 616 943	ZOD Kámen – vedoucí střediska Vepříkov
velitel JSDHO	Jakub Průša	702 019 153, 721 476 450	Servisní mechanik, CEREAA a.s.
člen KŠ	Jiří Špitálník	602 643 075	podnikatel
člen KŠ	Jiří Průša	607 856 005	důchodce
člen KŠ	Zdeněk Špitálník	724 078 842	Zaměstnanec OÚ
člen KŠ	Jaroslav Špitálník	721 533 061	Zaměstnanec OÚ

Složky IZS	kontaktní osoba	kontakt	poznámka
HZS KV	npor. Ing. Daniel Forman	950 278 110	Hromádky z Jistebnice 753, CH
Policie ČR	npor. Bc. Ondřej Lauda	974 271 700	Mírová 294, Golčův Jeníkov
ZZS KV	MUDr. Michal Švarc	567 571 245	Legií 1710, Chotěboř

Havarijní služby	kontakt	poznámka
Elektrická energie	800 850 860	
Plynárny	1239	
Vodovody a kanalizace	569 430 211, 737 306 632	

Služby	jméno, příjmení	kontakt (MT)	činnost
hostinská činnost	Zuzana Krumlová	739 381 598	stravování
technika	Josef Jirsa	777 025 145	Bagry
technika	majetek obce	602 120 993	Traktor, dopravní automobil 9 míst
technika	ZOD Kámen	607 616 943	Čelní nakladač, traktory

ZPŮSOB VAROVÁNÍ A VYROZUMĚNÍ V OBCI

B2

Obec/místní část	Forma upozornění	Sociální síť	zvolený náhradní způsob	zabezpečuje
Vepříkov	SMS, email	Facebook	Místní rozhlas	starosta
Miřátky	SMS, email	Facebook	Místní rozhlas	starosta

ZPŮSOBY EVAKUACE

B3

Evakuace obyvatelstva (dále jen EVA) je souhrn opatření směřujících k organizovanému přemístění z ohroženého území.

Samovolná EVA – je neřízená, občan jedná z vlastního rozhodnutí, evakuuje se vlastními silami.

Řízená EVA – řídí ji orgány obce v koordinaci se složkami IZS, probíhá formou samoevakuace (vlastními vozidly) nebo zajištěnými prostředky hromadné dopravy.

(Plán krizové připravenosti, 2019)

Prostory pro řízenou EVA

obec/místní část	vytipované místo shromažďování a přistavení autobusů
Vepříkov	Před budovou OÚ
Miřátky	U zastávky autobusu

Dopravní zabezpečení EVA

dopravce	sídlo	kontakt	spojení
ARRIVA Východní Čechy, a.s.	Sokolohradská 629, 583 01 Chotěboř	Dispečink Romana Pilařová	569 621 829, 569 622 066, 721 223 901
Jiří Toma Autobusová doprava	Sportovní 98, 582 81 Habry	Jiří Toma	722 909 047, 569 441 108

(Jágrík, 2024, zpracování vlastní)

Prostory a zařízení v obci a okolí vytipované pro zabezpečení nouzového ubytování a stravování/evakuační středisko

obec/místní část	organizace/adresa	kapacita		kontakt/telefon
		vyvař.	ubytov.	
Hotel, penzion, restaurace	Vepříkov 62	100		starosta
KD	Vepříkov 62		80	starosta
OÚ	Vepříkov 53		20	starosta

Nouzové ubytování Chotěboř

organizace	adresa	kontakt	kapacita		telefon
			vyvař.	ubytování	
VOŠ a OA Chotěboř	Na Valech 690		350	140	569 624 106
U Zámku	Riegrova č. 6	Jiří Moutelík	200	70	569 624 101, 608 876 894 + sál pro 200 osob
RS Geofond ČR	Železnohorská 450	Jaroslav Beneš	200	60	569 624 326, 724 035 498, 607 947 986
Hotel Vysočina	Nám. T. G. Masaryka 202	Jan Veselý	140	60	569 641 410

Přehled sil a prostředků (SaP) obce využitelných k odstranění následků mimořádné události

název objektu/ organizace	druh techniky	počet	kontaktní osoba/ telefon
JSDHO	PS 12	1	Jakub Průša / 702 019 153
JSDHO	Přívěs	1	Jakub Průša / 702 019 153
Obec Vepříkov	Dopravní automobil	1	Petr Bárta / 602 120 993

(Jágrík, 2024, zpracování vlastní)

Náhradní zdroje elektrické energie

vlastník	specifikace
Obec Vepříkov	El.centrála 3,5 kw, hasičská zbrojnice
	El.centrála 7 kw, ČOV Vepříkov
	El.centrála 2 kw, ČOV Miřátky

Zásobování vodou obce/nouzové zásobování vodou

vodojem/studně	vlastník	náhradní způsob/dodavatel při nefunkčnosti
Místní část Miřátky	obec	3 x studna, 1 x vrt
Vepříkov	obec	VaK Havlíčkův Brod

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ ORP OKRESU HAVLÍČKŮV BROD

B6

Kontakty na krizové řízení ORP okresu Havlíčkův Brod

Příjmení, jméno titul	Organizace	Funkce	Funkce KŠ	Mobilní Tel.	Telefon	Email
KŠ Havlíčkův Brod						
Zbyněk Stejskal	Město HB	starosta	předseda KŠ	603 974 889 730 184 337		zstejskal@muhb.cz
Ing. Václav Stejskal	Město HB	krizové řízení	tajemník KŠ		569 497 103	vstejskal@muhb.cz
KŠ Světlá nad Sázavou						
Ing. František Aubrecht	Město Světlá n/S.	starosta	předseda KŠ	777 568 317	569 496 622	aubrecht@svetlans.cz
Ing. Petra Koubská Samohelová	Město Světlá n/S.	krizové řízení	tajemník KŠ	724 167 206	569 496 697	koubska.samohelova@svetlans.cz
KŠ Ledeč nad Sázavou						
Ing. Hana Horáková	Město Ledeč n/S.	starostka	Předseda KŠ	602 393 913	566 466 612	hana.horakova@ledecns.cz
Ing. Marie Peňasová	Město Ledeč n/S.	krizové řízení	tajemník KŠ	733 189 020	566 466 630	marie.penasova@ledecns.cz
KŠ Chotěboř						
Ing. Ondřej Kozub	Město Chotěboř	starosta	předseda KŠ	724 216 045	569 641 107	kozub@chotebor.cz
Monika Doležalová	Město Chotěboř	krizové řízení	tajemník KŠ	602 762 126	569 641 170	dolezalova@chotebor.cz

Přehled demografie obce Vepříkov

obec	obyvatelstvo	v tom		
	celkem	muži	ženy	děti a mládež
Vepříkov	257	99	120	40

místní části obce/samoty	obyvatelstvo	v tom		
	celkem	muži	ženy	děti a mládež
Miřátky	79	31	41	7

Přehled zdravotně postižených osob (tělesně, mentálně) a osob vyžadující zvláštní péči (senioři apod.)

jméno a příjmení	adresa	druh postižení
NEJSOU		bez potřeby asistence

Veřejné a sociální služby

obecní úřad/ organizace apod.	adresa	kontakt	kontaktní osoba
OÚ	Vepříkov 53	602 120 993	Bárta Petr
SDH	Vepříkov 53	607 616 943	Piskač Jiří
ČOV	Vepříkov 53	602 120 993	Bárta Petr
SDH Miřátky	Miřátky 33	602 120 993	Bárta Petr
Stodola krásných krámů z. s.	Vepříkov 53	601 346 143	Stehno Jaroslav
MO ČSCH	Vepříkov 53	724 023 398	Beránek Vlastimil
Cyklistický klub	Vepříkov	777 644 125	Adam Tomáš

Přehled firem, právnických a podnikajících fyzických osob na území obce

název	adresa firmy	kontakt	předmět podnikání
Petr Dvořák	Miřátky 6	731 565 215	Stavební a truhlářské řezivo
Petr Dvořák	Miřátky 6	731 565 215	podlahářství
Truhlářství Vepříkov	Vepříkov 48	602 644 122	truhlářské práce
Leoš Doležal – autoservis	Vepříkov 89	608 941 127	autoservis
Josef Jirsa	Vepříkov 85	777 025 145	zemní a výkopové práce
JaBo, s.r.o.	Vepříkov 42	601 540 588	sklad léčiv distribuce

Zemědělství

název firmy	adresa firmy	předmět podnikání	počet zaměstnanců
ZOD Kámen	Kámen 75	Zemědělská činnost	15

chov hospodářských zvířat	majitel/adresa firmy	počet kusů	počet zaměstnanců
ZOD Kámen	Kámen 75	200 jalovic	4
		200 telat	

Silniční komunikace

silnice číslo	mezi obcemi		přes	ADR/RID
	z	do	obce/ místní části	
3469	Chotěboře	Miřátek	Nejepín, Vepříkov	
34517	Vepříkov	Běstviny	Borek, Spačice	

Kulturní památky místního významu

- Stodola krásných krámů z. s. – muzeum
- Pomník padlých ve světové válce
- Roubenka
- Kaplička
- Křížky 7 ks

Složky ŽP

- chráněná území
- rozsáhlé lesní porosty Miřátky – Vepříkov ve vlastnictví obce 55 ha, státu a soukromníků

Přehled vodních toků, nádrží, které mohou způsobit záplavy

vodní tok, nádrž	ohrožené objekty (firmy)/počet osob	ohrožené obytné domy/počet osob
Vepříkovský potok	0	10

zpracovatel	<i>Vladimíra Jágrik</i>
adresa	<i>Vepříkov 107, 583 01 Chotěboř</i>
kontakt	<i>731 576 545</i>

Topografická mapa obce Vepříkov

Letecká mapa obce Vepříkov

Topografická mapa místní části Miřátky

Letecká mapa místní části Miřátky

PŘÍLOHA P III: POMOCNÁ ČÁST K DOKUMENTACI OBCE

C1

NAHLÁŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

č.	situace	str.
1	KDY KTERÉ ČÍSLO VOLAT	1
2	JAK SPRÁVNĚ NAHLÁSIT UDÁLOST	1

1. Kdy které číslo volat

- 150 Hasiči – požár, výbuch, živelní pohroma, únik nebezpečných látek, technické havárie, vyprošťování osob, atd.
- 155 Zdravotnická záchranná služba – náhlé ohrožení života nebo zdraví osob.
- 158 Policie ČR – krádež, násilí, nález mrtvé osoby, závažná dopravní nehoda, nález podezřelého předmětu (nevybuchlá munice...), atd.
- 156 Městská (obecní) policie (pokud je v obci / městě zřízena) – vandalismus, drobná kriminalita, špatné parkování ohrožující bezpečnost, rušení nočního klidu, atd.
- 112 Jednotné evropské číslo tísňového volání – vždy při závažnějších mimořádných událostech, potřebujete-li pomoc více složek. Tato linka je zvláštní i tím, že obsluhující operátoři hovoří i běžnými světovými jazyky. Provozuje ji Hasičský záchranný sbor ČR.

Na všechna čísla lze volat 24 hodin denně. Linky jsou pro volajícího bezplatné a dá se na ně volat i z mobilních telefonů bez kreditu a SIM karty.

Pokud zavoláte na špatné číslo, nic se neděje. Jednotlivé složky si volání předají mezi sebou. Jen budete muset třeba opakovat stejné informace, které jste již před chvílí říkali jinému operátorovi. To ale stojí drahocenný čas a záchranáři vyjedou později.

2. Jak správně nahlásit událost

Než zavoláte na tísňové číslo, udělejte vše pro své vlastní bezpečí (dostatečná vzdálenost od požáru nebo místa nehody...)! Uklidněte se, zorientujte se v okolí (operátor bude chtít vědět, kde se přesně událost stala). Během hovoru se snažte mluvit pomalu, klidně a srozumitelně.

Operátorovi nahlaste:

CO SE STALO? - popis události, rozsah, počet postižených nebo ohrožených osob

KDE SE TO STALO? - pokud možno přesná adresa nebo popis místa události

KDO VOLÁ? - jméno a kontakt na volajícího

Nezavěšujte, je možné, že operátor bude mít další dotazy. Po ukončení hovoru nevytáhněte telefon. Operátor může volat zpět pro ověření nebo upřesnění údajů!

Zdroj: projekt *Vaše cesty k bezpečí* – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci

Č.	situace	str.
1	JAK FUNGUJE VAROVNÝ SYSTÉM V ČR A K ČEMU SLOUŽÍ	1
2	DRUHY SIGNÁLŮ	1
3	VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA V OBCI	2
4	CO DĚLAT KDYŽ VÝSTRAHA NEFUNGUJE	2
5	JAK SE ZACHOVAT PO SPUŠTĚNÍ VAROVNÉHO SIGNÁLU „VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA“	3

1. Jak funguje varovný systém v ČR a k čemu slouží

V České republice je zaveden systém varování obyvatelstva, který pokrývá téměř 100% všech trvale osídlených oblastí naší země.

Je tvořen převážně sirénami, ale také obecními rozhlasy, napojenými na dálkové ovládání nebo ovládanými ručně/místně. Některé sirény (elektronické) „umějí mluvit“, tj. po zaznění signálu je automaticky sdělena tísňová informace. Obdobně to platí i pro některé obecní rozhlas (plní funkci místních informačních systémů). Většina sirén je však staršího typu (rotační), pouze „houkají“ a po zaznění signálu není možné prostřednictvím sirény sdělit obyvatelům obce druh ohrožení. Proto je důležité umět rozlišovat jednotlivé druhy signálů.

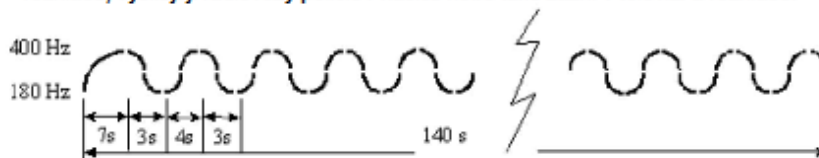
Celý systém slouží k okamžitému varování obyvatelstva při ohrožení takového charakteru, kdy je nezbytné okamžité ukrytí nebo evakuace. V České republice od r. 2001 platí

pouze jeden varovný signál „Všeobecná výstraha“, který Vám sdělí, že „se něco děje“ a

je na Vás se rychle dostat na bezpečné místo a zjistit další informace.

2. Druhy signálů

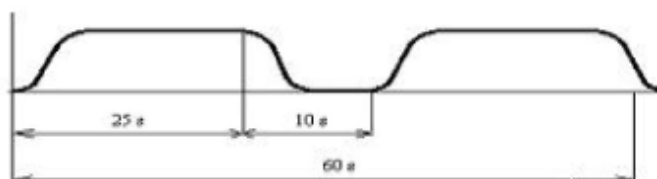
VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA – tento signál oznamuje hrozící nebezpečí a může zaznít kdykoli, v kteroukoli denní i noční dobu. Signál „Všeobecná výstraha“ je kolísavý tón po dobu 140 sekund a může zaznít 3x po sobě. U „mluvících“ sirén následuje informace o druhu ohrožení, např. „Nebezpečí zátopové vlny“, v každém případě ale příslušná tísňová informace zazní v nejbližší možné době po odeznění signálu zpravidla v obecním rozhlase, vysílají ji radiovozy policie / hasičů nebo také zazní v televizi a rozhlase.

ZKOUŠKA SIRÉN – tento signál uslyšíte nejčastěji, a to zpravidla každou první středu v měsíci ve 12.00 hodin. Ověřuje se jím funkčnost systému a také slyšitelnost sirén. Pokud v tuto dobu neslyšíte „svou“ sirénu v místě Vašeho bydliště, nahláste to na příslušný obecní úřad nebo hasičům. Signál „Zkouška sirén“ je nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund. U „mluvících“ sirén a některých obecních rozhlasích je doplněn informací „Zkouška sirén“. Zkouška sirén není tedy varovným signálem!

POŽÁRNÍ POPLACH – tento signál slouží pouze ke svolání jednotek požární ochrany k výjezdu na zásah. Signál „Požární poplach“ je 1x přerušovaný tón po dobu 60 sekund, u elektronické sirény napodobující zvuk trubky HÓ-ŘÍ, HÓ-ŘÍ. Požární poplach také není varovným signálem! Při tomto signálu doporučujeme pouze zjistit, jestli se případný požár, nebo jiná mimořádná událost neděje ve Vašem bezprostředním okolí, a pokud Vás neohrožuje, zachovejte klid a nic nedělejte, nebudete-li k tomu záchranáři vyzváni.

3. Varování obyvatelstva v obci

Starosta obce odpovídá za zajištění varování osob v obci. Starosta nebo jím pověřený zaměstnanec obecního úřadu spustí sirénu lokálním ovládáním nebo vyžádá aktivaci sirény dálkovým ovládáním z vyznámovacího centra KOPIS IZS a všemi dostupnými prostředky doplní varovný signál verbální informací o druhu nebezpečí a způsobu ochrany.

O lokálním spuštění sirény v obci neprodleně informuje starosta obce nebo jím pověřený zaměstnanec obecního úřadu KOPIS IZS – kontakt viz část „B1 Důležité kontakty“.

4. Co dělat, jestliže se varování nespustí

V případě nefunkčnosti varovného systému zajistí neprodleně starosta obce nebo jím pověřený zaměstnanec obecního úřadu varování obyvatelstva adekvátním náhradním způsobem náhradní prvky varování viz část „B2 Náhradní prvky varování na území obce“. O nefunkčnosti neprodleně vyznámí KOPIS IZS JMK – kontakt viz část „B1 Důležité kontakty“.

5. Jak se zachovat po spuštění varovného signálu „Všeobecná výstraha“

VYHLEDAT ÚKRYT

Především se okamžitě ukryjte v jakékoli blízké zděné budově (i tehdy, jedete-li autem, zastavte a vyhledejte úkryt). Budova, do které se ukryjete, musí mít uzavíratelné prostory. Dejte přednost místnostem ve středu budovy bez oken, vyhněte se sklepním prostorám.

Některé chemické látky jsou těžší než vzduch a místo pod úrovní terénu by bylo životu nebezpečné. Pokud se nacházíte v cizím prostředí, nebojte se požádat kohokoli o pomoc a vpuštění do budovy. A naopak – poskytněte vlastní úkryt všem, kteří jej potřebují.

Pozor – v některých případech se do budov neukrývejte! V případě hrozby povodně najděte vhodné vyvýšené místo (kopec, úbočí kopce). Volné prostranství využijte i např. při rozsáhlém (např. lesním) požáru nebo sesuvu půdy.

ZODOLNIT ÚKRYT

Místnost, ve které se ukryjete, je třeba co nejlépe izolovat od okolního prostředí. To je důležité zvláště při úniku chemických nebo radioaktivních látek. Především zavřete dveře a okna. Vypněte větrání či klimatizaci a ucpěte ventilační otvory a okenní rámy. Nezapomeňte utěsnit i otvor pod dveřmi do místnosti. Použijte k tomu izolační pásky nebo např. deky. Pokud nemáte jinou možnost, k ucpání použijte vlastní oblečení.

Jak správně postupovat při zajištění improvizovaného úkrytí, naleznete v části "C3 Improvizované úkrytí".

ZJISTIT SI INFORMACE

Co nejdříve se snažte zjistit, jaký druh nebezpečí hrozí. V žádném případě zbytečně netelefonujte, především ne na tísňové linky. V případě rozsáhlé mimořádné události se vše důležité dozvíte z televize a rádia – především ČT 1 a ČRo 1-Radiožurnál, popř. z obecního rozhlasu nebo od zasahujících záchranářů.

Pokud nemáte v budově TV nebo radiopřijímač, pravděpodobně někdo z ukrytých bude mít discman, MP3 přehrávač nebo mobilní telefon s příjmem FM rádia. Dále postupujte podle pokynů z TV a rádií nebo zasahujících záchranářů.

Zdroj: projekt Vaše cesty k bezpečí – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci

č.	situace	str.
1	KDE JE TŘEBA SE UKRÝT	1
2	JAK JE TŘEBA SE UKRÝT	2

1. Kde je třeba se ukrýt

Uslyšíte-li varovný signál „Všeobecná výstraha“, okamžitě hledejte nejbližší možný úkryt.

Případ 1 – VZDUCH

Např. únik nebezpečných látek, živelní pohroma (mimo Případ 2)...

Jediný vhodný úkryt před většinou možných druhů nebezpečí, která přicházejí VZDUCHEM je pevná (zděná, panelová) budova s uzavíratelnými okny a dveřmi. Jako úkryt rozhodně nemůže sloužit automobil nebo jiný dopravní prostředek. Můžete jej však použít k rychlému přesunu k úkrytu. Při výběru budovy dejte přednost takové, která má více než jedno podlaží a více než jednu místnost. Zvláště při úniku nebezpečných látek je důležité ukrýt se v nadzemním podlaží, protože některé chemické látky jsou těžší než vzduch. Pokud je patrné, ze které strany vane vítr, ukryjte se v místnosti na závětrné straně, kde nebudou okna přímo vystavena vlivu proudění vzduchu s nebezpečnou látkou.

Nebezpečím mohou být i samotné povětrnostní jevy – např. blesky, náhlý přívalový déšť, kroupy, tornádo apod.). V těchto případech může být nebezpečné ukrýt v budově těsně pod střechem (zejména v místnostech se střešními okny). Ukryjte se v nižších patrech budovy a držte se ve větší vzdálenosti od oken.

Případ 2 – VODA

Např. povodeň, sesuv, kaverna...

Zcela odlišné ukrytí je třeba vyhledat, když nebezpečí přináší VODA. Nejčastějším nebezpečím u nás je povodeň, kdy je nutné vyhledat úkryt na vyvýšeném místě v okolí (zvláště v případě přívalové vlny mimo budovy!). Přírozená povodeň nemusí znamenat nebezpečí pro masivní a kvalitně stavěné budovy, přesto doporučujeme vyhledat úkryt tam, kde ze zkušenosti víte, že voda nemůže dosáhnout. Pozor na osamělé vyvýšeniny v rovinatém terénu – voda Vám může odříznout cestu a uvěznit Vás.

Mějte na paměti, že pokud jsou povodně doprovázeny déletrvajícím deštěm, může dojít na nestabilních svazích k sesuvu, proto se vyhněte úkrytu pod prudkými svahy, i když jsou mimo zaplavená území.

V případě zvláštní povodně (přívalová vlna v důsledku poškození hráze vodního díla) je nutné okamžitě vyhledat co nejvyšší místo v terénu a co nejrychleji se tam přemístit. V tomto případě je Váš život ohrožen nejvíce a jde o minuty. Přívalová vlna ničí vše, podobně jako vlna tsunami na pobřeží moře.

Případ 3 – OHĚŇ

Např. požár v budově, lesní požár...

V případě nebezpečí, které Vám hrozí od OHNĚ, je důležité se vzdálit kamkoli, kde budete z dosahu jak ohně samotného, tak i žáru a zplodin hoření.

Pokud jste v budově, pokuste se dostat ven přes prostory, které nejsou požárem zasázeny. Máte-li odříznutou cestu ven, zůstaňte v bezpečné místnosti a zamezte přístupu vzduchu k ohni, případně ustupujte do vyšších podlaží nebo na střechu. Pouze ve zcela nevyhnutelném případě, kdy Vás oheň bezprostředně ohrožuje v nižším nadzemním podlaží, se pokuste dostat ven oknem. Před skokem ale zvažte své schopnosti a důkladně prozkoumejte terén pod Vámi. Venku se okamžitě vzdalte od hořící budovy, může dojít k jejímu sesuvu nebo pádům částí budovy.

Jste-li ohroženi požárem ve volné krajině, vždy se snažte uniknout ve směru kolmém na směr větru tak, aby Vás kromě plamenů neohrozily zplodiny hoření. Jste-li daleko od obydlených míst, ukryjte se u nejbližšího vodního toku nebo alespoň v otevřené krajině, kde máte přehled o šíření požáru.

2. Jak je třeba se ukryt

Odolný úkryt je důležitý zejména v Případě 1, kterému se dále budeme podrobněji věnovat. Především při hrozbě úniku nebezpečných látek je třeba vybraný úkryt upravit tak, aby nedošlo k průniku ohrožující látky dovnitř. V místnosti, kde se ukýváte, je třeba uzavřít okna a dveře, vypnout větrací přístroje, utěsnit všechny otvory, zejména vývody větrání a klimatizace, dále utěsnit rámy oken a dveří. Předtím však (máte-li dostatek času), zkontrolujte uzavření všech dalších oken a dveří v budově, aby nevznikal průvan a kominovým efektem nedošlo k rozšíření nebezpečné látky po budově. Nezapomeňte na utěsnění klíčové díry a zejména otvoru pod dveřmi do místnosti. K utěsnění použijte lepicí pásky, namočené kusy látky (deky, prostěradla) a v krajním případě i vlastní oblečení.

Zvláštním případem je únik radioaktivních látek, kdy je nutné vyhledat místnost nejlépe v suterénu, bez oken, která má co nejsilnější stěny. Aby nedošlo k průniku radiace, mimo výše uvedené utěsnění by všechna okna a dveře měly být překryty naskládanými cihlami, pytli s pískem, deskami, plechem nebo jinými neprostupnými materiály. Nesmí však být znemožněno se bezpečně z úkrytu dostat ven.

Zdroj: projekt *Vaše cesty k bezpečí* – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci

č.	situace	str.
1	ZPŮSOB PROVÁDĚNÍ EVAKUACE	1
2	ZABEZPEČENÍ EVAKUACE	2
3	DRUHY EVAKUACE	3
4	ROZSAH EVAKUAČNÍHO OPATŘENÍ	4
5	ORGÁNY PRO ŘÍZENÍ EVAKUACE	4
6	ČINNOST KRIZOVÉHO ŠTÁBU OBCE PŘI REALIZACI EVAKUACE	5
7	ZVLÁŠTNOSTI PROVÁDĚNÍ EVAKUACE V RÁMCI POVODŇOVÉ OCHRANY	6
8	JAK SPRÁVNĚ POSTUPOVAT PŘI KRÁTKODOBÉM OPUŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	6
9	JAK SPRÁVNĚ POSTUPOVAT PŘI DLOUHODOBÉM OPUŠTĚNÍ DOMÁCNOSTI	7
10	EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO	7

1. Způsob provádění evakuace

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí.

Evakuace se provádí z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost.

Přednostně se plánuje pro následující skupiny obyvatelstva:

- a) děti do 15 let,
- b) pacienty ve zdravotnických zařízeních,
- c) osoby umístěné v sociálních zařízeních,
- d) osoby zdravotně postižené,
- e) doprovod výše uvedených osob.

Evakuace se plánuje:

- a) pro řešení mimořádných událostí, které vyžadují vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu,
- b) ze zón havarijního plánování jaderných zařízení nebo pracovišť s velmi významnými zdroji ionizujícího záření,
- c) ze zón havarijního plánování objektů nebo zařízení s nebezpečnými chemickými látkami, při hrozbě možného ozbrojeného konfliktu z území vyčleněného pro potřeby operační přípravy, předpokládané bojové činnosti a dalších zájmových prostorů ozbrojených sil v souladu s potřebami zajištění obrany státu. Opuštění míst ohrožených mimořádnou

událostí se plánuje do 48 hodin a u velké sídelní a průmyslové aglomerace až do 72 hodin od vyhlášení evakuace.

Plánování evakuačních opatření zahrnuje:

- a) stanovení evakuačních prostorů a pořadí jejich evakuace, vymezení evakuačních tras s dostatečnou propustností vozidel, stanovení potřeby a zajištění dopravních prostředků, zabezpečení činnosti evakuačních a přijímacích středisek, stanovení míst nouzového ubytování a vytvoření podmínek pro ubytování evakuovaného obyvatelstva,
- b) zajištění propustnosti evakuačních tras, regulaci pohybu obyvatelstva při evakuaci a provedení uzávěry evakuovaného prostoru,
- c) stanovení, přípravu a zajištění označení míst shromažďování, stanovení postupu při evakuaci ohroženého prostoru a kontrole opuštění obydlí, zajištění ostrahy evakuovaného prostoru,
- d) přípravu podkladů pro provedení příjmu evakuovaných osob, upřesnění potřeby nouzového ubytování, přípravu podkladů pro rozdělování evakuovaného obyvatelstva v evakuačních střediscích k přepravě do přijímacích středisek,
- e) přípravu na řízení dopravy s využitím grafikonů přepravy, založenou na analýze evakuačních tras a z ní vyplývající kapacitě,
- f) přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v přijímacích střediscích, pro přerozdělení evakuovaných osob a jejich přepravu do obcí přijímajících evakuované osoby,
- g) zajištění nouzového ubytování a přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v místech nouzového ubytování,
- h) přípravu postupů pro evakuaci a umístění hospodářského zvířectva, strojů, předmětů kulturní hodnoty, technických zařízení a materiálu k zachování nutné výroby,
- i) přípravu postupu informování osob,
- j) psychologickou přípravu osob před a v průběhu evakuace a při dlouhodobém pobytu v náhradním ubytovacím zařízení a
- k) zabezpečení dokumentace přijatých rozhodnutí a opatření realizovaných v průběhu celé evakuace.

2. Zabezpečení evakuace

Pořádkové zabezpečení evakuace

Zahrnuje zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti v průběhu celé evakuace. Pořádkové zabezpečení evakuace se zajišťuje v součinnosti s orgány Policie ČR, městské (obecní) policie a v případě velkého rozsahu mimořádné události (krizové situace) po schválení vládou ČR též jednotkami Armády ČR. Pořádkové a bezpečnostní opatření představují:

- uzavření ohroženého prostoru,
- bezpečnost a usměrnění dopravy,
- regulaci dopravy samovolné evakuace,
- ochranu a střežení majetku,
- udržení veřejného pořádku a zamezení panice,
- zamezení vstupu nepovolaným osobám do vymezeného prostoru,
- uzavírání určených komunikací,
- evidenci evakuovaných osob a jejich registraci v místě ubytování (v součinnosti s orgány místní samosprávy).

Dopravní zabezpečení evakuace

Zajišťuje obec v součinnosti místním dopravcem nebo s příslušným úřadem ORP. U organizované hromadné přepravy osob zabezpečuje zásobování pohonnými hmotami.

Zdravotnické zabezpečení evakuace

V první řadě zahrnuje zabezpečení poskytování předlékařské zdravotnické pomoci, převozu do zdravotnických zařízení a zabezpečení hygienicko-epidemiologických opatření. Zajišťuje obec v součinnosti se Zdravotnickou záchrannou službou a s příslušným orgánem veřejné správy.

Zabezpečení nouzového ubytování, zásobování a distribuce zásob

Zajišťuje obec ve spolupráci s příslušným úřadem ORP. Zahnuje v první řadě zabezpečení nouzového stravování a zásobování pitnou vodou, potravinami a nouzovými přídělky předmětů nezbytných k přežití. K tomu využije možnosti dle Havarijního plánu kraje, část C7-1.

Mediální zabezpečení evakuace

Zajišťuje obec ve spolupráci s obecní nebo státní policií. Mediální zabezpečení evakuace zahrnuje zejména zabezpečení varování obyvatelstva, vydání návodů pro chování obyvatelstva a následné předání potřebných tísňových informací - viz příloha [B3 Vzory tísňových a dalších zpráv obyvatelstvu](#).

3. Druhy evakuace

Z hlediska rozsahu se evakuace dělí na:

- a) **Evakuaci objektovou**, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva jedné nebo malého počtu obytných budov, administrativně správních budov, technologických provozů nebo dalších objektů.
- b) **Evakuaci plošnou**, která zahrnuje evakuaci obyvatelstva části či celého urbanistického celku, případně většího územního prostoru.
Evakuace plošná se plánuje a provádí jako evakuace **všeobecná** (při živelních pohromách a průmyslových haváriích) nebo **částečná** (v některých případech vojenského ohrožení).
Evakuaci **všeobecné** podléhají všechny skupiny osob (s výjimkou pracovníků určených k činnosti v ohroženém prostoru).
Evakuaci **částečné** podléhají některé nebo všechny zvláštní skupiny osob vyžadující zvýšenou péči.

Z hlediska doby trvání se evakuace dělí na:

- a) **Evakuaci krátkodobou**, kdy ohrožení nevyžaduje dlouhodobé opuštění domova. Pro evakuované osoby není zabezpečováno náhradní ubytování. Opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva nejsou prováděna nebo jsou prováděna v omezeném rozsahu (např. teplé nápoje, deky).
- b) **Evakuaci dlouhodobou**, kdy ohrožení vyžaduje dlouhodobý, více než 24 hodinový pobyt mimo domov. Pro evakuované osoby, postižené ztrátou trvalého bydliště v evakuační zóně, které nemají možnost vlastního náhradního ubytování (např. na chatě, chalupě nebo u příbuzných), je zabezpečováno přechodné náhradní (nouzové) ubytování a jsou v potřebném rozsahu prováděna opatření k zajištění nouzového přežití obyvatelstva.

V závislosti na zvolené variantě řešení ohrožení se evakuace dělí na:

- a) **Evakuaci přímou**, prováděnou bez předchozího ukrytí evakuovaných osob.
- b) **Evakuaci s ukrytím**, prováděnou po předchozím ukrytí evakuovaných osob a po snížení stupně prvotního ohrožení.

Z hlediska způsobu realizace se evakuace dělí na:

- a) **Evakuaci samovolnou**, kdy proces evakuace není řízen a obyvatelstvo v potřebě úniku před nebezpečím jedná dle vlastního uvážení (vesměs za využití vlastních vozidel). Nelze jí zabránit. Je však nutné vyvinout maximální úsilí řídicích orgánů k získání kontroly nad jejím průběhem.
- b) **Evakuaci řízenou**, kdy proces evakuace je řízen orgány pro řízení evakuace od jejího vyhlášení. Evakuované osoby se přemísťují po předem stanovených trasách organizovaně pěšky, s využitím vlastních dopravních prostředků nebo s využitím zajištěných prostředků hromadné přepravy.

4. Rozsah evakuačních opatření

Soubor evakuačních opatření zahrnuje

- Stanovení evakuačních zón a pořadí jejich evakuace, vymezení evakuačních tras s dostatečnou propustností vozidel, stanovení potřeby a zajištění dopravních prostředků, zabezpečení činnosti evakuačních a přijímacích středisek, stanovení míst nouzového ubytování a vytvoření podmínek pro ubytování evakuovaného obyvatelstva.
- Stanovení, přípravu a zajištění označení míst shromažďování, stanovení postupu při evakuaci evakuační zóny a kontrole opuštění obydlí.
- Zajištění propustnosti evakuačních tras, regulaci pohybu obyvatelstva při evakuaci, provedení uzávěry evakuovaného prostoru a zajištění jeho ostrahy.
- Přípravu podkladů pro provedení příjmu evakuovaných osob, upřesnění potřeby nouzového ubytování, přípravu podkladů pro rozdělování evakuovaného obyvatelstva v evakuačních střediscích k přepravě do přijímacích středisek.
- Přípravu na řízení dopravy s využitím grafikonů přepravy, založenou na analýze evakuačních tras a kapacitě z ní vyplývající.
- Přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v přijímacích střediscích, pro přerozdělení evakuovaných osob a jejich přepravu do příjmových obcí.
- Zajištění nouzového ubytování a přípravu dokumentace pro příjem evakuovaných osob v místech nouzového ubytování.
- Přípravu postupů pro evakuaci a umístění hospodářského zvířectva, strojů, předmětů kulturní hodnoty, technických zařízení a materiálu k zachování nutné výroby.
- Přípravu postupu informování osob.
- Psychologickou přípravu osob před a v průběhu evakuace a při dlouhodobém pobytu v náhradním ubytovacím zařízení.
- Zabezpečení řádného dokumentování přijatých rozhodnutí a opatření realizovaných v průběhu celé evakuace.
- Formuláře viz [B6 Tiskopisy](#).

5. Orgány pro řízení evakuace

Evakuaci zajišťují:

- a) obecní úřad,
- b) pracovní skupina krizového štábu, je-li zřízen,
- c) evakuační středisko,
- d) přijímací středisko.

Pracovní skupina krizového štábu zajišťuje zejména:

- a) řízení průběhu evakuace,
- b) koordinaci přepravy z míst shromažďování do evakuačních středisek,
- c) řízení přepravy z nástupních stanic hromadné přepravy do přijímacích středisek a dále do cílových míst přemístění,
- d) dopravní prostředky a jejich přerozdělování mezi evakuační střediska,
- e) řízení nouzového zásobování pro obyvatelstvo,
- f) koordinaci činnosti evakuačních středisek a přijímacích středisek,
- g) spolupráci s orgány veřejné správy a se zdravotnickými a humanitárními organizacemi,
- h) dokumentování průběhu celé evakuace.

Evakuační středisko

Zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany. Umísťuje se zpravidla v místě mimo evakuační prostor, ve kterém jsou evakuované osoby shromažďovány a informovány o dalším postupu.

Evakuační středisko zajišťuje zejména:

- a) řízení přepravy z míst shromažďování do evakuačního střediska s využitím dostupných dopravních prostředků,
- b) vedení evidence o příjmu evakuovaných osob a poskytování pomoci při slučování evakuovaných rodin,
- c) přerozdělování evakuovaných osob do předurčených příjmových oblastí a přijímacích středisek,
- d) vytvoření a označení místa pro podávání základních informací v prostoru evakuačního střediska,
- e) první zdravotnickou pomoc, popřípadě přednemocniční neodkladnou péči a převoz zraněných nebo nemocných do zdravotnických zařízení,
- f) vytýčení tras k nástupním stanicím hromadné přepravy,
- g) nocleh a stravování pro personál a evakuované obyvatelstvo, které se zdrží v evakuačním středisku déle než 12 hodin,
- h) udržování veřejného pořádku v prostoru evakuačního střediska,
- i) podávání informací o průběhu evakuace pracovní skupině krizového štábu.

Přijímací středisko

Zařízení zřetelně označené nápisem, případně mezinárodně platným rozeznávacím znakem civilní ochrany.

Přijímací středisko zajišťuje:

- a) příjem evakuovaných osob,
- b) přerozdělení evakuovaných osob do předurčených cílových míst přemístění a míst nouzového ubytování,
- c) první zdravotnickou pomoc a případný odvoz nemocných do vyčleněných zdravotnických zařízení,
- d) informování orgánů o průběhu evakuace,
- e) informování evakuovaných osob, zejména o místě nouzového ubytování a stravování,
- f) informování orgánů veřejné správy, dotčených evakuačními opatřeními, o počtech a potřebách evakuovaných osob.

V podmínkách malých obcí může být při krátkodobé evakuaci evakuační a přijímací středisko totožné.

6. Činnost krizového štábu obce při realizaci evakuace

- předat rozhodnutí k evakuaci organizátorům v první řadě na dotčené předškolní, školská, zdravotnická a sociální zařízení a dále na ostatní subjekty v obci,
- vydat prostřednictvím místního rozhlasu opakovaně pokyny k přípravě evakuace – možný text informace pro obyvatelstvo při vyhlášení evakuace viz část [„B3 Vzory tiskových a dalších zpráv obyvatelstvu“](#),
- vést evidenci evakuovaných osob – vzor formuláře pro evidenci evakuovaných osob viz část [„B6 Tiskopisy“](#),
- mít přehled o osobách, které zůstanou v evakuovaném prostoru, zabezpečit ukrytí, stravování, včasné vystřídání, hygienickou očistu a zdravotní vyšetření,
- organizovat regulaci dopravních prostředků k provedení evakuace,
- zajistit pomoc imobilním osobám a školským zařízením,
- postarat se o děti bez dozoru,
- organizovat pořádkovou službu při nastupování, určit vedoucí autobusů,
- mít přehled o samovolné evakuaci,
- zajistit sběr údajů a vyhodnocení hlášení o postupu evakuace,
- organizovat kontrolu opuštěného prostoru, úplnost provedení evakuace včetně nemocných a dětí bez dozoru, uzavření bytů a budov, evidence, ukrytí a zabezpečení osob ponechaných v prostoru (spojení), označení a přehled míst s ponechanými domácími zvířaty,
- v příjmové obci spolupracovat s obecním úřadem při evidenci obyvatel,
- o plněných opatřeních průběžně informovat OPIS IZS a starostu ORP (OÚ nebo KŠ).

7. Zvláštnosti provádění evakuace v rámci povodňové ochrany

Plánování evakuace ze záplavových území ohrožených přirozenými a zvláštními povodněmi vychází z hydrologických výpočtů, analýzy povodňového ohrožení, z dostupných podkladů správců povodí a správců vodních toků o pravděpodobné hranici území ohroženého přirozenými povodněmi a zvláštními povodněmi. Dotčený územně příslušný vodoprávní úřad, který záplavová území stanovuje, předává mapovou dokumentaci těchto území dotčeným stavebním úřadům a Ministerstvu životního prostředí.

Evakuace se při přirozených a zvláštních povodních zahajuje na základě rozhodnutí územně příslušných povodňových orgánů, v případě vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu na povodni ohroženém území, na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy. Evakuace se provádí podle zpracovaných povodňových nebo havarijních plánů.

Při plánování evakuace je třeba respektovat rozdílné působení dvou základních typů povodňového ohrožení a vycházet z podkladů příslušných povodňových plánů územního celku a havarijních plánů vybraných vodních děl.

Při ohrožení přirozenými povodněmi se evakuace provádí z prostorů ohrožených záplavami na základě rozhodnutí územně příslušného povodňového orgánu v závislosti na vyhodnocení aktuální povodňové situace a s ohledem na průběh a dobu příchodu záplavové vlny.

Při bezprostředním ohrožení bezpečnosti vodních děl a vývoji směřujícím k narušení jejich funkce a vzniku zvláštní povodně varují vlastníci vodních děl po vodním toku níže položené povodňové orgány, Hasičský záchranný sbor ČR a v případě nebezpečí z prodlení i bezprostředně ohrožené subjekty.

Při ohrožení zvláštní povodní, při dosažení kritických hodnot sledovaných jevů, a pokud hrozí bezprostřední havárie vodního díla doprovázená nebezpečím vzniku průlomové vlny, se provádí okamžitá evakuace ihned po varování obyvatelstva a nařízení evakuace, a to všemi dostupnými prostředky do předem stanovených prostorů.

Evakuace se plánuje s důrazem na rychlost a komplexnost přemístění obyvatelstva a zaměstnanců s ohledem na dobu příchodu čela průlomové vlny.

V případě bezprostřední hrozby nebo vzniku mimořádné situace na vodním díle, která vyžaduje záchranné povodňové práce, se evakuace provádí na základě rozhodnutí územně příslušného povodňového orgánu. V případě vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu na území ohroženém mimořádnou situací na vodním díle se evakuace provádí z tohoto území na základě rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy.

8. Jak správně postupovat při krátkodobém opuštění domácnosti

Pokud lze předpokládat, že se občané budou moci vrátit do svého domova již za několik hodin, postupuje se takto:

- vypnout všechny plynové a elektrické spotřebiče, které máte v provozu,
- elektrické spotřebiče odpojit ze zásuvky (mimo ledničky a mrazničky),
- uhasit otevřený oheň (krb, kamna, svíčky...),
- vypnout topení (plynový kotel),
- zhasnout před odchodem všechna světla,
- vzít s sebou i své domácí mazlíčky,
- uzamknout byt,
- ověřit, zda i ostatní v budově vědí o evakuaci,
- opustit budovu podle únikového značení nebo podle pokynů toho, kdo evakuaci řídí.

Při opuštění budovy se chovat klidně, pomáhat osobám se sníženou pohyblivostí a po opuštění budovy se shromáždit na místě, určeném k evidenci evakuovaných. Je nezbytné se zaevidovat, aby záchranáři při případné havárii po občanech nepátrali zbytečně v troskách budovy.

9. Jak správně postupovat při dlouhodobém opuštění domácnosti

Při dlouhodobém opuštění domácnosti je nejdůležitějším úkolem občanů si sbalit evakuační zavazadlo.

Pokud má občan sbaleno evakuační zavazadlo a byl dán pokyn k opuštění domácnosti, postupuje jako při krátkodobém opuštění domácnosti.

Mimo to ale při dlouhodobé evakuaci je třeba také vypnout i hlavní uzávěr plynu a vody (v případě povodně i elektřiny) a na vchodové dveře bytu umístit zprávu o tom, kdo, kdy a kam se občan evakuoval a kontakt, na kterém bude k zastížení. Toto platí zejména pro případ, kdy hodlají občané pobývat mimo oficiální místa, určená k nouzovému ubytování evakuovaných (např. na své chatě, u příbuzných).

10. Evakuační zavazadlo

Pokud dojde k takovému druhu ohrožení, kdy je nutné na více než jeden den opustit domácnost, je třeba si připravit evakuační zavazadlo pro sebe i ostatní členy domácnosti. Platí zásada, že každá osoba by měla mít jen jedno zavazadlo (dospělí do 25 kg, děti do 10 kg), ideální je kufr na kolečkách (dobrá skladnost, snadná manipulace), se kterým lze manipulovat jen jednou rukou, dále batoh (máte obě ruce volné) a nebo taška (nejméně vhodná). Nezapomeňte, že při přesunu se zavazadlem není vždy možné použít vlastní automobil (např. povodně). V mnoha domácnostech je také domácí zvíře, které je třeba vést (nést) s sebou.

Pro snadnější zapamatování lze obsah zavazadla rozčlenit do několika logických skupin:

1. jídlo a pití + nádobí,
2. cennosti a dokumenty,
3. léky a hygiena,
4. oblečení a vybavení pro přespání,
5. přístroje, nástroje a zábava.

Do první skupiny patří zejména trvanlivé a dobře zabalené potraviny, pitná voda (vše na 2-3 dny pro každého člena domácnosti), krmivo pro domácí zvíře, které berete s sebou, hrnek nebo miska, příbor a otvírák na konzervy. V případě, že máte individuální dietetický režim (např. bezlepková dieta, vegetariánství apod.), počítejte s tím, že v místech náhradního ubytování s hromadným zajištěním stravování bude možné Vám vyjít vstříc jen v omezené míře. Mějte tedy své speciální potraviny s sebou v dostatečném množství.

Do druhé skupiny řadíme osobní dokumenty (rodný list, občanský průkaz, cestovní pas, kartu zdravotní pojišťovny), jiné důležité dokumenty (pojistné smlouvy, stavební spoření, smlouvy o investicích, akcie) a peníze v hotovosti + platební karty.

Ve třetí skupině nesmí chybět především pravidelně užívané léky nebo zdravotní pomůcky, také doporučujeme vitamíny a běžné doplňky stravy. Dále si vezměte běžné hygienické potřeby v přiměřeném množství.

Čtvrtá skupina zahrnuje oblečení odpovídající danému ročnímu období, náhradní prádlo a obuv, spací pytel, karimatku, pláštěnku nebo deštník.

V páté skupině je důležitý především mobilní telefon s nabíječkou, FM rádio (stačí ve formě MP3 přehrávače, discmanu apod.) s nabíječkou nebo bateriemi, svítilna, zavírací nůž, šití, psací potřeby a dále předměty pro vyplnění volného času – knihy, hračky pro děti, společenské hry.

Zdroj: projekt Vaše cesty k bezpečí – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpeci, vyhláška MV č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

č.	situace	str.
1	KDY VYUŽÍT IMPROVIZOVANÉ OCHRANY	1
2	CO TO JSOU PROSTŘEDKY IMPROVIZOVANÉ OCHRANY	1
3	ZÁKLADNÍ ZÁSADY POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ IMPROVIZOVANÉ OCHRANY	2
4	CO DĚLAT PO NÁVRATU ZE ZAMOŘENÉHO PROSTŘEDÍ	2

1. [Kdy využít improvizované ochrany – informace pro občany](#)

Improvizovanou ochranu lze využít při úniku NL do prostředí, ke kterému může dojít chybou obsluhy, poruchou technologie výroby, při skladování nebo při přepravě NL. V případě vzniku havárie budete varováni sirénami a provedete patřičná opatření.

Jestliže musíte překonat zamořený prostor, příp. je vyhlášena evakuace obyvatelstva ze zamořeného místa, můžete se chránit použitím prostředků improvizované ochrany.

2. [Co to jsou prostředky improvizované ochrany – informace pro občany](#)

Jedná se prakticky o veškeré oděvní součásti a prostředky, které jsou dostupné v každé domácnosti. Základní prostředky, které můžete použít, Vám zde popíšeme, včetně jednotlivých kroků při jejich oblékání.

1. Ochrana dýchacích cest

V první řadě musíte ochránit Vaše dýchací cesty (tzn. nos a ústa). K tomu použijte:

- kus látky (přeložený kapesník, ručník, utěrka, apod.), kterou navlhčete.

K navlhčení můžete použít:

- obyčejnou vodu,
- v případě úniku čpavku přidejte kuchyňský ocet (1 lžíce octu/1 litr vody),
- v případě úniku NL kyselé povahy přidejte zaživací sodu (2 lžíce sody/1 litr vody).

Takto navlhčenou látku přiložte na nos a ústa a upevněte v zátylku šálou, či šátkem.

2. Ochrana očí

Po ochraně dýchacích cest následuje ochrana očí. K tomu použijte:

- brýle uzavřeného typu (lyžařské, potápěčské, plavecké, motocyklové),
- případně větrací průduchy přelepte lepicí páskou,
- jestliže nemáte doma žádné brýle podobného typu, můžete použít obyčejný průhledný igelitový sáček, který přetáhnete přes hlavu a stáhnete tkanicí, příp. gumou v úrovni lícních kostí (nad nosem).

3. Ochrana hlavy

K ochraně hlavy použijte:

- čepici, kuklu, šálu, klobouk, šátek, apod.,
- při jejich nasazování dbejte na to, aby vlasy byly úplně zakryty,
- totéž platí i u čela, krku a uší.

4. Ochrana povrchu těla

K ochraně povrchu těla můžete použít:

- kombinézu, kalhoty, sportovní soupravu atd.,
- přes ně použijte např. pláštěnku do deště, příp. dlouhý kabát,
- tyto oděvy dostatečně utěsněte u krku (použijte např. šálu), rukávů a nohavic (stáhněte např. provázkem nebo gumou).

5. Ochrana rukou a nohou

Ruce můžete chránit:

- rukavicemi (pryžové, kožené).

Na ochranu nohou použijte:

- nejlépe vysoké boty (kozačky, holínky).

3. Základní zásady použití prostředků improvizované ochrany – informace pro občany

- celý povrch těla musí být zakrytý, žádné místo nesmí zůstat nekryté,
- brýle a další ochranné prostředky co nejvíce utěsnit, rukávy a nohavice svázat provázkem nebo gumičkou,
- více vrstev ochranného oděvu = vyšší ochrana.

4. Co dělat po návratu ze zamořeného prostředí – informace pro občany

- odložte na chodbě, příp. v předsíni veškerý svrchní oděv včetně všech ochranných prostředků, které jste použili,
- vše uložte do igelitového pytle a zavažte jej,
- jestliže je to možné, pečlivě se osprchujte, utřete do sucha a oblékněte na sebe čistý oděv,
- nezapomeňte vyčistit uši, nos a provést výplach očí.

Zdroj: projekt *Vaše cesty k bezpečí* – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpecii

č.	situace	str.
1	HUMANITÁRNÍ POMOC	1

1. Humanitární pomoc

Humanitární pomoc je zpravidla řešena v souladu s:

- a) obecnými ustanoveními zákona č. 239/2000 Sb. (o integrovaném záchranném systému), zákona č. 240/2000 Sb. (o krizovém řízení) a zákona č. 241/2000 Sb. (o hospodářských opatřeních pro krizové stavy),
- b) nařízením vlády č. 463/2000 Sb. (o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva),
- c) usnesením vlády č. 684 ze dne 9. července 2003 (ke způsobu nakládání s majetkem státu, získaným z humanitární pomoci při řešení mimořádných událostí, při předávání fyzickým osobám, právnickým osobám, nevládním organizacím a správním úřadům),
- d) interním předpisem platným pro HZS ČR, č. j.: PO-377-7/OOB-2003 ze dne 31. prosince 2003 (Zásady postupu hasičských záchranných sborů krajů při organizování a koordinaci přijetí daru, movitých věcí, nabídnutých tuzemskými dárci v rámci humanitární pomoci, jejichž příjemcem není stát).

Z výše uvedených norem vyplývá, že:

- humanitární pomoc lze poskytovat a přijímat k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných nebo finančních prostředků, služeb nebo speciálních prací,
- humanitární pomoc je poskytována bezplatně orgány státní správy a orgány územních samosprávných celků, práv. osobami, podnikajícími fyzickými osobami, nevládními a neziskovými organizacemi, sdruženími občanů, skupinami osob a jednotlivci na základě výzev nebo z vlastní iniciativy formou nabídek,
- přehled nabídek a požadavků na humanitární pomoc vedou státní orgány, orgány územních samosprávných celků a humanitární organizace,
- sbírky pro humanitární pomoc (dle zákona o veřejných sbírkách a loteriích...) konají humanitární organizace na základě aktuálních požadavků z postižených oblastí. Humanitární pomoc z těchto sbírek je soustřeďována ve skladech org. složek státu; v konkrétním případě lze z důvodu účelnosti humanitární pomoc soustředit ve skladech humanitárních organizací,
- nakládání s humanitární pomocí, od oznámení nabídky poskytovatelem, po její výdej příjemci orgány státní správy, orgány územních samosprávných celků nebo humanitární organizace zajišťují tak, aby bylo vyloučeno její zneužití a zabráněno jejímu znehodnocení. Přitom se bezodkladně řeší místo určení, způsob doručení adresátům a výdej příjemcům humanitární pomoci.

Obsahem humanitární pomoci může např. být:

- věcné prostředky (základní předměty pro postižené obyvatelstvo),
- finanční prostředky sloužící nejčastěji k nákupu základních předmětů,
- duchovní (náboženská) a psychologická pomoc,
- poradenská pomoc (např. pojištění, likvidace následků, nakládání s vysoušeči, atp.).

Ve spolupráci s nevládními organizacemi je třeba vytvářet systém poskytování adresné a efektivní humanitární pomoci postiženému obyvatelstvu s využitím odpovídajícího informačního systému evidujícího nabídky, poptávky a jejich cílené aktuální využívání.

č.	situace	str.
1	NA CO SE ZAMĚŘIT PO POVODNI – INFORMACE PRO OBČANY	1
2	NA CO SE ZAMĚŘIT PO POVODNI – INFORMACE PRO STAROSTU	2

1. Na co se zaměřit po povodni – informace pro občany

Zkontrolujte své obydlí, zejména:

- statickou narušenost,
- obyvatelnost bytu/domu,
- rozvody energií (plyn, elektřina),
- stav studny,
- stav kanalizace a rozvodů vody,
- pokud neklesne hladina spodní vody, nečerpejte vodu ze sklepů domů (poměr tlaků – nebezpečí zborcení).

Podle pokynů hygienika:

- zlikvidujte potraviny zasažené vodou,
- zlikvidujte polní plodiny zasažené vodou,
- zlikvidujte uhynulé domácí zvířectvo, které bylo usmrceno povodní (vždy používejte ochranné prostředky!),
- nahlaste hygienikovi výskyt úhynu cizích domácích a divokých zvířat,
- nepijte vodu z místních zdrojů, pokud hygienik vodu jako pitnou neschválil.

Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si u obecního úřadu vyžádejte:

- finanční pomoc,
- pitnou vodu, potraviny, sezónní oblečení, hygienické potřeby,
- potřebné nářadí (pro likvidaci povodňových škod),
- další potřebné prostředky (dezinfekční, ochranné atd.).

Při obnově studní a zdrojů pitné vody se řiďte pokyny odborníků a zabezpečte:

- vyčištění studny a odčerpání znečištěné vody,
- chemické ošetření vody ve studni,
- laboratorní prověření kvality vody,
- povolení hygienika o používání obnoveného zdroje pitné vody.

Kontaktujte Vaši pojišťovnu ohledně náhrady škody:

- ohlaste pojistnou událost pojišťovně v souladu s pojistnými podmínkami,
- vyhotovte soupis škod, případně je zdokumentujte (fotografie, znalecký posudek, účty, svědectví),
- při řešení pojistné události postupujte podle pokynů pojišťovny,
- po uzavření šetření bude následovat odškodnění (náhrada škody).

Pokud možno aktivně se zapojte při likvidaci následků povodní:

- informace o možnosti zapojit se do obnovovacích prací lze obdržet od obecního (městského) úřadu,
- jedněte s rozvahou, pomáhejte sousedům, starým a nemocným lidem,

- dodržujte pokyny územně příslušných správních úřadů,
- dbejte dodržování hygienických zásad při pracích na území zasaženém povodní a nechte si řádně ošetřit každé otevřené zranění,
- odstranění škod způsobených povodní lze v řadě případů zvládnout svépomocí; nepodceňujte nebezpečí dlouhodobé práce v extrémních podmínkách,
- odstranění škod způsobených povodní je dlouhodobý proces náročný na materiální, finanční a psychologickou podporu; vzájemná pomoc a sociální péče o postižené je většinou nezbytná a je vhodné ji co nejvíce využívat

2. Na co se zaměřit po povodni – informace pro starostu

- odvolávání dle vývoje povodňové situace II. a III. SPA, odvolání SPA se oznamuje povodňovému orgánu obce s rozšířenou působností (ten krajskému), správčům toků, KOPIS HZS kraje,
- organizace obnovy povodní narušených funkcí zasaženého území, např. zajištění čerpadel, vysoušečů, pomoc složek dobrovolných hasičů atd.,
- s provozovateli sítí (voda, plyn, elektřina) na území obce kontrola funkčnosti zařízení, případně upozornění na poruchy těchto zařízení,
- společný podíl s povodňovými orgány sousedních obcí a se zástupci správců toků na provádění povodňových prohlídek postižených území,
- sepsání povodňových škod na území zasaženém povodní,
- podíl na odstraňování povodňových škod (mimo investiční akce),
- shromažďování materiálů pro vypracování souhrnné zprávy o povodni,
- zajišťování náhradního ubytování a stravování osobám postižených povodní,
- zpracování souhrnné zprávy o povodni v předepsaném rozsahu, která se poskytuje do 3 měsíců od ukončení povodně nadřazenému povodňovému orgánu a správci povodí.

Zdroj: projekt Vaše cesty k bezpečí – dostupný na www.firebrno.cz/vase-cesty-k-bezpecj, Příprava starostů obcí JMK (skripta – 2011); Č. j.: HSBM-42-25/1-00KR

PŘÍLOHA P IV: VZOR DOTAZNÍKU POVĚDOMÍ OBČANŮ O OCHRANĚ OBYVATEL

Vážení spoluobčané obce Vepříkova a Miřátky,

oslovuji Vás s dotazníkem „Povědomí občanů o ochraně obyvatel“, který by nám mohl pomoci ke zlepšení informovanosti občanů, jak se zachovat při Mimořádných událostech (MU), krizových stavech (KS) a jak zvýšit naši bezpečnost. Dotazník je anonymní.

Tento dotazník by nám měl pomoci vytvořit si představu, jak jsme připraveni na MU a KS. Máte-li podnět, co by v informačním letáčku být mělo, co by Vás zajímalo, uveďte krátce v závěru dotazníku. Bude postačující vyplnit jeden dotazník za rodinu.

Dotazník bude použit jako podkladový materiál pro zpracování Dokumentace obce při řešení MU a KS obce Vepříkov a také v mé bakalářské práci, jehož bude součástí a napomůže i HZS Havlíčkův Brod v aktualizaci současných dokumentací.

Vyplněné dotazníky prosím odevzdejte do konce roku 2023: do krabičky v prodejně COOP ve Vepříkově u paní Jaroslavy Bártové, nebo vhodte do domovní schránky Vepříkov č.p. 107 Vladimíra Jágrik (nová zástavba).

Již nyní Vám všem velice děkuji za pomoc a podporu udělat naše obce bezpečnější.

Vladimíra Jágrik

Dotazník:

1. Jste muž/žena (pravdivé zakroužkujte)
2. Váš věk (zakroužkujte rozmezí): 15-17, 18-25, 26-35, 36-50, 50 a více let
3. Bydlíte trvale v obci Vepříkov, nebo Miřátky: ANO/NE
4. Co je Mimořádná událost ve smyslu ochrany obyvatelstva?
5. Víte, kde obec zveřejňuje informace, jak by se měli občané zachovat při Mimořádné události? ANO/NE
6. Co je Krizový stav?
7. Co by mělo obsahovat nouzové zavazadlo?
V případě, že by byla nařízena evakuace, máte je připravené? ANO/NE

- 8.** Co je evakuace?
- 9.** Na jak dlouho máte zásobu potravin v případě vzniku MU?
- 10.** Kolik litrů balené vody máte v domácnosti pro případ nouze?
- 11.** Jak se ochránit v případě kontaminace ovzduší toxickými látkami?
- 12.** Kde dané informace vyhledat? uveďte zdroj.....
- 13.** Jak by naše obec informovala občany o těchto událostech?
- 14.** Kde byste se ukryl/a v případě příchozího tornáda?
- 15.** Kde byste se ukryl/a v případě náletů?
- 16.** Co je to kybernetické nebezpečí?
- 17.** Jak se bránit kybernetickým útokům?
- 18.** Jaké je dle Vašeho názoru nejvíce hrozící nebezpečí v naší obci?

Přivítali byste více informací na internetu – stránkách obce, tištěné, formou letáčku, stolního kalendáře, posezením s informacemi na toto téma? Jaké?

Místo pro podněty, dotaz, co by pro Vás bylo důležité z letáku vyčíst, uschoval byste si jej?

(Jágrík, 2023, zpracování vlastní)

**PŘÍLOHA P V: INFORMAČNÍ LETÁK SKUPINY DOBROVOLNÍKŮ
OCHRANY OBYVATELSTVA – SDOO**

(SDOO, 2024)

SKUPINY DOBROVOLNÍKŮ OCHRANY OBYVATELSTVA (SDOO)

Události, které v posledních letech nastaly v České republice, poukazují na skutečnost, že v případě vzniku mimořádné události většího rozsahu, je třeba využít současný systém IZS týlovým zabezpečením pro co nejefektivnější zvládnutí mimořádné události, případně krizové situace.

Jak již ve svém současném znění zmiňuje Koncepce ochrany obyvatelstva HZS ČR do roku 2025 s výhledem do roku 2030, je v těchto případech vhodné více využívat Nestátní neziskové organizace, které by tuto funkci mohly plně zastávat, např. právě ve formě týlového zabezpečení prostřednictvím Skupin dobrovolníků ochrany obyvatelstva.

SH ČMS, díky své členské základně na území celého státu, má pro tuto úlohu velký potenciál, který může být využit při plnění některých úkolů při vzniku MU/KS. Členové SH ČMS si od útlého věku osvojují znalosti a dovednosti v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva i represe. Tyto znalosti a dovednosti prohlubují získáváním specializací v této oblasti, jako je např. technik ochrany obyvatelstva.

Projekt „Skupiny dobrovolníků ochrany obyvatelstva“ je celorepublikový projekt SH ČMS, který si klade za cíl vytvořit koordinovanou organizaci založenou na dobrovolnictví, humanitární pomoci a dalších činnostech na úseku ochrany obyvatelstva.

Projekt slouží především k týlovému zabezpečení složek IZS na místě zásahu při vzniku mimořádné události, přičemž členové SDOO při plnění úkolů na místě zásahu jsou v přímé podřízenosti veliteli zásahu.

Organizace SDOO, zajistí efektivní organizované registrované skupiny proškolených dobrovolníků starších 18 let, pro již zmíněné účely.

Vnitřní struktura SDOO je dělena na jednotlivé specializované skupiny, které mohou operovat samostatně nebo ve spolupráci s ostatními skupinami jako komplexní celek.

HUMANITÁRNÍ A ZDRAVOTNICKÁ SKUPINA

- Určena pro pomoc obětem mimořádné události (např. distribuce a poskytování humanitární pomoci, pomoc evakuovaným osobám v rámci evakuačních středisek, přesun osob, činnost při ACP)
- Zároveň poskytuje první pomoc raněným v návaznosti na zasahující ZZS, podporuje při krizové komunikaci a napomáhá při využití psychosociální pomoci.

SKUPINY LOGISTIKY

- Logistika na místě zásahu (např. regulace pohybu osob, stavba improvizovaného ubytování, stravovacích míst pro zasahující).
- Zajištění základního stravování pro nasazené zasahující složky i osoby postižené MU.
- Zajištění technického zázemí SDOO, složkám IZS či orgánům krizového řízení, dopravy, materiálního vybavení v návaznosti na centra logistiky a humanitární sklady.

SKUPINA ZÁKLADNÍ

- Přípravné a likvidační práce v místě MU, kde je potřeba značné množství proškolené a organizované pracovní síly (stavba protipovodňových hrází, plnění pytlů pískem, odstraňování překážek/sutin). Převážnou část činnosti by zahrnovaly likvidační a asanační práce.

(SDOO, 2024)

PŘÍLOHA P VI: SCHÉMA ZAŘAZENÍ DOBROTÝMU DO STRUKTURY ŘÍZENÍ V JIHMORAVSKÉM KRAJI

